2013. okt.

57.

Kapocs

XLII évfolyam, 57. szám Vancouver, BC, 2013 október 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

154

Volt negyed éveseink 1959 április 2.-án a UBC Erdész Fakultás épülete előtt. (Balról) Jandó T, Krétai E, Krajcár E, Kapuszta J, Horváth-Cz. E, Háhn F, Balogh I, Koós B, Grátzer M, Dobozy T, Fazokas F, Horváth S, Somogyi E, Nagy G, Jancsik K, Nagygyőr S, Kondor Gy, Varga P, Bruckner J, Skorka M, Baraksó J, Gáspár J, Tolnai I, Szalkai A, Takács J, Magasi L, Dibúz J, Ping F, Bölecz B, Kósa Z, Horváth O, Tarnócai K (Hiányoznak Horváth I, Spuriga I, Vadai J, Váradi B, Váradi (Fejes) M)

A TARTALOMBÓL

HONORIS CAUSA
Megemlékezések....2

IN MEMORIAM
Gyászjelentések....4
Megemlékezések....4

VISSZATEKINTÉSEK
Közelmúlt....8
Életutak/Életpályák....9
Anekdótáink....12

IROGATÁSOK
Magunkról....12
Recenzió....24
Egyéb....26

UTAZÁSAINK
Hazautazók....28

KÖZÖS ÜGYEINK
Találkozók....31
Hirek/Közlemények....37

HONORIS CAUSA

MEGTISZTELTETÉSEK

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Tanácsa 2013 szeptember 9.-én tartott nyilvános ülésén, a tanévnyitó ünnepségek keretében, '60 éven át kifejtett szakmai tevékenység elismeréséül' **Gyémánt Díszoklevelet** adományozott **Major Richárd, Radványi Tivadar** és **Soós József** Sopron Alumni társunknak. Gratulálunk a megtiszteltetéshez!

Szy Furi 90 éves

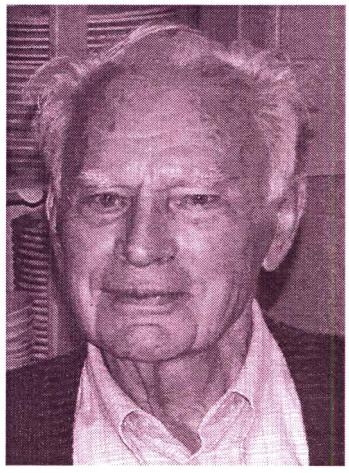

(A Sopron Alumni rendszeres havi találkozói mellett majd minden évfolyam tart évi összejövetelt és szintén évente egyszer összehívjuk a társaságot egy őszi 'csúcstalálkozóra', ami a hajdani soproni bálokat helyettesíti. Az idei találkozót korán, augusztus 14.-én tartottuk meg Nanaimo, BC-ben, hogy egyúttal megünnepelhessük Szy Ferenc, volt oktatónk egy héttel későbbre eső születésnapját. Nagy számban jelentünk meg, volt diákok, hozzátartozók és barátok több mint százan gyűltünk össze. A Szerk.)

Grátzer Miklós köszöntője: "Öröm látni, hogy ilyen szép számmal vagyunk együtt, ilyen ünnepélyes alkalomkor, amikor szeretett tanárunknak 90. születésnapját ünnepelhetjük ezzel a kis köszöntővel:

90 év 10 évre van 100-tól
Ezzel nyugodtan dicsekedhetsz bárhol
Boldogságban, egészségben légy gazdag
Mindent megkapj amit az élet még adhat.
Tőlünk ezt a kis köszöntőt kapod
Kívánunk boldog 90. születésnapot.

Erdész üdvözlettel. A soproni-vancouveri erdőmérnök öregdiákok közössége nevében szeretnélek meglepni csekély ajándékunkkal: egy tölgy jelvénnyel díszített vadász mellénnyel és egy kis fekete fából faragott jávorszarvassal, 'Szy Ferenc 90 éves' felirattal."

Szy Ferenc bátyánk a köszöntő után szólt a megjelentekhez: "Nagyon örülök, hogy ilyen társaságnak lehetek a tagja, ilyen szépen összejöttünk, emlékezve a régi időkre, ami több mint egy évszázadra nyúlik vissza.

Ilyenkor, amikor látom a sok ismerős arcot, kollegákat, barátokat, az jut az eszembe, hogy ez nem ok nélkül történik. Emlékszem elődeink elbeszéléseiből, hogy milyen életmód volt a régi Magyarország területén, amikor még a Soproni Főiskola Selmecbányán székelt és amikor Selmecről el kellett menni Sopronba és ott folyatták az erdész életet.

Amikor mi arról beszélünk, hogy a 'Selmeci Szellem'- tulajdonképpen azt jelenti, hogy mi családok vagyunk, szeretjük egymást, támogatjuk egymást ha éppen szükség van rá. Ez a lényege és amint tudjuk a két világháború sem tudta ezt megváltoztatni.

Az első világháború után kényszerülve volt a Selmeci Akadémia Sopronba költözni, majd a második világháború után próbálták az egyetemnek az egységét megrontani, szétrombolni, Az sem sikerült, mert hivatalosan az Ifjúsági Kör, amelyiknek a keretében minden hatalom tartozott, nem engedte, hogy a bomlasztó elemek teljesen tönkre tegyék. Ez után is, hogy úgy mondjam - a szőnyeg alatt - a 'selmeci szellem' működött. És amikor '56-ot elértük, a kommunista diktatúra ellen el kellett hogy hagyjuk az országot, és Vancouverben újra felébresztettük a 'soproni-selmeci' szellemet. Nagy érdeme van ebben a 'Sopron Alumni' közösségünknek és Grátzer Miklósnak, aki ezt a kis csoportot valóban összetartja. Hogy, ma itt ennyien összejöttünk tulajdonképpen a bennünk tovább élő selmeci szellem eredménye.

Nagyon megtisztelő, hogy megemlékeztek rólam. De, hogy teljes legyen az ünnepség, meg kell említenem a háziasszonyokat, akik ilyen csodás ebédet raktak össze és különösen azért mert ilyen finom levest adtak, mert én tulajdonképpen levespárti vagyok.

Nagyon köszönöm a kemény munkát. Köszönöm szépen és továbbra is jót kívánok mindenkinek. Jó Szerencsét."

Grátzer M. ezután felolvasott rövid részleteket üdvözlő levelekből, Magyarországról, Kelet-Kanadából és Vancouverből.

Illyés Bénitől, Sopronból: "Évfolyamunk 1953 szeptemberében kezdte tanulmányait az Erdőmérnöki Főiskolán. Úgy tudom, hogy Furi bátyánk első hallgatói voltunk. Nemky Ernő vezetésével azokban az években a legendás Fehér Dani korszak értékeinek megőrzésével akkor újult meg a növénytan oktatása és alakult ki az új oktatói kara.

Feri bátyánk a növénytani gyakorlatokat vezette egyik tanulócsoportunk számára. A 'lenticellás' laboratoriumi órákon segítségével ismerkedhettünk meg a növényvilág csodálatos alkotóelemeivel és tanulhattuk meg a látottak precíz rögzítését. Nagy élmény volt a külső gyakorlatokon történő találkozásunk is. Mindkét területen nagy tudású tanárunként ismerhettük meg őt. Mint később megtudtam gyerekkorától érdeklődött a növényvilág szépségei és rejtelmei iránt. Munkába álláskor az akkori fiatal tanszéki kollegáitól kapott baráti segítségről szeretettel emlékezik meg egyik irásában. Egykori tanáromnak, a mecseki flóra nagyszerű ismerőjének, Horváth Adolf Olivérnek segítségét is megbecüléssel említette egy irásában. Diákjaival tartott kapcolatokban a korrekt, kö-vetelményeket támasztó, de emberi magatartás jellemezte. Ebben is hű maradt az erdőmérnöki oktatás selmeci szelleméhez. Életem egyik szerencsés momentuma, hogy édesapját is megismerhettem. Édesapámmal együtt dolgozott a Mecseki Erdőgazdaság elődjénél, mint az erdőművelés irányítója. Közeli barátságban voltak, gyakran vendégeskedtek egymásnál. Az ő barátságukra, egymás iránt érzett megbecsülésre is emlékezve vállalkozom e kis köszöntő megírására.

Kedves Furi bátyám! Az 1956-ban negyedéves, volt tanítványa-id egyikeként fogadd jó kívánságaimat 90. születésnapod alkalmából. Kívánom, hogy sokáig élvezhessed családodtól, volt tanítványaidtól feléd sugárzó szeretetet. Őszinte megbecsüléssel".

Magasi Lacitól, New Brunswickból *(Grátzer M-hoz intézett levélből):* „Ha lesz rá lehetőség, légy szives tolmácsold Furi bátyánknak az én jókivánságaimat is. Nem akarom megzavarni az ünneplés menetét, de szeretném ha Furi bátyám tudná, hogy kelet

Kanadában is gondolnak rá. Isten éltessen Furi bátyám, erőben, egészségben, boldogságban mindnyájunk örömére! Volt IV. éves diákod".

□

A nanimói találkozó után Szy F. levélben is megköszönte a felköszöntést:

„Kedves Miki, alias Kulacs! A Nanaimó-i, igen kellemes baráti légkörben lezajlott összejövetel sikere, nagy részben, a Te 'lelkeden szárad'. Nagyon szépen összetartod a Soproni Csoportot, itt mutatkozik igazán meg a 'Selmeci szellem' lényege: az összetartás, az egymás iránti tisztelet, megbecsülés és segítő-készség. Ilyen mértékű összefogást az otthoni egyetemek körében sehol sem tapasztaltam, nem is beszélve az itteni egyetemekről.

Ezt az egységet, szellemet sem a két világháború, sem pedig a kommunista diktatúra nem tudta szétrombolni: szívünkben tovább élt és él napjainkban is, mint ahogy azt szépen tükrözi a mostani összejövetel is.

Most egy kis kitérőt teszek, ami kapcsolódik a fenti sorokhoz. Diplomám megszerzése utáni években Miskolcon dolgoztam a 13. számú Erdőrendezőségen, és úgy emlékszem, hogy 1950-ben, Szendrő község határában mértük fel az állami tulajdonba vett erdőterületeket. Amikor az ottani erdészeti hivatalban bejelentettem, hogy néhány hétig a környéken fogok a csoportommal dolgozni, Bély Sándor idősebb kollégánk (végzett 1921-ben) rögtön meghívott hozzájuk egy vacsorával összekötött ismerkedésre. Azelőtt sosem találkoztunk, de miután kollégák voltunk, ezért ugyanannak a nagy Családnak, az Erdészek családjának voltunk tagjai, így ismeretlenül is 'rokonok' voltunk. Az ilyen meghívást nem lehetett nem elfogadni, az nagy sértés lett volna. És ez így volt szokásban az egész ország területén köztünk, az Erdészek között. Ez egy példája a 'Selmeci szellem' gyakorlatban való működésének.

Kívánom, hogy még sok éven keresztül tartsátok meg ezt a szép szokást a Selmeci szellem igazi értelmében, mert időnként össze kell jönni, hogy a a Család apró-cseprő dolgait megbeszéljétek, örüljetek egymásnak, élvezzétek egymás társaságát.

Külön köszönöm a 90. születésnapom alkalmából tolmácsolt jókívánságaitokat. Én igyekszem mindent megtenni annak érdekében, hogy azok valóra is váljanak, de nem mindem múlik csupán rajtam.

(Az alábbi fénykép és levél, legutóbbi Kapocs számunk (56.) megjelenése után érkezett. Gondolom nem kíván további magyarázatot. A Szerk.)

Herbolya, 1952

Kedves Laci! A gyászjelentések között olvastam a Kapocs mostani számában, többek között, Lovricsné Somogyi-Tóth Eszter elhunytáról szóló hírt. Mielőtt a Soproni Egyetem oktató karához csatlakoztam 1953-ban, a Miskolci Erdőrendezőségen dolgoztam, ahol a Borsod-Abaúj-Zemplén (BAZ) megye állami tulajdonba vett erdőterületeink felmérését végeztük. 1952 nyarán a Herbolya bányatelep körüli erdők felmérése-- fatömeg-becslése és térképezése-- volt az én csoportom feladata, amelyek alapján a téli hónapok alatt elkészítettük az üzemterveket.

Ezen a nyáron dolgozott 3 jövendőbeli erdőmérnök-hallgató is a csoportomban, mint figuráns: Ott János (bal szélén átlalóval a kezében), Király Ilona (Tuki - balról a harmadik szemüveggel) és Somogyi-Tóth Eszter (középen átlalóval és fejszével a kezében). A hátsó sorban, középen, pedig én magasodom ki a csoportból. Gondoltam egy adat a Soproniakról, ami esetleg megőrizhető az utókor számára. Üdv: Furi b. *(April 14, '13)*

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

2013 május 9.-én, rövid de súlyos betegség után elhúnyt Kempsey, NSW, Ausztráliában, **Veres Gábor** aranydiplomás erdőmérnök, Sopron Alumni társunk, életének 80. évében.
2013 május 11.-én, váratlanul elhúnyt, Mill Bay, BC-ban, **Horváth Sándor** aranydiplomás erdőmérnök, Sopron Alumni társunk, életének 81. évében.
2013 október 3.-án, tragikus hirtelenséggek elhúnyt, Logan Lake, BC-ban, **Homoky István** aranyokleveles erdőmérnök, Sopron Alumni társunk, életének 85. évében.
Béke poraikra! Őszinte részvétünk a gyászoló családoknak!.

MEGEMLÉKEZÉSEK

Lisa Veres: **In memoriam Gábor Veres**

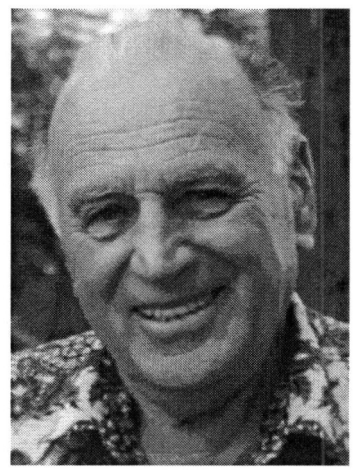

I want to share a few words with you about my father Gábor Veres, who recently passed away from kidney disease in the Palliative care ward at the little Kempsey Hospital in Australia.
As a child, my father's life sounded deeply mysterious and adventurous to my sister Anna and me. He was born in 1933, in a small Hungarian village called Besenyőtelek. He was the only boy in the family, and had 3 sisters who adored him. He loved to read from an early age, as did his father, and elder sister. He did not tell us much about his family, except to express sorrow that his elder sister, who was apparently a very clever student, had been unable to go to high school because she was a girl. In this way Dad made it known to Anna and I that we were very lucky to receive an education and that we should make the most of it!
Other than these basics, Dad did not talk much about his childhood, nor about politics in Hungary at the time. We knew that he had escaped from Hungary during the Hungarian revolution of 1956, and came to Canada with more than 200 fellow students and staff from his university in Hungary. We knew that first he had been a refugee in Austria, and that Canada had then accepted his whole class to come and finish their forestry engineering degrees at UBC in Vancouver. Dad never talked to us about this escape, and he rarely discussed the difficulties that he must have had in leaving his family, adjusting to a new culture, learning a new language - all while studying to become an engineer.
The stories we heard were from our mother Janet, who described meeting his group of Hungarian friends in Vancouver. She said they were all very handsome, charming, and intelligent. She said they knew how to have fun and all knew how to dance. Dad was a bit old-fashioned, but was particularly good at the waltz, which he later taught to me. My mother was swept up by this different world. Even as a little girl I remember a bit of its glamour, and when I was 5 years old had a big crush on his handsome friend Zoltán.
After I grew up, I heard a few more stories from Dad's friends (particularly Andy Jákóy!), and he also shared a little bit more with Anna and me. He talked about cycling to the high school in Eger, and graduating from there at the top of his class. He described being traumatized when all the family horses were taken away by soldiers at the end of the World War II. He then told us about the difficulties he had had obtaining higher education. Although his parents were farmers, they owned too much land in their area to be trusted, and so Dad was not allowed to go to university. Instead, he got himself hired by a local man ("not a strong communist"), and put in charge of measuring and recording the local harvests. After 2 years of this however, Gábor's father devised a plan. Although by this time the communist government had been occupying Hungary for years, they had not as yet taken away the family land. Gábor's parents knew this was only a matter of time, and so they offered to give up their land voluntarily, before being forced to do so. In exchange for this, and for being a good communist influence to others in town, Gabor was allowed to go to Sopron University.
He was in his third year in forestry engineering at Sopron when the 1956 revolution occurred. When half his forestry class fled across the border into Austria, Dad went with them.
He was lucky, and after a one year gap during which he learned English, Dad finished his degree in the University of British Columbia, Vancouver, in 1958. He found he did not much like forestry engineering in Canada, and instead got a job as a consulting engineer with Swan and Wooster Engineering. He stayed with Swan and Wooster, later taken over by Sandwell, for 40 years, and his specialty became civil and marine engineering.
In Vancouver Dad met Janet, a travelling Australian girl, and they married in the spring of 1964. In 1965, they had me, their first child. Now I live in Victoria with my husband Eugene, and work as a family doctor. My sister Anna was born in 1968. She is an early childhood teacher, and lives in Australia with her husband David and 2 children Ava and Gabriel.
My parents bought a house in Vancouver and settled down at much as possible, but Dad's life after that was still full of travel and change. He was asked to travel to different towns and countries to build loading docks and bridges. His good friend Gábor Szamosi recalls several early jobs that Dad was involved with,

including the Coal harbour boat terminal, Grouse Mountain chairlift, Port McNeil Boat Terminal, and Tsawwassen ferry terminal causeway. I remember him driving back and forth to a job in Squamish for years, building the terminal at Robert's Bank, and also starting the work on Granville Island and False Creek, creating these now well-loved places out of the city's old industrial areas.

When I was 8 we went to live in northern California for a year, and when I was 10, we all went to live in Medan, a big sprawling city in Northern Sumatra, Indonesia. Dad once again had to learn a new language, and within a year he was fluent in Indonesian, making that his 5th language. In Indonesia, he enjoyed being the 'big boss', and had servants for everything. "I had [a servant] who tied my golf laces," he said. The workers began to call him 'NoNo', because of his habit of saying "No, no, no" when something was wrong. "Lookout, Nono is coming!"

Despite being 'NoNo', he was loved by the Indonesian staff, and was able to get along with people of a different culture very well. After that he was sent several times to work in Indonesia, including another 3 year stint in southern Sumatra which started in 1984.

When my parents retired and moved to Australia, Dad had to learn to adapt to yet another culture. He had to exchange hockey, one of the Canadian sports he loved, for cricket. He had to learn how to seriously drink beer. He had to exchange the Vancouver Sun newspaper for the Sydney Morning Herald. He always enjoyed good food and wine, and he had fun exploring the local wineries and cafes with us. Best of all, he was able to join the Kempsey Golf Club and play as much golf as he wanted. Mum and Dad built their own house in the country, where they enjoyed the peace, the garden, the birds, and even a swimming pool. Then, when Janet died of multiple myeloma in 2005, Dad had to learn to adapt to living on his own.

Just before Mum died, Dad was able to take on the role that he seemed to be born for – he became' Nagypapa', first to Ava and then to Gabriel. He was a frequent baby-sitter, and they loved coming to his house to eat the grapes, ride the horse, swim in the pool, and play with his dogs. He adored them completely, and even when very sick would make an effort to get up and make their favourite ice cream treat in his special ice cream glasses.

I admire my father so much for how he adapted to all the changes in his life. I think he is still a bit of a mystery to me, but I know that he was clever and loyal and kind, that he enjoyed food, books, playing bridge and cribbage and golf, and that he loved children and animals. He sure spoiled them rotten - anyone who has ever met his dog Paris would know that!

He came from Hungary to Canada to Australia and made friends where-ever he went. I guess that is enough to know about him, and I am so proud to be his daughter. Köszönöm szépen Papa.

(Sept, 2013, Victoria BC)

Jákóy Endre: **Emlékezés Veres Gáborra**

Jó barátunk és évfolyamtársunk az örök vadászmezőkre távozott tőlünk Ausztráliából, ez év május 9.-én Kempseyben. Közelebbi ismerettségünk közül csak két nagy lánya, Liza és Anna és kislánya, a Gábor nagypapa kedvence voltak ott a temetésen. Janet, Gábor felesége már évekkel ezelőtt itthagyott bennünket csont rákos betegséggel.

A sors úgy hozta, hogy Gáborral már Sopronban közeli barátságba kerültem focizás és kártyajátékok utáni érdeklődésem miatt. Fociban még bírtam az iramot, de kártyában Gabi felhőkarcoló mérettel felettem állt. Mégis kártyázás közben, de máskor is, Gábor mindíg előzékeny és jókedvű partner volt.

Végzés után megint összekerültünk a Forestal vállalat erdő felmérési munkáiban. Gábor volt a Cruiser én meg a compassman. Gábornak akkor már volt autovezetési igazolványa és a Forestal által bérelt autóval tanított engem vezetni. Szerencse, hogy erről a vállalat vezetősége nem szerzett tudomást.

A következő tél (1960) folyamán Gábor kapott egy jó állást a Swan & Wouster mérnöki vállalatnál és ő 35 évig náluk dolgozott, onnan ment nyugalomba. British Columbia és Alaska partvidékein sok kikötő és rakodóhely az ő felügyelete alatt épült, pl. Roberts Bank szén rakodó kikötő, Sidneyben az Anacortes komp kikötője, vagy a Royal Vancouver Yacht Club hullámtörő gát rendszer építése. Az alaszkai Juneauban töltött munkájára így emlékezett vissza: "Egyik este úgy határoztam, hogy benézek a helyi hotelba, ahol gyakran rendeztek kaszinó játékokat. Hát olyan szerencsém volt, hogy 'megtörtem a bankot'. Erre a hotel vezetősége felkért, hogy amíg Juneauban tartózkodom legyek én a kártya osztó bankár. Hát munka után vettem egy zöld szemellenzős sapkát és a fehér ingem karjára fekete gumi szalagot és így ültem esténként a kaszinó asztal fő helyére". Arra már nem emlékszem, hogy Gábortól nyertek-e a hazardírozok sok pénzt.

A 70-es években Gábor néhányszor haza is látogatott, amint azt mindnyájunk megtette. Egyik útjáról nagyon érdekes beszámolóval tért vissza. Ezeket mondta: "Tudod a TSZ-ek otthon mostmár elég jól működnek; de tudod-e hogy kik mostanában a TSZ-ek vezetői? Hát a régi kulákok! Érthető ez, hiszen ők tudták már, hogy hogyan kell egy nagyobb gazdaságot vezetni". Ez persze a magyar nép élni akarását is tükrözte. Talán még ez visszakerül majd Hazánkba.

Nyugalmazás után Gábor feleségével Ausztráliába költözött, hiszen Jennet ott nőtt fel. Gábornak viszont honvágya volt Kanada iránt és a mi nyári hónapjaink idején többször 5-6 hetet töltött Vancouverben. Akkor én agglegényként éltem a kitsilanoi lakásomban és Gábor nálam lakott redszeresen. Akkor sokat vitorláztunk a Kitsilano Clubban. Sőt ott és a Jericho tennis clubban a bridgezők életébe is bekapcsolódtunk. A bridgező hölgyek, Boots, Wendy, Jocelyn, Betty etc. Gábort nagyon szerették. Még most is többször emlegetik őt. Szóval nem csak mi szerettük Gábort humoros és kellemes modora miatt.

Legutoljára két éve látogatott meg minket, mikor Liza lányához jött karácsonyi ünnepekre. Viszont akkor már mondta: "Na fiúk ez már az utolsó".

A bridge asztalt nekünk Gábor már odefent teríti! A viszontlátásig; jó szerencsét !

Jandó Tibor : **Horváth Sándor emlékére.**

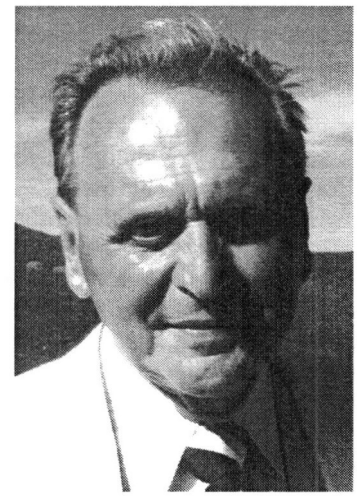

Egy csendes, magas fenyőkkel árnyékolt vidéki úton a természethez illő terméskő kapun 'Sheribell' név jelzi Horváth Sándor imádott tanyáját, menedékhelyét és otthonát. Pénzt, fáradtságot és időt nem kímélve, otthona az év minden évszakában a lehető legszebb környezetben pompázott. Május 7.-én beszéltem Sanyival telefonon, gratuláltam 80. születésnapjára (9.-én volt 80 éves) és kérdeztem hogy érzi magát. Azt válaszolta: „Kedves barátom, két napi virágültetés fáradalmait érzem, de boldog vagyok és megelégedett. Az idén is sikerült befejezni 200 muskátli és több száz más virág palánta ültetését." Négy nap mulva, május 11.-én kaptam a szomorú hirt hirtelen haláláról otthonában. Többször említett vágya beteljesedett: az volt a reménye, hogy Sheribellben fog élni utolsó leheletéig és utolsó szivdobbanásáig.

Hatvan évvel előbb, 1953 szeptemberben iratkoztunk be az Erdőmérnöki Főiskolába, Sopronban. Évfolyamunk négy csoportra volt osztva. Sanyi az első én pedig a harmadik csoportba kerültem és ezért az első évben nem alakult ki közöttünk szorosabb kapcsolat, barátság. Első év után Grátzer Miklós, Oroszlán Jóska és én kiköltöztünk a diákszállóból a Lőverekbe egy albérleti szobába. Sanyi és Horváth Pista (Nyehó) ugyancsak a Lőverekbe költöztek egy évvel később. Az újonnan alapitott 'Hegyközség' (titokban szakestélyek és selmeci hagyományok gyakorlása céllal) rendezvényein belül kezdődött szorosabb barátságunk.

1956 november 4.-én több évfolyamtársammal együtt Ausztriába menekültünk. Pár héten belül a Sopronból menekült diákok többsége egy Ferienhort nevű iskolában a Wofgang See tó partján gyűlt össze. Horváth Sanyi szerencsésebb volt. Őt a szerencse összehozta egy grófi családdal, akik meghivták hozzájuk és ahol Sanyi hozzánk képest főúri ellátást élvezett. Ha jól emlékszem a gróf felajánlotta segitségét Sanyinak tanulmányai folytatására Ausztriában. Ennek ellenére Sanyi úgy döntött, hogy hozzánk csatlakozik. Megérkezésekor némi irígységet váltott ki belőlünk. Amig mi a Vörös Kereszt és a Karitász jótékonysági ruhagyűjteményébe turkálva próbáltuk szükséges ruházatunkat beszerezni, addig Sanyi három rászabott divatos öltönyből, ingekből és nyakkendőkből válogathatott. Nemcsak öltözetben, de társalgásban is néha fitogtatta grófi magatartását. Ezért kapta az alias 'Gróf' nevet.

1959 áprilisban végeztünk Vancouverben a British Columbia egyetem Sopron Fakultásán. Mindannyian nagy reményekkel néztünk jövőnk elé erdőmérnöki diplománkkal. Hamarosan rájöttünk, hogy itt a szakmában való elhelyezkedés sok esetben hosszú és néha csalódást okozó folyamat. A munkát kereső folyamodványainkra és interjúkra reménykedve vártuk az igen választ, de közben ennivalóra és lakásbérre is kellet pénz. Dobozy Tamás és én az egyik vancouveri napilapba hirdetést tettünk bármilyen fizikai munkát vállalunk. Egy facserép gyártó vállalattól, Squamish nevű helységből, jött is válasz. Munkásokat vesznek fel tujából vágott és hasított facserép méretű tömbök termeléséhez. Azonnal össze-állitottunk egy négyes munkabrigádot: Horváth Sanyi, Dobozy Tamás, Koós Béla és én. Sanyi autójával érkeztünk Squamishba (kb. egy óra autóút Vancouvertől). A facserép fürészüzem tulajdonosa azonnal megmutatta munkahelyünket: egy hegyen-völgyön átmenő ledöntött erdősáv az újonnan épitett magasfeszültségű elektromos vezeték alatt. Ezen a sávon kellett megtalálni a megfelelő döntött tuja törzseket és azokból a vállalattól bérelt láncfűrésszel 60 cm hosszú darabokat vágni.

Első napunk olyan eredményes volt, hogy a jó kereseti lehetőség reményében úgy döntöttünk mind társtulajdonosok megalapitjuk az Alma Mater Shake and Shingle (facserép) vállalatot. Harmadnap megállapitottuk, hogy itt kenyérre és hideg vizre valót sem fogunk keresni. Az Alma Mater vállalat csődbe ment. Negyedik nap reggel bejelentettük a tulajdonosnak felmondásunkat. A tőle bérelt láncfűrészt épségben visszaadtuk. Nagy megkönnyebbülésünkre a tulajdonos jóindulatuan közölte velünk, hogy az eddig termelt anyag értéke éppen kifizeti a láncfűrész bérlését. Háromnapi munkánk eredménye: zeró kereset.

Előbb-utóbb mind megtaláltuk a magunk helyét és jövőjét szakmánkban vagy más területen. Annak ellenére, hogy szakmai útjaink elvállasztottak egymástól, Sanyival tartottuk a baráti kapcsolatot. Mill Bay helység és Sheribell csak egy óra autóval tőlünk. Sanyival időnként találkoztunk nála vagy egy közeli étteremben ebédekre. Mindketten értékeltük az ilyen alkalmakkal együtt töltött időt. Sanyi minden évben nagy örömmel jött az évfolyamtalálkozókra. Velünk, évfolyamtársaival való kapcsolata annyira fontos volt neki, hogy két alkalommal is, meghivására Mill Bay-ben tartottuk találkozónkat. A találkozók első napján az ő vendégei voltunk feleségeinkkel együtt otthonában, Sheribellben. Sanyi értékelte és ápolta az ő barátságukat is. A harmadik alkalom az idén augusztus 6 és 7 lett volna. Kérte, hogy segitsek a program szervezésben és szállásfoglalásban. Többször találkoztunk. Minden alkalommal emlitette, hogy számára ennek a találkozónak külön jelentősége van, mive május 9.-én lesz 80 éves és túlélve több súlyos betegséget és műtétet, ő az élettől ajándéknak venné ha évfolyamtársaival ünnepelhetné, hogy megérete a 80. évet. Sajnos a sors attól az örömtől már megfosztotta.

Nagy László: **Emlékezés Horváth Sándor aranyokleveles erdőmérnökre**

1953 szeptemberében a soproni Erdőmérnöki Főiskola elsőéves hallgatóinak első csoportjában némi irigységgel néztük a mindig jól öltözött, elegáns fiatalembert.

Horváth Sándorról azonban hamar kiderült, hogy Ő is olyan, mint mi, fiatal, tele tudás- vággyal, aki nem veti meg a kellemes időtöltést, a szórakozást, de a zárthelyik, a vizsgák előtt ugyanúgy izgul, mint valamennyien. Megismertük, elfogadtuk egymást, barátságot kötöttünk. Összekötöttek bennünket a megoldandó feladatok, a gyakorlatokon végzett közös munka, a kollégiumi élet. Te néha könnyelműbben fogtad fel az életet, de ha komolyra fordult a dolog, kölcsönösen számíthattunk egymásra.

Most, hogy váratlanul elmentél, néhány emlék felelevenítésével emlékezem rád.

Harmadéves korunkban, karácsony előtt meglepetésünkre segélyt kértél az évfolyam kasszából. Mi úgy ismertünk, hogy biztos anyagi háttérrel erre nem lehet szükséged. Mikor megkérdeztelek elmondtad, hogy a karácsonyi szünet előtt bakancsot kell venned, de nincs rá elég pénzed. Kérdésemre, hogy miért kell most venni, szomorúan mondtad el, hogy otthonról már háromszor megkaptad az árát, de az mindig elfogyott, nem mersz hazamenni. A csoportvezetőkkel úgy döntöttünk, hogy segélyt nem, de kölcsönt adunk. Így már az új bakancsban utazhattál szüleidhez.

A nyári nagygyakorlat előtt az ellátásunkra szánt pénzt egy összegben kaptuk meg az indulás előtt. Az első éjszakát Budapesten

töltöttük. Másnap reggel, álmosan, fáradtan mondtad, hogy a pénzed az este elfogyott. Büszkén tetted hozzá, hogy nem baj a Mátyás Pincében az este Toki-Horváth és zenekara nekem muzsikált.
St. Wolfgangban beszélgettünk. Hogy volt, mint volt? Mit lehet tenni? Te azt mondtad: haza nem mehetek, mert engem biztosan felelősségre vonnak, nem azt látják, hogy néhány embert megmentettem a népharagtól, hanem azt, hogy letartóztattam néhány ÁVH-s személyt.
1995-ben egy erdészeti küldöttség tagjaként jártam Kanadában. Találkoztunk. Te a részedről természetesnek tartott módon vendégelted meg az egész küldöttséget. Egy éttermet béreltél ki, hogy méltóképpen fogadhass bennünket. Olyan házigazda voltál, amilyenről csak álmodni lehet.
Sopronban az aranyoklevél átadása utáni vacsorán oda jöttél hozzánk, azt mondtad a párodnak: Jól nézd meg ezt az embert, ha ő az első évben nem áll mellém, nem segít a matematika felada-tok megoldásában, én sohasem lettem volna erdőmérnök. Meglepődtem, talán nem is tudtam értelmesen reagálni. Rendkívül jól esett, hogy ötven év után, a velünk történt számtalan jelentősebb esemény mellett erre emlékezel. Akkor természetes volt, hogy segítsük egymást.
Tudom, hogy számtalan barátod, ismerősöd őriz veled kapcsolatos kellemes emléket. Te nekem az a kissé felületes, de mindig segítő kész jó kedélyű a vizsgák előtt izgatott egyetemi hallgató, a tiszavasvári fiatalember maradtál. Muzsikálni nem tudok, de emlékezésből ide idézem egyik kedvenc nótádat:

A kanyargós Tisza mentén, ott születtem.
Oda vágyik egyre vissza szívem, lelkem.
Pásztorsíptól hangos ott az árvalányhajt termő róna,
Édesebb ott a madárdal, kékebb az ég, hívebb a lány, szebb a nóta.

Sajnos, most már egyre több eltávozott egykori hallgatótársadat követve Te is elmentél. A másvilágon biztosan van zenekar, amely kedvenc nótáidat elmuzsikálja, és Te ülsz egy pohár bor mellett és azt mondod: „Fiuk mulassatok, ne sírjatok"
Isten veled Barátom! *(Nagykanizsa, 2013. május 18).*

Jandó Tibor: **Homoky István emlékére**.

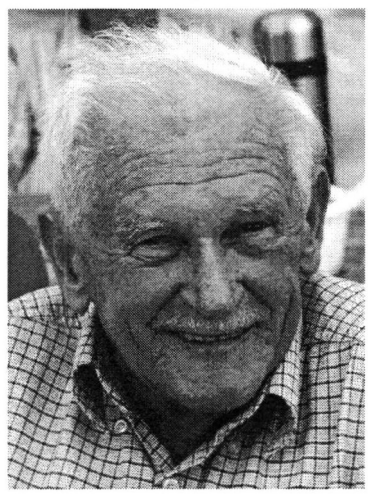

Logan Lake, 2013 október 3 és Homoky Pista háza. Felhőtlen égre és szélcsendre ébredtünk. A kinti hőmérő -2 celziuszt mutatott. Megyünk horgászni kedvenc tavunkra, Leighton Lake-re. Nem siettünk a reggelivel mert 10-óra előtt a tónál a napnak nincs olyan ereje, hogy a csónakban ülést kényelmessé tegye. Viszont a kék ég és szélcsend arra mutatott, hogy kellemes horgászási napunk lesz.
Logan Lake Vancouvertől kb. 450 km.-re ÉK-i irányban helyezkedik el 1100 méter tengerszint feletti magasságban a Thomson fennsikon. Lakóssága 2100 körül van és a fő munkáltató egy közelben lévő hatalmas külszini fejtésű réz és molibdénum bánya. Homoky Pista a nyugdijba menetele után a 90-es évek elején költözött oda. A város, a közösség és a környezet nagyon megfelelt az ő életstilusának. Az emberek rendkivűl barátságosak és segitőkészek voltak. Pista hamar beleilleszkedett a társadalmi közösségbe. Ebben a kis városban mindenki ismerte és tisztelte őt. A környező erdők, hegyek és tavak pedig alkalmat adtak érdeklődésének és életmódjának kielégitésére. Az erdőkben és hegyeken gyalogtúrákban vett részt. A tavakat gyakran körbejárta. Növényhatározó, madárhatározó és távcső mindig kéznél voltak és igy alaposan megismerte a környék növényzetét és madárvilágát. A téli hónapokban a sifutás volt a kedvenc sportja. Amikor csak tehette, 2-3 órát töltött a város közelében lévő sifutó pályákon. Pista Logan Lake-en megtalálta azt a nyugalmas életkörülményt amire mindig vágyott és életének ebben a szakaszában nagyon értékelt. Ezt nekünk miden látogatása alkalmával többször emlitette.
Évente két-három alkalommal jött hozzánk látogatóba. Hosszas beszélgetéseink révén megismertük szüleit, családját és rokonságát. Tőle hallottuk először azt a majdnem tragikus végzetű eseményt amely megszakitotta egyetemi tanulmányait Sopronban. 1949-ben volt az Erdőmérnöki Főiskola elsőéves hallgatója. 1951-ben az államvédelmi hatóságok (ÁVÓ) letartóztatták államellenes bűncselekmény váddal. A halálbüntetést ugyan elkerülte, de 5 éves börtönbüntetésre és kényszermunkára itélték. 1956 adott Pistának alkalmat, hogy Ausztriába menekűljön és ott a Kanadába készülő soproni csoporthoz csatlakozzon. 1960-ban szerezte meg erdőmérnöki diplomáját a vancouveri egyetem Sopron Fakultásán. Hosszas unszolásunk eredményéül sikerült Pistát rávenni, hogy irja meg a börtönben és a 'Gulág' kényszermunka táborokban töltött életszakaszának élményeit a Sopron Alumni és az utókor számára. Ennek eddig három része jelent meg a Kapocsban. Sajnos a negyedik rész már nem fog megjelenni.
Az elmult 12 évben minden év októberének első vagy második hetében elmentem Pistához Logan Lake-re horgászni. A több környékbeli tó közül minden alkalommal Leighton Lake volt választásunk, mérete és természeti szépsége miatt. Pista mindig nagy örömmel és vendégszeretettel várt mert neki ez volt az egyetlen lehetőség, hogy élvezze a műlegyes horgászás élményeit és eredményeit. Neki akkor volt teljes sikerű a horgászás ha jónéhány 40-50 cm-es szivárványos pisztrángot tehetett fagyasztóládájába téli fogyasztásra.
Október 3.-án 10-óra körül értünk a tóhoz. Csónakomat vizre tettük és kezdtük a horgászást a szokásos csónakba való elhelyezkedéssel: Pista a csónak hátsó részében én pedig az elejében. Délelőtt nem volt szerencsénk. Kikötöttünk és a parton megebédeltünk az otthon készitett szendvicsekből. A nap melege hatására megszabadultunk több réteg ruházattól. Ebéd után újra csónakba ültünk és én kieveztem egy jónak igérkező részére a tó-nak. Mig én leengedtem a horgonyokat Pista készenlétbe helyezte magát a csónak hátuljában. Én a csónak elejébe léptem. A következő pillanatban mindketten a vizben találtuk magunkat a felfor-dúlt csónak mellett. Mindketten viseltünk mentőmellényt, tehát nem merűltünk a viz alá. Közelünkben lévő horgászok csónakjaikkal perceken belül ott voltak segitségünkre. Ahogy Pistát az egyik csónakba emelték láttam, hogy azonnal hanyat fektették és a mellkasát masszirozták. Szerencsére a mentésünkre jött horgászok közül kettő szabadnapos tűzoltó volt. Képzettek voltak elsősegélynyújtásra. A partra érve is felváltva folytatták a masszirozást mig a mentők meg nem érkeztek. Sajnos 40 percig tartó állandó elsősegélynyújtással, a legmodernebb eszközökkel és szakértő beavatkozással sem tudták életrehozni. A szakértők véleménye szerint Pista halálát egy súlyos szivinfarktus okozta amely másodperceken belül megállitotta szivét. Nem szenvedett. Én vele voltam életének utolsó pillanatáig. Ezen a meleg napos délutánon és szép természetes környezetben elbúcsúztam barátomtól.
(Október 15, 2013, Nanaimo, BC)

KÖZELMÚLT

Báthy István: **60 éve történt - Sopron, 1945 március 4**

Nagy riadó dél körül. Anyám karjára vette két éves Gyuri öcsémet és elidult a Széchenyi-házi első emelti lakásunkból az ovóhely felé. Én nyolc éves fejjel követtem. Az utunk a nyilaskeresztes párt irodahelysége előtt vitt el. Az egyik 'testvér' beszólította anyámat és arról érdeklődött, hogy mikor is költözünk ki a kis lakásunkból, amely az ő párt irodájuk bővítéséhez kellett.
Már előzőleg is nyaggattak bennünk a 'nyikhajok' - ahogy anyám hívta a nyilas suhancokat - hogy nekik kellenek azok a helységek és ki is utaltak részünkre egy nyirkos, dohos, sötét lakást az Új utcában, a volt zsidó gettóban, ahonnan nem rég hajtották el a szerencsétlen embereket.
Anyám nem fogadta el a lakást, és most ment a vita. Nem tudom meddig tarthatott a párbeszéd, amikor anyám felfigyelt a közeledő, egyre erősödő gép morajra. Máskor is húztak el Sopron felett ellenséges bombázó kötelékek, de nem ilyen alacsonyan. Anyám sarkon fordult és már rohant is velünk az ovóhely felé. De akkor már hullottak a bombák. A ház hátulja telitalálatot kapott. Az ovóhelyre már a légnyomás vitt be bennünk. Néhány perc múlva a nyilasok is megérkeztek – négykézláb kúszva. A robbanás felrázta az évszázad során leülepedett port és a levegő fojtogató volt. A helyzet komolysága ellenére anyám mindig nevetve gondolt vissza arra a nénikére, aki egy jókora vejdlinggel a fején az asztal alatt kuporgott. A bombák tovább hullottak, de a mentési akció már megindult.
Mivel Sopron bombázásától nem sokan tartottak, sokan fentmaradtak a város lakásaiban főzni, ugyanis a kevés használó miatt jó volt a gáz nyomás. Igy volt az, hogy Kutassy néni és lánya is fent voltak a konyhájukban ebédet főzni, a ház hátulsó részében. Pontosan ott, ahová a bomba esett. A helyszínre érkező 'Légosok'-at hihetelen látvány fogadta. A két emelet eltűnt. Fent, a hátsó tűzfal és a konyha egykori falát képező sarokban, a padló maradványán állt az anya és a lánya. A sarokba huzódtak amikor a bombák hullani kezdtek. Az ijedségen kívül más bajuk nem történt, bár a lány homlokán volt egy karcolás. A Légósok létrán lehozták őket. Mi a pincében lapultunk és hallgattuk a robbanásokat. Az időzített bombák voltak. Valaki megkérdezte az ovóhelyre behuzódó német tisztet, hogy ugye ez a mi légvédelmünk? Igen, - mondta a német, majd halkan a magyar szomszédjához - bár csak lenne.
Még a nagy riadó lefújása után sem mozdult sokáig a nép az ovóhelyről. Az a bizonyos Új utcai ház is telitalálatot kapott és romokban hevert.
Ezekután anyám elhatározta, hogy átmegyünk Pápára, nagyanyám rokonságához, mivel - úgymond anyám – ott az a reptér és Pápát mégsem bombázzák. Anyám átvitt mindenünket az udvar tuloldalán lévő lakásba Csizmaziáékhoz, mert nem akarta lakásunkat csak úgy őrizetlenül hagyni. A nyilasok már amúgy is lőszerraktárnak használták a mellettünk lévő lakást, ami nagyon is aggasztotta ayámat.
Alig hogy megérkeztünk Pápára, mit nem ad Isten … de ez már egy másik történet.
Megjegyzések: Hivatalos források szerint a 15. amerikai légihadsereg 500 bombázója a Sopron elleni támadást 11:56 órakor kezdte. 372 db 500 és 1000 fontos rombolóbomba hullott a városra. A Széchenyi-ház ma a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének székhelye. Az említett Csizmaziáék a Sopron Alumni Csizmazia József és Tibor szülei voltak
(Prince George, 2005 március)

Báthy István: **A soproniak fénykora Prince George-ban.**

Az időszak a '70-es évekre és a '80-as évek elejére tehető, amikor a soproniak közül a következők éltek Prince George-ban - ha nem is éppen egy időben: Báthy István, Für Károly, Homoki István, Kiss Gyula, Kondor György, Szauer János és (Szikszai) Klára, Tolnai István. Ide számítottuk még Hartmann Lajost is, aki a Soproni Erdészeti Technikumban végzett '56-ban. Törzstag volt még Szalkay András és (Somogyi) Eszter a közeli Quesnelből és Bakonyi Nándor Jasperből.
Természetesen, ahol volt soproniak voltak ilyen szép számmal ott voltak soproni összejövetelek is. Az első ilyen összejövetel 1970 szeptember 6-án volt Szauer Jancsiék házában. De had szóljon erről az akkori krónikás, azaz én:
"A világ két tája felől jöttek tagok. Bakonyi Jasperből robogott be teljes felszereléssel: gitár, hegedű, italok, stb.. Quesnelből Szalkay Bandi jött családostól, hóna alatt az elektromos gitárral. Ha ehhez még hozzáadjuk Szauer kartársat akkor az eredeti - vagy legalábbis az '56-os' egyetemi zenekar' fele itt volt. Für Kareszék, Kondorék és a Kiss család 4/5-e is jelen voltak. Gyula hiányzott mert a vadonban volt tobozokat gyűjteni. Hatalmas kondérban lecsó rotyogott és 3 grill sütőn sültek az állatvilág képviselőinek a maradványai: csirke, marha, disznó, s miegymás. Kaja volt bőven. Szauer Klára felvásárolta a város magyar paraszt kolbász készletét. Tizennégy gyerek adta a megfelelő kiabálást, bömbölést a hangulat emeléséhez, és az asszonyok karattyolását ekhózták a falak. Mindezt persze túlharsogta a Szauer-féle nagyzenekar produkálása. Itt meg kell említenem, hogy a hangulat emelését nagyban segítette még az a 2 láda Badacsonyi Szürkebarát, 1 láda Egri Bikavér és 8 üveg császárkörte is, amelyet Nándi firmánk fuvarozott a Sziklás Hegység másik oldaláról. Na most a zenekarról néhány szót. János reggel 10-től éjfélig magállás nélkül hegedült és tangóharmonikázott. Még amikor evésre került a sor a lábaival akkor is verte a taktust. Bandi próbált az

elektromos gitáron kíséretet adni miközben a legkisebbik 'besegített' neki, minek következtében a zeneszerszám gyakran lehangolódott vagy extra hangokat adott. Nándi a gitáron nagybőgőzött, vagy a basszust adta. Gyurka a rumbatököt rázta és öblös hangját meg-meg eresztette úgy, hogy a falak is rengtek bele. Lajos a mandolinon nyűtte el az ujjait. Szó szerint. Állítólag félzsóderosan ment haza, mert az egész-napos zenéléstől a testének fél fele lemerevedett. Mellesleg én voltam a hangmérnök. A zene-bona meg lett örökítve magnetofon szalagon az utókor ijesztgetésére. Nem beszélve arról, hogy Wiggy, Jánosék kiskutyája bele-bele vakkantott a számokba - nem is beszélve a gyerekek visításáról. Szóval remekül sikerült a buli. Ettünk, ittunk, énekeltünk A jó nép zöme úgy 10 óra tájt ment haza. Ekkor már a gyerekek is ágyba lettek dugva úgy, hogy néhány 'mestermű' felvételére ekkor került sor. Lajos gyönyörűen énekelte a 'Sötét szemek'-et - méghozzá oroszul. Az egyik feleség szinte könnyekig meghatódott ennyi érzés hallatán. Lajos pedig - amikor másnap visszahallgattuk a szalagot - megkérdezte, hogy ki énekelt. Felvilágosítottuk, hogy ő volt. Azt mondja az nem lehet, mert ő nem tud oroszul. Alig tudtuk elhitetni vele, hogy ő volt. Végül is a Badacsonyi Szürkebarátnak tulajdonítottuk ezen csodás nyelvváltozást. Ugyanis Lajos a szám éneklése előtt felhörpintett egy nagy vizespohárral a nedűből. Aztán mondanom sem kell, hogy a mandolin balalajka gyanánt volt pengetve. Itt had jegyezzem meg, hogy beszélgettünk a hazai mulató helyekről is, ahol remek cigány zene van. Lajos említette, hogy amikor tavaly otthon járt a budai 'Szomorú Kondás' mulatóban szórakozott. Hol van az? - kérdeztem. A Gellért hegy mögött - mondja Lajos. Na - mondok - akkor te a 'Búsuló Juhász'-ban jártál. Istenem, juhász, kondás nem mindegy, hisz mindkettő állatőrző, nem de? Ekképpen sikerült volna a nagy Sopron Divizioni úri-muri. Sikeresnek mondhatjuk mivel Für Tata vityillójában lesz a jövő évi megtartva. Utána következő évben pedig Kiss Gyusziéknál".
Ez így is lett. A Gyuláéknál '72-ben megtartott összejövetelen

szép számmal voltunk jelen, mivel hármunknak szülei is itt voltak látogatóban Magyarországról. A soproniak részt vettek a helyi nép-fesztivál rendezvényein is. A népi táncban részt vett Szauer Klára, a Für házaspár s jómagam, kiegészítve az együttest más helybéli magyarokkal. A talp alá valót a Szaur-Bakonyi-Hartmann trió szolgáltatta.
Gyakran jártunk a 'Vienna Schnitzel' étterembe is születésnapokat vagy évfordulókat ünnepelni, és ahol remek kaja, zene és európai hangulat uralkodott. Eddy -amíg a zenekara pihent - gyakran átadta a pódiumot Jánosnak és Lajosnak. János herflizett Lajos pedig a nagybőgő húrjait nyűtte.
Tarokkozni viszont nem tarokkoztunk. Ultizni jártunk össze Kondor Gyurinál, Kiss Gyuszival meg Für Karesszel. Múltak az évek s a soproni gárda tagjait lassan máshová szólította a munkájuk. Végül Kondor Gyuriék is elhagyták a várost a '90-es évek derekán. Most már csak én vagyok az egyedüli soproni itt a végeken, Prince Georgeban. "Szép idő volt, jó idő volt/Kár, hogy elmúlt/ Jaj de kár!!!"
(2013 szept. 17, Prince George, BC)

ÉLETUTAK/ÉLETPÁLYÁK

Jákóy Bandi: **Erdész csemete életútja**

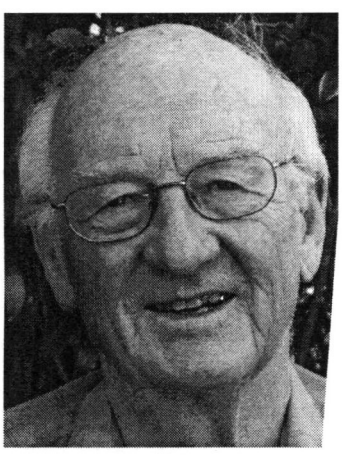

A főszerkesztő úr unszolására írom ezeket a sorokat, mert szerinte nekem is hozzá kell járulnom a Kapocs újságunk ezen sorozatához. Remélem nem fogom ezzel többségeteket untatni, hiszen már sokszor írtam családi és személyes emlékeimről. Sőt az 'Erdészeti Lapokban' még 2005-ben egy élet leírasom is megjelent.
Apám, Jákóy Endre (talán mindnyájatok apjánál idősebb volt, hiszen 1889-ben született) 46 éves volt amikor születtem Nagybéren (Komárom vm.), ahol ő a Kisbér-Bábolna ménesbirtok erdőgondnoka volt már az első világháború vége óta.
Szüleimnek én olyan utolsó gondolata szerint születhettem, mert már volt két 8 és 10 évvel idősebb nővérem. Már születésem után mutatkozott, hogy fiatal életemben lángoló vörös hajam lesz. Erre még régi barátaim emlékeznek. Szüleim a 30-as évek elején szabadságukat Karlsbad-ban (akkor Csehszlovákia) szokták tölteni, mert Apámnak a háború alatt a rosszul kezelt katona koszt miatt, sok emésztési problémája lett, amit ott tudták kezelni. Szerencsére ez volt az egyetlen háborús sérülése. Ez viszont haláláig vele maradt. A vörös hajamra vonatkozóan Apám így viccelt Anyámmal: "Na Te Karlsbadban biztos jól megcsodáltál egy veres hajú zsidó fiút az ottani parkban".
Nagybérre nem emlékszem, mert 3 éves koromban elkerültünk Miskolcra. Az első miskolci emlékem az volt, hogy Apámat elegáns tüzértiszti egyenruhában láttam. Ez biztos a Felvidék visszacsatolása idején történt. Erre én nagyon büszke voltam, pláne mikor megengedte, hogy játszhatok a kardjával. Később aztán megtudtam, hogy a Felvidék visszatérése idején őt is tartalékos tisztként behívták és ő lett a miskolci pályaudvar parancsnoka, ugyanúgy mint nagyapám az első világháború idején. Miskolcról aztán átköltöztünk Észak Komáromba, mert Apám a Csalóköz vadászati felügyelője lett. Komáromban a Kapitány utcában laktunk. Erre azért emlékszem jól, mert a szomszédunk Aranyosy bácsi csak 'kapitány-utcai vörös veszedelem'-nek hívott engem. Úgylátszik elég élénk gyerek lehettem.
A háborúra csak úgy emlékszem, hogy barátaimmal mindíg háborúsdit játszottunk a parkokban és persze mindíg a magyar katonák győztek. A nyarakat meg Almádiban a családi házban töltöttük, mert Anyám ott a házunkat panzióként vezette. A háború szele akkor ütött meg bennünket, mikor a melletünk lévő iskola tornatermét berendezték katona kórháznak. Anyám és idősebb nővérem ott önkéntes ápolói munkát végeztek. Gondolom a

sérült katonák a Don kanyarban elszenvedett verségünk áldozatai lehettek. Aztán jött a német megszállás. Erről van egy érdekes történetem. Zsuzsa nővérem '44-ben érettségizett a komáromi bencés gimnáziumban. Csinos szőke lány volt a fentmaradt képei alapján és jól beszélt németül. Anyámmal többször németül beszélgettek, mikor nem akarták, hogy megértsem miről tárgyalnak. Anyám Pozsonyban járt középiskolába, ott tanult meg németül (amint tudjuk Pozsony lakossága Trianon előtt német, szlovák és magyar keverék volt), Zsuzsa nővérem pedig a komáromi korzón ismerkedett össze egy német tiszttel. Zsuzsa kérte Anyámat, hogy a család hívja meg a tisztet vacsorára, mivel abban az időben az volt a szokás. Anyám nagyon félt attól, mert ahogy mondta: "Tudod, Apád mennyire utálja a nagyképű németeket, de különösen Hitlert és az ő bandáját". De aztán a szerető anya mégis beadta a derekát és jöhetett a német. Ekkor már nővérem megtudta, hogy ez a német nagy vadász és mondta a németnek, hogy az csak nézegesse Apám büszkeségeit, a puska-állványon lógó fegyvereket, így mikor apám hazaérkezett az irodából, ott találkozott a német tiszttel. Bemutatkozás után a német megköszönte, hogy meghívták és a vadászatra terelte a szót. Úgylátszik nővérem jól kioktatta őt, mert Apámmal hosszan beszélgettek még a vacsora alatt is. Mikor aztán a német elköszönt, Apám csak azt mondta, hogy: "Egyénileg még eltűröm a németeket, hiszen sokkal vadásztam az életemben. Csak a nagyképű Hitler fajtákat nem birom".
A következő nyáron már javában folytak a bombázások. Mi naponta nézegettük a Balaton felett gyülekező amerikai és angol liberátorokat és ők onnan aztán irány vettek Pest, Bécs vagy Győr felé. A Balaton felvidéken felállított légvédelmi tüzérek vajmi kevés kárt tettek bennük.
A háború után Győrbe költöztünk. Ott kezdtem gimnáziumi éveimet a bencéseknél. Erről a két évről nagyon jó emlékeim vannak. Pállfy Aurél tanárunkkal az első év után még Sopronba is mentünk cserkész táborba. A Lőver uszodában az alsó évesek úszóversenyét én nyertem meg. A másod év végén a gimnáziumunkat, mint a többi más egyházi iskolát államosították. Magassy Arthur (Magasi Laci Sopron Alumnus nagybátja) osztályfőnökünk az utolsó napon mindnyájunkkal kezet fogott és lelkünkre kötötte, hogy hűek maradjunk a bencés szellemhez. (Pállfy Aurélt az AVO-sok nyomorékká verték).
Az első két gimnáziumi évem alatt telenként volt alkalmam résztvenni Apám által szervezett apróvad befogásokon. Ekkor határoztam el, hogy erdész leszek. Iharkúton Baranyai Jóska bátyánk pagonyában lőttem az első nyulamat. Witt Lajos Bá lett a vadász keresztapám (lásd Kapocs, 1995).
Aztán Győrben kezdtem a hetedik általánost. Erről is van egy érdekes emlékem. Az osztályfőnökünk Szigethy Attila tanár úr volt, aki '56-ban a győry Forradalmi Tanács elnöke lett. Igy jó kezekbe került az osztályom. Szegény tanár úr a forradalmi megtorlások idején lelte halálát. Szigety tanár úr még az év elején kisétált velünk abba a parkba focizni, ahova Magassy Arthur is ki szokott bennünket vinni. Ahogy meneteltünk én elkezdtem énekelni a "Glory, Glory, Halleluja" amerikai polgárháborús indulót. Ezt néha Magassy tanár úrral menetelve is énekeltük. Szegény Szigethy kétségbe-esetten állított meg bennünket és kiabált: "ezt nem szabad énekelni, mindnyájunkat elvisz a rendőrség". Ekkor láttuk már, hogy a körülmények valóban megváltoztak.
Győrből '49-ben le kellett költöznünk Almádiba, mert Apámat rendőri felügyelet alá helyezték és hetente egy jelentést kellett beadnia a kapcsolatairól. Igy akarták, hogy spicli legyen, persze erről már írtam korábban. Hányan voltak, akik ezt a feladatot elvállalták? Talán nem találtak kiútat belőle.
Almádiból a festői szépségű Alsóőrs-Veszprém vasútvonalon jártam be sok barátommal együtt a veszprémi volt piarista gimnáziumba. Ezt a vonalat aztán a 60-as években megszüntették. Nyaranként a közelünkben lévő vörös építőkő bányában dolgoztam. Olyan munkatársakkal, mint gróf Nádasdy Pál meg vitéz Legény Béla volt Ludovika tanár. Kőfelytés közben velük beszélgettünk a régi időkről, ha nem volt közelünkben valaki. (Mikor alkalmam van résztvenni a Veszprém gimnáziumi osztálytársaim találkozóin akkor mindíg elmegyünk Pulára volt osztályfőnökünk Harmath István sírjához. Egyik osztálytársunk katolikus pap lett és ő akkor nyakába akasztja a papi talártját és így ünnepélyesen megemlékezünk nagyrabecsült tanárunkról).
Az érettségi után nagy szerencsével, Witt Lajos bácsi támogatásával bekerültem Sopronban a főiskolánkba. Abban az időben talán az is segített, hogy erdész leszármazott voltam. Ez a kommunista terror enyhülésével (Nagy Imre révén) is magyarázható. Sopronban veletek találkoztam és azóta sorsunk és életünk összekapcsolódott. Sopronban kis honvágyam volt a Balaton után, mert akkora már a vitorlás versenyzés megszállotta lettem. Még a katonai nyári táborból is próbáltam kiszabadulni fontos versenyekre. Ennek bizonyítására mellékelek egy kifakult kérvényt abból az időkből. A próbálkozásom '56 nyarán sikerült is. Akkor a vitorlás szakosztály egyik vezetőjét kértem meg, hogy segítsen. Ez az elvtárs államtitkár volt az építésügyi minisztériumban és a honvédelmi minister (Bata ?) söröző barátja. Az 'old boys network' mindenhol működik. Mikor a kecskeméti táborba megérkeztünk már ott volt a parancs a honvédelmi minisztériumtól. A kiképző tisztünk kérdezte: "Na, hol van ez a kis vitorlázó" és elengedtek. A táborba való visszatérésem után ezért megszenvedtem, de megérte.

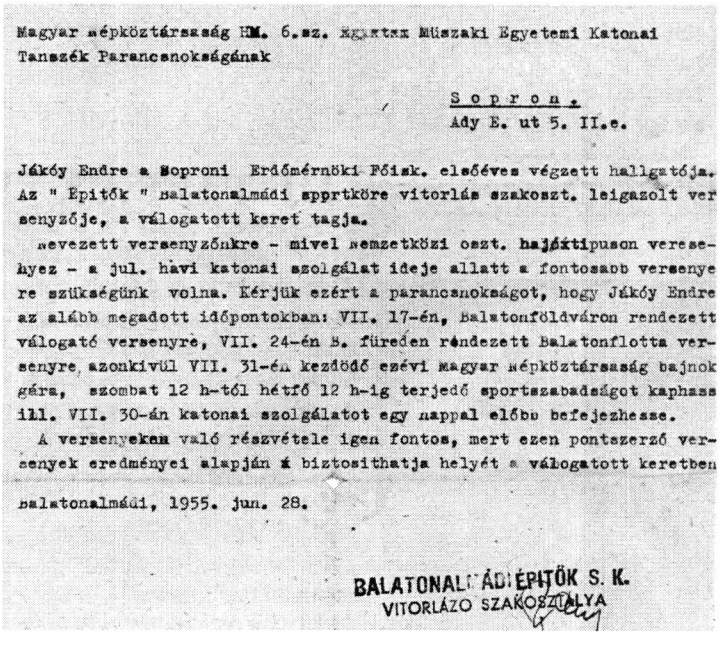

Magyar népköztársaság HM. 6.sz. Kgyetem Műszaki Egyetemi Katonai Tanszék Parancsnokságának

Sopron,
Ady E. ut 5. II.e.

Jákóy Endre a Soproni Erdőmérnöki Főisk. elsőéves végzett hallgatója. Az " Epitők " Balatonalmádi spprtköre vitorlás szakoszt. leigazolt versenyzője, a válogatott keret tagja.

Nevezett versenyzőnkre - mivel nemzetközi oszt. hajóstípuson versenyhez - a jul. havi katonai szolgálat ideje allatt a fontosabb versenyre szükségünk volna. Kérjük ezért a parancsnokságot, hogy Jákóy Endre az alább megadott időpontokban: VII. 17-én, Balatonföldváron rendezett válogató versenyre, VII. 24-én B. füreden rendezett Balatonflotta versenyre, azonkivül VII. 31-én kezdődő ezévi Magyar népköztársaság bajnokságra, szombat 12 h-tól hétfő 12 h-ig terjedő sportszabadságot kaphass ill. VII. 30-án katonai szolgálatot egy nappal előbb befejezhesse.

A versenyeken való részvétele igen fontos, mert ezen pontszerző versenyek eredményei alapján ő biztosithatja helyét a válogatott keretben

Balatonalmádi, 1955. jun. 28.

BALATONALMÁDI ÉPITŐK S. K.
VITORLÁZÓ SZAKOSZTÁLYA

Ezután jött '56 októbere, mindnyájunk életének sorsdöntő fordulata. Engem Bujdosó Alpár bizottsága Győrbe küldött pár társammal együtt a győri ismerettségem miatt a Sopron-Győr-Budapest vonal védelmére és csak november 3.-án késő éjtszaka értünk vissza Sopronba. Nov. 4.-én reggel meg a bécsi bejáróhoz küldtek Tolnay 'Pufi' vezetésével, hogy segítsük a menekülőket. Medveczki tanár úrra most is tisztán emlékszem, ahogy sírva könyörgött: "Fiúk ne harcoljatok, ez őrültség, mit mondunk majd szüleiteknek".
Vancouverbe érve első dolgom volt, hogy megnézzem a Kitsilano partvidékét. Már akkor tervezgettem a vitorlázást. Ki hitte

volna, hogy hányszor fogok még ott járni. A Kitsilano clubban találkoztam első feleségemmel Marjoryval (+1984), aki két szerető gyermekkel ajándékozott meg (ők meg 5 unokával).
A UBC-re kerülve az 'old boys network' megint elkezdett működni és első nyári erdészeti munkámat a federális Forest Entomology-Pathology osztályon Victoriaban úgy kaptam, hogy Apám jó ismerőse Madaras Géza állatorvos, aki már '45-ben elhagyta hazánkat, beajánlott engem Alec Molnár kutatónak. Adamovich Laci bátyánk vonzó előadásai miatt mégse tereltem érdeklődésem erdővédelmi irányba, pedig Apt Dönci bácsit is szívembe zártam, a többi kedves tanárainkkal együtt. Diploma tervemet út tervezés vonalán készítettem. Első szakmai munkámat a Forest Service Engineering Divizionál kaptam, ahol nagyszerű kanadai és magyar társaság volt. Sajnos a keresetünk elég alacsony volt (arra ösztökéltek bennünket, hogy szerezzük meg a professzionális mérnöki képesítést). Balatinecz Jancsi évfolyamtársam Nitinat fakitermelő táborban megsérült és én átvettem az ő munkakörét. Igy keresetem megduplázódott, igy képes voltam megvenni az első verseny vitorlásom és beléptem a Kitsilano Vitorlázó Clubba. A tél folyamán meg a Nanaimo melletti sí pályán síztem. Nagyon mozgalmas, de kisse hánytatott életem volt.
Kozák Tóni javaslatára és segítségével tudományos kisegítő lettem a UBC erdészeti fakultásán '64-ben. A Cominco műtrágya vállalat pénzt adott műtrágya erdészeti használatának kezdeményezésére. Ez egy 'Master of Forestry' (MF) thesis-hez adott alkamat. Igy visszakerülhettem Vancouverbe a nitinati fakitermelő tábori életből. Sziklai Oszi lett a főnököm, de a pénzt azonban Dr. Harry Smith szerezte és ő mondta, hogy hogyan állítsam fel a kisérletet. Statisztikailag ez nagyszerű 'multiple regressionnak' indult, de szerintem nagy hibát csináltam, mert két éves Douglasz fenyő csemetéket szeptember végén ültettem kis dobozokba, hármas csoportokban 3, 6 és 9 gram, 6 féle műtrágyával. Arra akkor senki sem gondolt, hogy szeptemberben nem lehet fenyő csemetéket újra fakasztani üvegházban, hiszen azok akkor a télre készülődnek. Az 1200 csemetéből 700 vagy elszáradt, vagy csak részben nyílott ki. Később tapasztaltam, hogy a gyakorlatban csak 100-300 lbs/acre műtrágyát használnak, de én a kisérletemben (a dobozok területét acre-hez viszonyítva), 400-800, sőt 1200 lbs/acre műtrágyát alkalmaztam. Az 'MF degree'-t azért megkaptam, de nem lehetek rá valami büszke. Az MF révén azonban jó munkát kaptam a British Columbia Institute of Technology (BCIT)-nál, sőt az még az 'Association of BC Professional Foresters' tagsághoz is hozzásegített.
A '60-as évek vége felé az érdeklődésem termőhely (ecosystem) osztályozás felé irányult. A Haney Research Forest vezetője Jack Walters '70 nyarán javasolta, hogy segítsek Karel Klinkának a tanulmányi erdő talaj és növénytani osztályozásában. Fiatal családommal egy hónapig a 'staff ház'-ban lakhatunk az erdő közepén. Ezzel egy új világ nyilt ki előttem. Karel révén találkoztam Dr. Karjinával és Dr. Lavkulich-al. '71 nyarán Lavkulich megengedte, hogy résztvegyek graduate diákjaival az talajtani munkáikban Albertában és később Danny Brierrel a Chiliwack folyó völgyében. '75-ben tanulmányi szabadságot kertem a BCIT-tól és elkeztem a talajtani tanulmányaimat Lavkulich vezetésével a UBC mezőgazdasági fakultásán, ami a BCIT elfoglaltságaim miatt 6 évig tartottak. Megjegyezhetem, hogy az az idő volt professzionista életem legkedvesebb időszaka. Napközben vagy BCIT-n tanitottam, vagy a UBC-n hallgattam előadásokat és éjszaka a fakultás vagy a Federális Mezőgazdasági Intézet (Marine Dr.-on volt de már megszüntették) laboratoriumában dolgoztam.
1978-ban a 'Ponderosa Pine - Bunch Grass ecosystem' térképezésén dolgoztam Sivak Bélával a BC Forest Service megbízásából, ami kapcsolatban volt a thezisem témájával is. A Kamloops-ban lévő Mezőgazdasági Intézetben két nagyszerű természettudományokban jártas kutatóval ismerkedtünk meg, Alistair McLean és Al van Ryswick személyeiben. Soha se felejtem el, mikor nyári munkánkról beszámoltunk Alastair irodájában. Ott volt a BC ecosystem osztályozás apraja nagyja, de mi mind Dr. Krajina befolyása alatt voltunk. Ő pedig nem ismert el önálló fű-dominált (grassland) zonát BC-ben. Mikor befejeztük előadásainkat és telefirkáltuk Alastair irodájában felállított táblákat, Alastair feltette cowboy csizmás lábát az íróasztalára és ezt mondta: "This system must have been dreamed up by a goddamned forester". Ő persze legeltetési szakember létére azt akarta, hogy legyen egy 'Grassland Ecosystem" is BC-ben. Hát aztán hamarosan lett is. Igy senki egyénisége nem lett megsértve, persze addigra Krajina már nyugalomba vonult.
A nyugalmazott élet engem is elért már '97-ben. Ezután még a helyi talajtani tudományos társaságnak lettem elnöke, de most már csak 'director emeritus'-a vagyok ennek a nagyon kedves, többnyire graduate diákokból álló társaságnak. Emellett még a Kitsilano Clubban is 'director emeritus' vagyok.
1999-ben házasságot kötöttem Adrienne Burtonnal és a két család összevonásával 12 unokánk lett.
Úgy érzem, hogy most a jövő terveimről is be kell számolnom, hiszen így adhatok összefoglaló képet életemről. Pár évvel ez előtt Kozák Tóni ezt mondta kis társaságunkban: "Kanadában van az otthonom, de a hazám 10 ezer km-.-re van innen". Ebben teljesen egyet értek Tónival, pedig ez nem is statisztika. Ehhez még azt adnám hozzá, hogy szegény elhagyott hazámért nagyon aggódom. Az az érzésem, hogy a magyar nép kihaláshoz közeleg, különösen az anyaországon kívüli részeken. Az anyaországban a régi 'elvtársak' fertőzése még sok tekintetben mutatkozik.
A 2010-es választásokon három nemzeti párt került be a Magyar Parlamentbe. A két pártból álló kormányzó nemzeti pártszövetség és az ellenzéki radikális nemzeti párt. Az nevetséges, hogy ezeket a pártokat jobboldalinak hívják. Ez a három párt vitázott az új Alkotmány elkészítése idején. A többi nemzetáruló pártok nem vettek részt a vitában. A vita után megformált alkotmányt részleteiben nem ismerem, de a lényegével egyett értek. Ez a három párt akar kapcsolatot kiépíteni az anyaországon kívül élő magyarokkal, különösen a Kárpát Medencében élő magyarokkal, hiszen ők a fontosak. A nemzeti pártok azt akarják, hogy a 2014-es szavazáson a külföldön élő magyarérzésű egyének vegyenek részt, érthetően azt remélvén, hogy bennük a nemzeti érzés még pislákol. Az elmúlt évben sikerült újra hitelesítenem a magyar állampolgárságomat és magyar útlevelet is kaptam (Bürokratikus problémák miatt nem is volt olcsó, de nekem megérte).
Soha se felejtem el, mikor a SOTEX székházban '56 október 22.-i gyűlésünk alatt egyik IV éves hallgató (nevét már elfelejtettem) ezt mondta: "Azt akarjuk, hogy a Duna Medencében Svájc és Ausztria után Hazánk legyen a harmadik független és semleges nemzeti állam!" Ez a kívánság még mindíg várat magára.
Azt szeretném, ha a következő Magyar Parlamentben az fenti három párt adná a legtöbb képviselőt. Öreg szívemet elégedettség öntené el, mikor hallanám a Vivian Readingek, Charles Gatik stb. sajnálkozó kiabálását a sajtókban és az EU-ban.
Elismerem, hogy a kuruckodás a történelmünk folyamán nem vezetett gazdasági előnyökhöz, de mi mégis Thököly, Rákóczy, Petőfi, Kossúth és Pongrácz Gergelytől öröklött emlékeinkre és érzésre vagyunk büszkék. Úgy Legyen!
(2013 okt.14, Vancouver, BC)

ANEKDÓTÁINK

Marxizmus óra, vagy levél az otthoniaknak

(Részlet id. Péch Zoltán önéletrajzi kéziratából:
„Néhány heti tanulás után küldi ezt a szellemes verset:
"Marxizmus·miséje...,prédikáló: Pegán,
ülünk a padokban, s bámulunk rá bután
Egy-két balek figyel, füleivel hegyez...
-szegény dolgozó nép békekölcsönt jegyez-.
Írnom nekem is kell, kezemben a tollam,
ha mást nem is teszek, megírom most nyomban:
hogy hát a marxizmus mily nagyszerű dolog...
-igérem más órán csak aludni fogok-
Sok galibát csinált két nagy fene-gyerek,
Marx s Engels, ügyükben vizsgázni kergetnek
Materializmus dialektikája...
-elmult már régen dél, vár a menza tája-
Csend van a teremben, szaladnak a tollak,
fetrengő balekok gyomrai korognak-.
Tudják-e, elvtársak, mit is mondott Engels?..
-boriték elején felírva az address,
pár perc és csöngetnek, soraim bezárom,
csókollak Titeket, leveletek várom!!!"

(Péch Gyula balek írta apjának, 1955 novemberében)

IROGATÁSOK MAGUNKRÓL

Homoky István: **Az én gulág történetem**. (3. rész)

Pfitzner Rudof mint az Új Társadalom Útja (UTU) nevű szervezkedés Budapesten Péterfi által beszervezett tagja, 1950 nyarán beszervezte Lengyel Antalt Szombathelyen. Őt a szervezkedés Sopronban tervezett kiterjesztésével bizta meg. Lengyel a P.476/1 fedőnevet kapta, aki elsőnek Gyümölcsfalvi Imre soproni lakóst szervezte be. Gyümölcsfalvi a helyi szervezetet kiépitette az UTU célkitűzései alapján. Igy kapcsolódott a III. Péterfi csoporthoz a IV. Gyümölcsfalvi Imre és társai csoportja, aminek én is Lengyel által tagja lettem. Péterfiék az Idő cimű röpcédulák terjesztésével igyekeztek a fennálló elnyomó rendszer ellen hangolni az ország közvéleményét. Ezt az elvet vette át az AG.
1951 nyarán már szorgoskodott az ügyészség a mi tárgyalásunk előkészitésén. Felvittek az ügyészhez, ahol az ellenem szerkesztett vádiratot alá kellett irnom. Csűrtem-csavartam a dolgot. Néhányat beismertem, másokat tagadtam. Végül aláirtam. Aztán hónapokig semmi sem történt velem.
De végre október 16-án megszüntek békés egyhangú napjaim. Vittek a tárgyalásra. Mi a IV. csoport, 11-en voltunk, mint egy futbal csapat. Láncra fűzve tereltek fel a Markó klinkertéglás épület-komplekszumába, a tárgyalóterembe, de először egy kis helyiségben tároltak minket, smasszeri őrizet alatt. Ahogy ott űltünk (beszélgetés tilos volt) bejött Csúcs Mátyás őrmester, a hóhér segéd. Odaszólt a smasszeroknak: „na, elvtársak, lessz e fekete test?" (utóbbi kifejezés a kivégzett hulláját jelentette). Mire a smasszerok lenéző nevetgéléssel válaszoltak:"Ezek között? Aligha." Aztán bevezettek a tárgyalóterembe és leültettek. A kirendelt ügyvédek a jobb oldalon foglaltak helyet és a nekik kiosztott vádiratokból és ránk mutogatva probálták kitalálni, melyikünk melyikük védence. Soha nem láttuk egymást, ügyvéd és vádlott, soha nem hallottunk egymásról. Az én ügyvédem egy Bolgár György nevű egyén volt. Ott, hirtelen olvasva a vádiratokat készültek a nevetséges 'tárgylásra', ahol az itéleteket már előre elhatározták. Elkezdődött a cirkusz. Bevonult a tárgyalóterembe a Budapesti Megyei Biróság Olti tanácsa. Mert Olti Vilmos volt a tanácselnök, a hirhedt kommunista biró, aki többek között a Mindszenty kirakat pert is vezette és abban itélkezett. Őt követték az ülnökök: Varsányi Jenő, Duvall András, Krabács Gyula és Dr. Garancsy Mihály itélet szerkesztő (az ülnök csöves nyelvű megfelelője 'szundi' mert csak bólogatni kell a tanácselnök kinyilatkoztatásaira). Fölöttük a falon ékeskedett, azaz éktelenkedett a moszkovita diktátor, Rákosi pajtás kopaszfejű pofája a vöröscsillgos kommunista magyar (?) cimer társaságában. (Rákosit Seggfejbej becenéven is emlegette a jó nép).
Az ügyésznő, tőlünk balra ülve, egy Márton Pálné nevű fiatal nő, Hebron rózsája volt. Nem nagy lelkesedéssel, majdnem únottan olvasta fel ellenünk a vádiratot, hangsúlyozva, hogy milyen kártékonyak, veszélyesek vagyunk a népidemokratikus társadalomra. Azt hiszem az ilyen nála mindennapos volt, innen a lelkesedés hiánya. Hátul ültek az ÁVH kiküldöttei ellenőrizni, hogy minden az előirás szerint megy és a tanácselnök engedelmeskedik.
A IV. csoport vezetőjét Gyümölcsfalvi Imrét az 1946/VII. Törvénycikk első paragrafus első bekezdése alapján vádolták, „a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének bűntetteként minősitve". Miránk, többiekre az 1946/ VII. tc. első paragrafus második bekezdése, a szervezkedésben való tevékeny részvétel büntette vonatkozott. Túl hosszú volna ezen helyen mind a 11 vádlott egyéni vádiratát leirni, igy csak összefoglalva ismertetem a csoport vádját.
Az ellenem szerkesztett vád azt mondta, hogy Lengyel Antal előttem feltárta a szervezkedés célkitűzéseit és csatlakozásra szólitott fel, amit én meg is tettem. Továbbá feladatom lett az összekötő szerepe Gyümölcsfalvi, Lengyel és Keve között, amit én elfogadtam és ráadásul röpcédulák terjesztését is elvállaltam a fennálló államrendszer elleni ellenséges hangulat szitása céljából. Erre engem többek között katonaiskolai fasiszta nevelésem is alkalmassá tett, ellensége lettem a népidemokratikus államrendnek. (Szószerint értelmezve ezt a nevelést, el lehet képzelni, hogy a Szolgálati Szabályzat tanulása mellett az Olasz Nemzeti Szocialista Párt, az egyetlen fasiszta párt alaptörvényeit is meg kellett tanulnom, mint vallásoktatásban a katekizmust.) Mint közvetitő Sopron és Szombathely között, 400 Ft-ot adtam át Gyümölcsfalvinak a határátlépés előkészitésére (külföldi kapcsolatok felvétele), és hogy Gyümölcsfalvi szerezzen schillinget és hogy a szökés megbeszélése érdekében Lengyelt keresse fel Szombathelyen. Továbbá, nindketten utasitottak, hogy Keve Ferencet keressem fel Szombathelyen és tőle röpcédulákat szerezzek. Fel is kerestem, de akkor éppen röpcédulák nem voltak kéznél. Karácsonyi szünetben is jártam Kevénél, de nem volt otthon igy röpcédulákat megint nem vihettem Sopronba. (Igy hát én röpcédulákat sohasem láttam, csak évtizedek múlva mint másolatokat, Victoriában.) Lengyel irt Gyümölcsfalvinak, hogy a szervezkedés állásáról tegyen neki jenlentést. Ezt az üzenetet is átadtam, mint a töb-

bit.
Idézet a Budapesti Megyei Bíróság tárgyalási jegyzőkönyvéből, B.II.001230/1951/4. szám. „A többi vádlottak a szervezkedés céljának ismeretében csatlakoztak ahhoz és abban részint további szervező tevékenységgel, részint röpcédulák terjesztésével, részint pedig a szervezkedésben résztvevő különböző személyek közötti kapcsolat fenntartásával tevékenykedtek. Ezért valamennyiük magatartása maradéktalanul megvalósitotta a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel büntettét. Ezt a büntettet valósitotta meg VIII rendű Homoky Iatván vádlott cselekvősége is, mert azáltal, hogy Lengyel és Gyümölcsfalvi között fenntartotta a kapcsolatot, közvetitette a jelentéseket, utasitásokat és, hogy röpcédulák közvetitésére is vállalkozott, tevékenyen közreműködött az illegális szervezkedésben."
Marasztó Endre VII rendű vádlott befeketitésére Olti Vilmos tanácselnök még azt is felhozta, hogy a pécsi lakásán (orvostan hallgató volt) angol magyar- magyar angol szótárt találtak, ami népellenes beállitottságát is igazolja (!).
Muzsnay Lászlót, IV rendű vádlottat ezen felül még az 1930. évi III. t.c. 60. paragrfus 3. pont /1 bekezdése szerint is vádolták hűtlenség büntettével. Ugyanis 1947 nyarán, Ausztriában, ahol a menekülés után ottmaradt családi ingóságai hazahozatala céljából tartózkodott, a brit katonai hatóságok őrizetbe vették. Kihallgatásakor érdeklődtek a szombathelyi szovjet egységek felől. Muzsnay nem tudott semmit. Katonai repülőtér nem, de helyőrség volt. Repülőtér Pápán vagy Veszprémben volt. Hát ennyi.
Bokor Dénest még a 7150/1946. M.N. sz. 2 paragrafus/1 bek.-ben meghatározott büntettben is bűnösnek találták. Mert, Gárdonyban a Velencei tó mellett a nagyapja volt nyaralójánál lőszer és robbanószer is volt elásva, a front átvonulása után 1945-ben, amit Bokor a szervezkedés céljaira felajánlott.
Ahogy körülnéztem, ott láttam a vádlottak közt azt a fickót, akit velem egyidőben tartóztatott le az AVH Sopronban. Kiderült, hogy ő Csányi Ferenc, a III rendű vádlott. Gyümölcsfalvitól 15 röpcédulát vett át 1950 novemberében és azokat a Rákóczi és Zsilip utcákban szórta el. Aztán megint egy másik adag röpcédulát szórt el a város különböző helyein. Utána újra 8 röpcédulát vett át, hogy az üzemben, a szövőgyárban terjessze. Egyet az üzemi kultúrterem asztalára tett, de amikor az AVH kezdett nyomozni a többit a szinpad alá rejtette.
Muzsnay Lacit már rabruhába öltözve, lázasan hozták a tárgyalásra a rabkórházból. Nagyon piros volt az arca. Allitólag TBC-ben szenvedett. Akkor láttuk őt utoljára.
Gyümölcsfalvi felajánlotta, hogy mindegyikünk bünösségét magára vállalja. Persze, ez szép és önzetlen ajánlat volt, de hát a biró nem ruházhatta rá az összes 73 évet amit kiosztott, mert akkor mi maradt volna nekünk, és akkor hazazavartak volna minket? Alkudozni nem lehetett. Enyhitő körülménynek vették fiatal mivoltunkat, a régi rendszerben belénk pumpált fasiszta nevelésünket (már megint az Olasz Nemzeti Szocialista Párt!) ami szembe állitott minket a népi demokratikus rendszerrel (amiről tudjuk, hogy se népi se demokratikus nem volt). Sulyosbitó körülménynek vették magasabb képzettségünket. Abban az időben érettségivel rendelkező egyén magasabb képzettségűnek számitott.
A Budapesti Megyei Bíróság B.II. 001230/1951/4 sz. I fokú itélete 1951 október 16-án a következő volt. I. rendű vádlott Gyümölcsfalvi Imre 15 év börtön, II. r. Szabó Lőrinc 7 év, III. r. Csányi Ferenc 7 év, IV. r. Móricz Frigyes 4 év, V. r. Muzsnay László 10 év, VI. r. Marasztó Endre5 év, VII. r. Keve Ferenc 5 év ,VIII. r. Homoky István 5 év, IX. r. Bokor Dénes 10 év, X. r. Bodorkos Ferenc 4 év, XI. r. Németh Kálmán 1év 6 hónap
És természetesen a szokásos közügyektől való eltiltás tiz évre és teljes vagyon elkobzás (már ha egyáltalán volt elkobozni való). A XI. r. vádlottat, Németh Kálmánt, csak másfél évre itélték, feljelentési kötelezettség elmulasztása vádjával.
Idézet a tárgyalási jegyzőkönyvből: „az előadottak figyelembe vételével a bíróság a vádlottakat a rendelkező rész szerinti büntetéssel sújtja mert ezt találta cselekménységük és személyük társadalomveszélyességük arányában állónak mindamellett pedig a mai feszült nemzetközi helyzetben Népköztársaságunk védelmét az összeesküvéssel szemben csak ilyen súlyos büntetéssel lehet megvédeni." Ki nem mondott utalás volt ez arra nézve, hogy a gárdonyi arzenállal megdönthettük volna a népi demokráciát és talán a Szovjet Uniót is, örökre búcsút mondva a legyőzhetetlen Béketábornak. Hát ilyen veszélyesek voltunk mi.
Homoky volt az egyetlen, aki nem érezte magát bűnösnek. Ugyanis amikor Olti nekem szegezte a kérdést, hogy elismerem e a bünösségemet, nemmel válaszoltam, mert az én nézetem szerint a kommunista diktatúrával való szembehalyezkedés nem bűn, hanem erény volt. Ezt persze nem mondtam neki, mert senki se megy fejjel a falnak önkényesen. Ő pedig nem kérdezte, hogy miért. A korábban emlitett forrásban (Diktatúra Vas Megyében 1945-1956-ig) csak az áll a 214. oldal alján, hogy „ Az itélet a VIII.r. Homoky István kivételével a többi vádlottal szemben nyomban jogerőssé és végrehajthatóvá vált. Homoky II. fokú itéletét nem ismerjük." Persz, hogy nem mert II. fokú itélete nem volt. Rólam vagy elfelejtkeztek, vagy mivel olyan kis és jelentéktelen hal voltam, nem is törődtek. Vagyis ezek szerint az én itéletem nem is volt jogerős. Mindegy. Gulág igy is, gulág úgy is.
Ezután a tanács eltűnt a hátsó ajtó mögött, az ügyvédek elpárologtak, az ügyésznő pedig papirjait rakosgatva, kedélyesen elbeszélgetett a takaritóval, aki azonnal nekilátott a söprésnek. Márton Pálné számára ez az ügy csak egy epizód volt a markói futószalagon. Minket pedig kituszkoltak a smasszerok, de most nem fűztek láncra, hanem csak párosan bilincseltek össze minket. Nekem Marasztó Bandi barátom jutott. Mindenkit leválasztottak a saját zárkája előtt („álljon a falhoz, tegye hátra a kezét"stb.) Bentről már megtudták, hogy ott állok az ajtó mögött. „Mennyi?" „Öt mázsa." Bentről megkönnyebbült sóhajtás. A tárgyalóteremre pedig csend borult, a következő kirakat-cirkuszi előadásig.
Innen kezdve a zárkában tovább folyt az élet, ha annak merjük nevezni. Mozgalmas volt, mert az itéletek futószalagán nyomták a népet. Sokan jöttek be, sokan sodrótak tovább, a gulág jól megalapozott mentrendje szerint. Érdekes csoport cuvakszot hoztak a Markóba: hadifoglyokat, akiket a Szovjetből 'haza' engedtek. A 'haza' úgy fogadta őket, mint háborús és nép ellenes bűnösöket, a társadalomra veszélyesnek minősitve. Igy került hozzánk egy volt magasrangú budapesti rendőr tiszt, mint a nép ellensége és a nácifasiszta népelnyomó rendszer erőszak szervezetének támogatója.
Ebben az időben már nem is volt köztünk csöves. Majdnem hiányoltam a megszokott refrén-dumákat. Mindig két témát emlegetve. Az egyik az Ilkovics bablevese volt. Valahol a Keleti Pályaudvar tájékán működhetett ez a kifőzde, ahol mint találkozó helyen miden csöves megfordult. A fő vonzóereje a bableves volt, ami állitólag akárki mércéje szerint is kiváló minőséget ért el. A másik téma a Zsidó Bandi volt. Igazi nevét sohse emlegették, mert a Zsidó Bandi cégjelzett márka volt. Ez az egyén a fővárosi rendőrség ügyes és sikeres bűnügyi nyomozója volt, tehát nem ávós. Olyan sikeres volt, hogy a csövesek félve és rejtetten rettegve emlegették, mint Hunyadi Jánost a törökök. A tárgyalás után még 25 napot töltöttem ebben a zárkában.
Mert végre elérkezett az én napom, 1951 november 10-e. Kora

hajnalban felzavartak és 'nyomás', letereltek az alagsorba. Nemcsak minket a 11-et, azaz 10-et, mert Muzsnay Lacit a rabkórházba vitték vissza, hanem sok más a társadalomra veszélyes megátalkodott nép ellenségét is. Ott lent láncra fűztek minket. Jellemző a magát erő és hatalom birtokában képzelő, hülye bunkó smasszer hatalmi kéjében ringatózó, önmagasztoló gondolkodásmódjára, hogy nagy hangon figyelmeztetett minket, hogy szökni ne próbáljunk, „mert először lövünk, és csak aztán mondjuk, hogy állj!" Hogyan tudhat valaki szökést kisérelni amikor vagy harminc másikkal van összeláncolva? Azután tehergépkocsikra raktak minket és a közeli Nyugati Pályaudvarra szállitottak. Ezzel véget ért gulág történetem Markó fogházi fejezete, és egy új fejezetnek néztem elébe.
Amikor leszállitottak minket a járművekről a járdán, még sötét volt, de az utcai fények világitottak, a villamosok jöttek-mentek. És az a tömeg ember! Már 9 hónapja, két hete és négy napja nem láttam civileket és nem láttam utcát. De lehangoló volt a látvány. Mindenki sietett, rohant a munkahelyére. Sehol egy simára vasalt, barátságos és nyugodt pofát nem lehetett látni. Sehol nem volt két egyén akik beszélgettek volna egymással. Mosolygásra nem is lehetett gondolni, mert ahogy nekem tűnt, ez volt a leigázott tömegek kollektiv arca. Mintha mindenki félt volna. Vagy talán csak a fizikai fáradtság, és a kevés alvás okozta ezt. Valószinűleg igy is volt, de mégis, a félelem kiült az arcokra. Ők talán nem is tudták, mert ebben éltek. Nem is néztek ránk. Tettették, hogy mi ott sem vagyunk. Még a látásunktól is féltek. Lehet, hogy valaki tárgyilagosan kissé lefaragja a megállapitásaimat, de én csak azt irom le amit észleltem.
Aztán bezsufoltak minket, láncosokat, a már minket váró személykocsikba. Elindultunk észak felé, Szobra. Ha valamelyikünknek az enyhelyre kellett mennie, az egész láncsor felállt, megtekeredett, mig az egyén célt ért. Dolga végeztével ugyanez a folyamat ismétlődött visszafelé. Több egyén volt akit a természet az enyhelyre szólitott, igy nem unatkoztunk.
Végre megérkeztünk. Végállomás Szob, a csonka ország csonkja, mert amögött az Ipolyon túl Csehszlovákia kezdődött. Egy cseh mozdony is parkolt egy másik vágányon. Feltűnt nekem, hogy a fehér cseh oroszlán ékeskedett az oldalán, a csehek nemzeti jelvénye. Lám, ők megtarthatták ami az övék, mi nem. Azonban, logikusan szemlélve ez azért is volt lehetséges, mert egy fehér oroszlán ártatlan jelkép. A mi cimerünk motivumai pedig egyenesen antinépidemokratikusak. Hármashalommal, kettőskereszttel (ami nem a francia Cross of Lorraine hanem az apostoli kettős kereszt), koronával, árpádsávokkal. Révai József elvtárs (a Párt fő ideológusa) ezt nem tűrhette. Újra utazás: átszállás leponyvázott tehergépkocsikra, és irány az országos börtönbe, Márianosztrára, a Börzsöny hegység kies, erdőboritotta lankái között.
Ez a nap, november 10.-e kettős évforduló életemben, amire minden évben visszaemlékszem: fényesen és sötéten. A sötét évfordulót már ismertettem. A fényes évforduló 13 évvel korábbi keletű. Ugyanis 1938 november 10-én jöttek be a magyarok Ungvárra, az 1938 november 2. napján megkötött első bécsi döntés alapján. Ismeretlen emberek ölelkeztek össze az utcákon, zengtek a harangok és töménytelen ember állt a járdákon a bevonulás útvonalán. Magyar rendőrök irányitották a forgalmat, beleértve két cseh harckocsit is amelyek akkor vonultak kifelé. A város tele piros-fehér-zöld zászlókkal. Én egy ház ablakából nézhettem mindezt. Jöttek a honvédek. Az utcára annyi krizanténumot szórt a nép, hogy sikos lett az aszfalt és néhány lovas katona lovastól elesett. Katona is, ló is gyorsan lábra azaz patára állt és tovább folytatódott a diadalmas bevonulás. Újra magyarok lettünk, 20 évi cseh elnyomás után.
Gulág történetem új fejezete itt kezdődött. Megérkezésünkkor szétosztottak minket. A nagy idősöket, 10 év és a fölött az MZ-re (magánzárka osztály) vitték. Minket, a többieket pedig a régi épületbe, a volt kolostorba szállásoltak be. Ezen helyen magyarázattal kell szolgálnom. Özséb esztergomi kanonok a XIII. Században alapitotta az egyetlen magyar szerzetesrendet, Remete Szent Pál tiszteletére. Márianosztrát I Nagy Lajos királyunk alapitotta mint Pálos rendi kolostort, 1353-ban. Oda szokott visszavonulni és elmélkedni. II. József alatt a XVIII. században a 'felvilágosodás' szellemében a rendet feloszlatták. Csak a XIX század elején térhettek vissza. Az 1860-as években egy szabvány börtönt épitettek hozzá. Ez lett az MZ a mi időnkben. Ez lett Magyarországon a női börtön. Mindenki úgy ismerte Márianosztrát, mint női börtönt, ami fenn állt a kommunistákig. A kissebb helyiségek mellett voltak tágasabb termek is a kolostor épületben. Én is az egyik ilyen terembe kerültem Csányi Ferivel és sok mással. Kivetkőztettek minket a civil ruhából, aztán lenyirtak rólunk minden szőrt és DDT-vel jól megporoztak, hogy a bolháknak és tetveknek elejét vegyék. Utána öltöztettek át rabruhába. Ez volt a szumán, vastag nadrág, kabát, sapka. A lábon bakancs és kapca. Sokáig nem gyönyörködhettünk újszabású önmagunkban, mert levezényeltek minket az udvarra. Ott a vállunkra vettünk egy-egy zsák kukoricát és cipeltük fel a padlásra. Legyengült állapotomban lihegtem, mint a kehes ló, meg-meg állva a széles lépcsőkön, mire végre felértem. Mikor mindezeknek vége lett, letereltek minket a mi szálláshelyünk folyosójára. Ott egy alacsony termetű smasszer, feltehetően inferioritási komplekszumát szuperioritási komplekszummal felcserélni igyekezve, falhoz állitott minket. De nem akárhogy. Homlokkal a falnak de a homlok és a fal közé egy szem kukoricát tett. És a lábakat tovább tolta a fal aljától. Az ebből keletkező vizszintes reakcióerő a kukorica szemre öszpontositva nagy fájdalmat okozott. Ezen úgy igyekeztünk enyhiteni, hogy a lábunkat egy pár centiméterrel közelebb csúsztattuk a falhoz. Igy a vizszintes reakcióerő kisebb lett. Amikor ezt észrevette ez a szuperbumbornyák, vissza rúgta a lábakat, hogy ami fáj, jobban fájjon. Mi ennek a véglénynek a Tahomabohók becenevet adtuk. Hát ez volt a barátságos fogadtatás új otthonunkban.
A négyzet alapú helység ahol elhelyeztek minket, egyik fala a folyosóra nyilt, vastag faajtóval. A vele szemközti falon voltak a nagy ablakok, természetesen ráccsal. Innen, nyilt a szép kilátás az MZ-re, és egy kicsit az erdőre. A harmadik fal a templommal érintkezett. Még kilehetett venni homályosan a néhai ajtó gótikus ivét, mert ott ment át Nagy Lajos király a templomba a saját fülkéjébe. Királyok nem szoktak a néppel összeelegyedni, még misén sem.
A négy fal mentén a padlón voltak elhelyezve a szalmazsákok. A terem közepén is voltak szalmazsákok fejtől-fejig, egy szigetet képezve. Az első fal menti szalmazsákok folytonosságát az ajtó és a sarokban képezett tisztasági tér szakitotta meg. Utóbbit egy vászonlepedőből képzett függöny választotta el a térségtől. Itt voltak a kiblik és a lavórok, meg az ivóvizes vödör. A szalmazsákokhoz párna és pokróc is tartozott. Márianosztrán már nem éheztettek minket, csak tároltak. Midnyájan politikai foglyok voltunk, a 'társadalomra veszélyes, nép ellenségei'. Reggeli nyitásnál a kibliket kivittük a folyosó végében lévő üritő halyre. Tiszta vizet is adtak be. Utána séta az udvaron, kezeket hátra téve, beszédtilalommal. Utána reggeli. Ezek után következett a 'szabad foglalkozás':a kerengés a sziget körül lassan sétálva, egyenként, vagy párosan. Ha elfáradtunk, leültünk a szalmazsákjainkra és ott beszélgettünk. Nem tudom miért, a körséta iránya mindig az óramutató járásával volt ellenkező. A társaság vegyes volt, de jó. A magyar társadalom keresztmetszete vot ott képviselve. Volt köz-

tünk szuperintelliges, képzett egyén, aki kifejtette nekem, hogy tiz könyv van amit el kell olvasnia a magát műveltnek és tájékozottnak tekintő embernek. Bevallom, hogy még mindig nem vagyok művelt és tájékozott, mert eddig csak Will Durant könyvét olvastam el, A Gondolat Hősei-t, mint filozófia történetet. De nem olvastam el Bertrand Russel-tól az Egy Mozgalmas Évszázad Történetét (a XIX. Századról), és a többi nyolcat sem. De ezek a témák szórakoztattak és kiemeltek a valóságos sötétszürke napok csúnyaságából. Aztán ott volt a két mérnök az UVATERV-ből (Út-Vasút Tervező Intézet). Az egyikükkel szoktam a sziget körül sétálni, matematikai levezetéseket végezve fejből, főleg analitikus geometriát. Képzeletben útkanyarokat is tűztünk ki. Volt velünk egy egykori vezérkari ezredes is, mint 'háborús bűnös', aki drámai módon adta elő Reder ezredes jól ismert kémtörténetét, az I. Világháború előtti időkből. Reder az oroszoknak kémkedett, és az oroszok zsarolták, mert kitudódott róla, hogy buzi. A Monarchia kémelhárító szolgálata felfedezte az ügyet és letartóztatták. Kémkedésért halálbüntetés járt, de mint közéleti személyiségnek, Ferenc József megadta a kibúvási lehetőséget: egy töltött pisztolyt küldött neki névtelenül. Ha főbelövi magát, elkerülheti a botrányt és disztemetést kap. Abban az időben az egyén inkább végzett magával, nehogy a szégyenletes igazság kitudódjék.

A mindennapok egyhangúságába egy kis tarkaság vegyült, amikor levittek minket, ha ránk került a sor, a belső udvarba a konyhára krumplit hámozni. Sok hasat kellett etetni, a konyha-személyzet nem győzte a hámozást. A kis udvar volt valamikor a kolostor belső udvara, nyilt folyosókkal, árkádokkal szegélyezve. Itt lehetett találkozni más zárkák lakóival is. A börtön szűk mikrokozmoszában jöttek-mentek a hirek. Egyik krumplihámozás alkalmával szivderitő hirt kaptunk. Az MZ-én ült egy kanadai magyar fickó. Ő volt az egyik példánya azoknak a hülyéknek, akik bevették a kommunista propaganda maszlagot és elhitték, hogy itt a munások paradicsomában milyen jó, vidám minden és mindenki, nincs nunkanélküliség, mindenki egyenlő, stb. Eladta a házát és a családi személygépkocsival és két tehergépkocsival, bútorokkal, ruhákkal, szerszámokkal megrakva családostól visszaköltözött az Édes Óhazába. Már a határon elszedték tőlük a járműveket, mondván, hogy azokra neki ugysem lesz szüksége. Kiutaltak nekik egy lakást, ami nem tetszett, és kapott munkát egy üzemben, mint vasesztergályos. De hamar észrevette, hogy a népi paradicsomból hiányzik a zamat, csak a pirosság van meg, de az bőven. Ekezdett hőbörögni (csöves nyelven: kiverte a rikácsot), hogy otthon Kanadában ez másképpen van, az ember a maga ura, hogy ott jobb a fizetés, stb. stb. Mindez persze a nép államában izgatásnak minősült, mert megfertőzte a józan szocialista dolgozók lelki világát. Kapdolták, megmancsolták, becuvakszoltatták, elknasszolták, már nem tudom hány mázsára és lesittelték. Mi nagy derültséggel fogadtuk ezt a beszámolót, mondván úgy kell neki megérdemelte. Valaki valahol azt a kinyilatkoztatást tette, hogy „legigazibb öröm a káröröm, de legédesebb a bosszú". A káröröntől jó kedvünk lett.

Volt lent egy gombüzem. Egyes egyének több kaja érdekében vállalkoztak a munkára, de nem volt velük kapcsolatom. Csak korán reggel lehetett hallani a facipős rabokat, még egész sötétben, amint végigkopogtak a köveken és a betonon.

Decemberben kedveskedtek nekünk rabtartóink. Megengedték hozzátartozóinknak, hogy egy személy meglátogathasson minket. Ez váratlanul ért. 1951 december 2-án szólitottak. Levittek a földszinti folyosóra, ahol már sorban állt egy nagy számú elitélt, velük szemben a látogatóik. Engem is beállitottak a sorba, persze kezeket hátra téve, és egyszerre szemben találtam magam Apámmal. Hangosan kellett beszélni, mert nagy volt a zsivaj és a fülelő smasszeroknak is hallaniuk kellett, mit beszélünk. Csak triviális személyes dolgokról lehetett beszélni, az ügyünkről semmit. De azért Apám mégis megkockáztatta a dolgot, mondván, hogy a hazáért szenvedek. A smasszer rosszul fülelt, igy megúsztuk. Évekkel később Apám azt mondta, a fejem nagyon kicsi volt és sápadt és a szemeim két mély sötét barlangból néztek kifelé. Engedélyeztek egy kis csomagot karácsonyra. Igy hát megérkezett a második meglepetés, a csomag. Volt benne egy darab füstölt szalonna, egy szelet kenyér, egy szép nagy piros jonatán alma, és diós-mákos beigli. Nem is lehet leirni milyen fönséges gyönyörűséget okozott ez a csomag. Nem emlékszem pontosan meddig tartott, de azt hiszem kitartott újévig. Karácsony este, zárás után minden és mindenki elcsendesedett, ezért nagyon gyengén, átszűrődve a vastag falon hallani lehetett a templomból az éjféli mise orgonáját és az éneket: Csendes Éj, Szentséges Éj. El lehet képzelni milyen drámai hatással volt ez rám. A két ellentét: Jézus születésének örvendetes ünneplése a templomban és az ateista diktatura büntetése a börtönben egybefolyva, egy helyen, csak egy fallal elválasztva.

Még egy hét és véget ért 1951, a Sztalin-Rákosi terror egyik legsötétebb-és gulág történetem első éve.

Nem emlékszem arra, hogy a köverkező két hónap és nyolc nap alatt érdekes események történtek volna szűk világunkban. De egy kép megrögződött az agyamban. Egy januári napon, havazás után, napsütésben az ablakon kinézve az erdő felé, valimi mozgást észleltem. Jobban odanézve egy szánt láttam az erdőben amit két bivaly húzott, mellettük a bivalyhajcsár. Az élőhelyemmel ellentétben ez egy ellentmondás volt, a békességnek és az életnek valamilyen szürrealista megnyilvánulása. Nem tudtam olyan messzitől kivenni mi volt a szánon. Rőzse? Tüzifa? Vagy üres volt? És mit keresett egy bivalyos szán a börzsönyi erdőben? Mert csak arra gondolhatok, hogy a bivaly-húzta szán erdészeti szállitó berendezés, aminek az emlitése későbbi tanulmányaimból kimaradt. Sólyom Kornél tovább szivóskodott 10 könyvével és Sapiró László a szemközti szalmazsáksoron továbbra is minden este yogázott: szemfehérje forgatás, nyelvkiöltés, lótuszülés, mélylégzés és fejenállás. És ha valaki azt mondta „nyissátok ki az ablakot, büdös van itt bennt" a válasz az volt, „ahol büdös van ott meleg is van". De végén azért mégis szellőztettek.

Egyik krumplihámozási alkalommal a kis udvar boltivei alatt amint ment a belső világunk hirszolgálata, egy nevet emlegettek. „Jön a Princ!" és „Itt van a Princ!" Ahogy megtudtam, 'a Princ' a gulágminisztérium egy fő smasszertábornoka volt, aki a szállitásokat intézte. Szállitás = rabok szállitása a gulág szigetvilágban, egyik szigetről a másikra. Ez a hir pozitiv érdeklődést és reménykedést váltott ki, mert mindenki szeretett volna kimenni dolgozni. A sitten ülés unalmas. Az ilyen szóbeszédre nem volt semmi bizonyiték és átsiklottunk rajta.

De más alkalommal is emlegették Princet. Ebből az lett, hogy 1952 március 8-án összetereltek minket és levittek Szobra, ahol marhavagonokba tuszkoltak. Azt mondták, Miskolcra visznek épitkezéshez. Igy ért véget gulágtörténetem első márianosztrai fejezete, ami két nap hijján négy hónapig tartott. (Lesz még második is.)

Ahogy zötyögött velünk a vonat valahol Gyöngyös körül, egyikünk, egy jól értesült azt mondta, keresnek önként vállalkozókat bányamukára. Egy másik, nagyot röhögve azzal válaszolt, hogy ő majd akkor jelentkezik bányába, ha ablak lesz rajta.

Végre megérkeztünk Miskolcra. Onnan tovább szállitottak minket a városon kivül egy lapos völgybe, aminek az Egyetem Város nevet adták, mert ott épült a kommunista vallás egyik nagy kated-

rálisa, a Nehézipari Műszaki Egyetem. Sopron nem volt megfelelő nekik, mert az szerintük egy reakciós fészek volt. Az erdészeti kart alig sikerült Sopronban tartani. A végzős bányász és kohász diákok még maradtak Sopronban, de a többit már Miskolcon tanitották.
A helység nem hivatalos, de a helybeliek által már régen használt neve Dudujka volt. Mi is csak ezt az elnevezést használtuk. A név eredetét nem ismertük, csak elfogadtuk úgy ahogy volt. Csak fél évszázad múlva ismertem meg az elnevezés okát. Családunk jó barátja, Zahár Gyula pécsi bányamérnök mondt nekem, hogy valamikor a századforduló táján egy fiatal szlovák legény jött le a Felvidékről munkát vállalni. Észak felé nézve a két domb összehajlása ahol a vasútvonal húzódik Diósgyőr felé, az ő egyvágányú gondolatvilágában ez egy hasonlat látomást keltett. Mert amit látott, olyan volt az ő képzeletében, mint egy nő két melle közti hasadékvölgy aminek tót neve dudujka.
Dudujkai táborunkat a szokásos szögesdrót keritések és őrtornyok ölelték körül, gulág hagyomány szerint. Mindez a domb aljában helyezkedett el. Fölöttünk jöttek-mentek a tehervontok Miskolc és Diósgyőr között. A barakkokban két szemközti sorban álltak a deszkákból ácsolt emeletes ágyak, szalmazsákokkal és pokrócokkal. Otthon, édes otthon. A ' jó' az volt az egészben, hogy a táborban etettek minket, hogy birjuk a munkát. A másik 'jó' az volt, hogy a keritésen belül szabadon jöhettünk-mehettünk, szivhattuk a friss levegőt, ami a Bükkből szállt le, láthattuk az eget, a közeli virágos lankákat és hallhattuk a madarak csiripelését. A munkahelyen, mivel az a drótkeritésen kivül volt, fegyveres smasszerok vigyáztak ránk, nehogy megszökjünk és hogy el ne tévedjünk.
Az épülő egyetem főépülete már állt és működött, de az egyik szárnya még épült. Minket csoportokba osztottak. Voltak akik ástak, mások falat raktak, megint mások anyagot cipeltek és lapátoltak. Én az utóbbihoz kerültem. Nehéz volt kezdetben, mert sódert kellett furikozni (talicskázni). Egyenetlen talajon pallókat kellett lefektetni, hogy a kerék forogjon, és ha felfele lejtett, kapkodtam a levegőt. Később billenő csilléket kellett megrakni. A csilléket nem kis mozdony húzta, hanem mi toltuk. Hogy mindez ne legyen unalmas, deszkát és gerendát is cipeltünk. Szóval, mindenféle trógermunkát végeztünk. A legkönnyebb volt talán a darunak dolgozni, ami a beton tartályokat szállitotta az öntés helyére. Egyik napon egy épület mellett dolgoztam ahol a téglát és habarcsot hordták a 'culágerek' a kőműveseknek, amikor álllati orditó káromkodást hallottam. Ez nem lepett volna meg, mert az elmúlt több mint egy év alatt bőven hallottam ilyent, de ez mégis más volt. Ez egy nőtől jött, mert, kőműves nők is dolgoztak a falakon. És én fülig elpirultam. Pedig már régen nem voltam jámbor gyerek, de nőtől ilyen mocskot hallani újdonság volt számomra. Igaz, nem sokáig, mert hamar hozzászoktam. A későbbi években vettem észre, hogy ez a hangnem, néhol csökkentett erősséggel, a népi demokrácia kifejező stilusa volt.
A kaja a márianosztraihoz képest tűrhető, a markóihoz képest pedig fölséges volt. Ezt az emberek kedélyén is meg lehetett figyelni. A Markóban ahol éheztünk, a nemi témák hidegen hagytak minket, kivéve néhány cuvakszot, akik még olyan frissek voltak, hogy nem jöttek még bele az éhezésbe. A nőorvos előadásai sem voltak érdekfeszitőbbek, mint az utca seprés. Mindez megváltozott Dudujkán. Már az első napon amikor etetni kezdtek minket, egyik szinpompásabb és realisztikusabb történet a másikat követte, a legszemléletesebb és legrészletesebb leirásokkal telitve. Tudtuk, hogy ezeknek a hőstetteknek a fele sem igaz, de érdekes volt hallani és egy előadást sem mulasztottunk el.
A morál fenntartása érdekében megengedték, hogy kis működvelő előadásokat szervezzen a társaság. Mindig vannak a tömegben egyének, akik szeretnek szerepelni. Egyik alkalommal a hires zongora művész, Cziffra György, aki velünk volt a táborban, zongorázott nekünk Chopin és Beethoven szerzeményeket. Valahogy neki, mint közismert művésznek még a gulágban is volt annyi tekintélye, hogy a kedvéért behoztak egy nagy zongorát. Utána vissza is vitték, 'egyszer volt Budán kutyavásár' értelmében.
Egy másik moráligazgatási intézkedés az volt, hogy engedélyeztek egy beszélőt. Szép napos vasárnap a fűvön, kecskelábú asztalok és lócák kényelmében meglátogattak minket közvetlen hozzátartozóink. Persze, ez nekünk jól jött, de ennek propaganda ize is volt. Még hangszórót is szereltek fel, hogy a hangulatot jó latinamerikai tánczenével is élénkitsék, mutatva a nagyközönségnek milyen vidáman élnek a gulág állampolgárai. Ilyen aztán több nem is volt és lehet, hogy valamelyik igazgató smasszer lebukott.
A táborban már megengedték a dohányzást. Én eddig nem cigarettáztam, de itt elkezdtem. Ugyanis amikor volt egy kis csendes, nyugodt rövid időszak, le lehetett ülni és senki se zavart, a cigaretta izlett. Ettől kezdve az idegrendszerem beprogramozódott arra, hogy a cigarettázás és a nyugodtság szoros asszociációba került, főleg étkezés után. Ez évtizedekig tartott mielőtt abba hagytam.
Egyik napon hire járt annak, hogy Winkler Oszkár professzort hivták ki Sopronból, mint talajmechanikai szakértőt, mert az egyik épülőfélben lévő épület alapozása megsüllyedt az agyag talajon. Részleteket nem tudtam szerezni és Winkler Oszkárt sem láthattam mert nem forogtam olyan magas körökben.
Május végén érkezett a szomorú hir, hogy Muzsnay Laci e hó 23. napján tüdőbajban meghalt a rabkorházban. Hivatalos forrás nem áll rendelkezésünkre, de állitólag a börtönorvos nem adta meg neki a gyógyszert, amit a nagybátyja küldött Svédországból, mondván, hogy „rohadt fasiszta, dögöljön meg". A Büntetés Végrehajtás Központi Kórházában (Mosoni Út, 1961-ben szüntették meg), csupán a halál dátumát sikerült megtalálni. Nyolcadmagával együtt temették el egy tömegsirban a Budapesti Köztemető 301-es parcellája 4. sorában, a 6-os sirhelyen. Mindezt csak 40 év mulva lehetett felderiteni. A másik 7 egyén személyazonosságát nem sikerült megállapitani. A túlélő sorstársak kopjafát állitottak a sir helyén az ő, valamint más elhalt tagok (Gyümölcsfalvi, Jelentsics, Kokas) emlékének. Gyimesi Szilárdot és Matók Leót a 298-as parcella 17. sorának 5. sirhelyén temették el. Negyven év mulva az ő emlékezetükre is kopjafát állitottak, 1991 szeptember 7-én.
Ezen kitérő után visszatérek Dudujkára. A munka ment tovább, de juniusra már nagyon akadozott. Léceket és deszkákat raktunk át egyik helyről a másikra, aztán a másik helyről az egyikre. Szóval a rossz szervezés következtében a foglalkoztathatóságunk nagyon lecsökkent. Ezért, összeszedték a társaságot és visszaszállitottak minket a 'házba', Márianosztrára, három hónapi külmunka, türhető etetés cigarettázás és friss levegő után. Ezzel gulág történetem dudujkai fejezete véget ért.
Logan Lake, BC, 2013 május 24)

Szabó György: **Fel a sípályára**

A vezetői jogosítványom megszerzése egy bizonyos fokú büszkeséggel töltött el, mert nem kis dolog az, kérem szépen, hogy menekült, hontalan fiatal létemre autót vezethetek ebben a többnyire még mindig idegen országban, amelyik a sors fordulata miatt az új hazám lett, s amelyiknek a nyelvén elég tisztességesen megtanultam beszélni. Ráadásul még egy autóm is volt, amit vezethettem, jogosítvánnyal a zsebemben. Na, jó! Nem éppen egy fényes, luxus jármű, de mégis csak megy, elvisz ahová menni akarok, nem kell a buszra várnom, esőben gyalogolnom, esernyőt tartva a fejem fölé. Még akkor is, ha az egyik műszer mutatója veszélyesen közel ment a skála jobb széléhez, amiről fogalmam se volt, hogy mit jelent (csak később tudtam meg, hogy a hűtővíz hőmérsékletét mutatja, és azt jelenti, hogy közel van ahhoz, hogy felforrjon). Az ilyen kicsiség semmiképpen nem csökkentette az automobilom értékét előttem, azt tartva szem előtt, hogy az itteni magamfajta fiatalok nagy részének még ilyen nincs – legalábbis emígyen ment a gondolat menetem. És ettől a bizonyos fokú büszkeségtől, ami mint autótulajdonost betöltött, egyenesebb lett a testtartásom, jobban kihúztam magam és peckesebb lett a járásom.

Időközben pedig szépen behegedtek az államon a kikötő közelében kapott fenyítés nyomai. Arra az elhatározásra jutottam, hogy igen üdvösséges elkerülni az afféle helyeket, mert az olyan nemű torzsalkodás nem kedvez egyáltalán az ember egészségének és teljesen komolytalan időtöltés.

Úgy határoztam, hogy most már ideje meglátogatnom új lány ismerősömet – Utét – és izgalommal vártam, milyen hatással lesz rá, mikor előrukkolok új szerzeményemmel, és meghívom egy kis túrára. No, a hatás valamivel moderáltabb volt, mint reméltem, és kissé alábbhagyott lelkesedésem, de azért csak tetszett nekem, hogy hajlandó volt velem jönni, megnézni, hogy autóból másképpen néz-e ki a város, mint egy autóbusz ablakából.

Akkoriban nyílt meg a Deas tunnel (alagút) és azt indítványoztam, hogy nézzük meg. (Azon kedves olvasóim kedvéért, akik nem ismerik Vancouver környékét, had említsem meg, hogy a Deas alagút a hatalmas Fraser folyó egyik hajózható ága alatt megy át, és kb. 1 km hosszú. Mivel egy olyan híd építése, amely alatt teherszállító hajók is el tudnak menni, túl költséges lett volna, így a Közlekedésügyi Minisztérium úgy határozott, hogy alagút építésével oldja meg a folyón való átkelés problémáját, mégpedig úgy, hogy uszályról hatalmas előre gyártott gyűrűket engedtek a folyóba, amiket lent összekapcsoltak, és mikor kész volt az alagút, kipumpálták belőle a vizet. Az alagút megépítése előtt komppal lehetett átmenni a túloldalra, vagy pedig óriási kerülővel, New Westminsteren keresztül a Pattuló hídon).

Ute bele is egyezett, így elindultunk az autópálya felé, ami az alagúthoz vezetett. Menet közben figyelni kezdtem azt a bizonyos műszert, ami szerintem túl messze ment a skála jobb vége felé, ahol egy H betű látszott. És íme, a fránya mutató újra kúszni kezdett a H betű felé. Bár nem tudtam, mit jelez, éreztem, hogy itt valami nincs rendben. Egyre jobban nyugtalanított, és kissé idegesen feszengtem a kormány mögött. Mikor aztán elértük az autópályát, ahol annak idején 70 mérföld/óra (110 km) volt a sebességhatár, rá kellett lépni a gázpedálra. A motor most már komolyan kezdett dolgozni, de láttam, hogy az a piszok mutató tovább kúszott a H betű felé. Most már határozott nyugtalanság fogott el, s csak mikor konstatáltam, hogy bár nem messze van a skála végétől, de megnyugodott, hagyott alább az idegességem valamelyest és engedtem a kormány markolásából, amitől szinte fehérek voltak a bütykök az öklömön.

Végre elértük az alagutat, ahol meg kellett állni és ki kellett fizetni az 50 cent átkelési díjat (ha jól emlékszem, ennyibe került), ami bizony nem nagyon tetszett nekem. Kissé ijesztőnek hatott a szinte zárt helységnek látszó térség. Örültem is, mikor kiértünk a másik végén és nyílt terepen haladtunk tovább. Azonban az a műszer csak nyugtalanított és úgy határoztam, hogy miután már láttuk az alagutat, jobb lesz, ha visszafordulok, ugyanis kezdett az agyamban derengeni, hogy az a motor hűtővizének hőmérsékletével lehet kapcsolatban, és tanácsos lesz utána járni a dolognak minél előbb. Meg is fordultam az első kínálkozó alkalommal. Uténak persze nem szóltam az aggályomról, gondolván, hogy milyen blamázs lenne így bemutatkozni az autómmal, és egyébként is elég, ha én érzem magam kényelmetlenül ebben a helyzetben, semmi szükség arra, hogy ő is aggódjon a dolog miatt. Különben is, mintha megnyugodott volna az a gyalázatos mutató, ha nagyon közel is a skála végéhez. Haza vittem Utét minden kellemetlenség nélkül, és elbúcsúzván tőle eltökéltem, hogy másnap mindenképpen utánajárok a rejtélynek. Egészen meg voltam elégedve magammal, hogy ilyen frappánsan megoldottam ez az eléggé kényesnek tűnő helyzetet.

Másnap tényleg elvittem az autót egy közeli javító műhelyhez, ahol előadtam a főnöknek az aggályaimat a műszerrel kapcsolatban, aki mondta, hogy hagyjam ott a járművemet, és megnyugtatott, hogy holnapra végére járnak a dolognak. Kissé elszontyolodva bandukoltam hazafelé, s hirtelen sokkal hűvösebbnek tűnt a késő decemberi idő, mint korábban. Lehangoltan vettem tudomásul, hogy alig néhány napja vagyok autótulajdonos és máris ilyen kellemetlen problémával kell bajlódnom. Azonban a rossz hangulatom nem tartott sokáig, gondolván, hogy a mechanikusok holnapra korrigálják a hibát, ami túl komoly nem lehet, mert azért csak megy a De Lux szépen, ettől a kellemetlen kis hibától eltekintve. s ha nem komoly a baj, reméltem, hogy nem fog sokba kerülni, és utána lesz egy tisztességesen működő autóm. Ettől a gondolatmenettől eztán helyre zökkent a kedélyem.

Másnap délután visszamentem, ahol már készen várt rám az autóm. A mester elmagyarázta, hogy a hűtővíz hőmérsékletét szabályozó szelep már csaknem teljesen be volt ragadva, (fogalmam sem volt, hogy az mit jelent!) és szerencsém volt, hogy még nem forrt fel a víz, bár már egész közel lehetett hozzá. Ekkor világosodott meg előttem, hogy a H betű valószínűleg (Hot) forrót jelez. Sebaj! Kicserélték a szelepet – mondta a főnök – most már minden rendben lesz. Egyébként úgy vélekedett, hogy egy egészen jól működő autóm van, amitől hirtelen kimondottan vidor lett a kedvem, még a javítás ára sem tűnt soknak, pedig nem igen dagadozott a pénztárcám a dolláros bankóktól. De hát hogy is tudná ilyen kicsiség elrontani az ember kedvét, mikor 21 éves és autóval mehet a barátnőjéhez?!

Lassan az újévbe kanyarodott az idő, és mivel a munkakönyvemben volt elég bélyeg, kaptam munkanélküli segélyt, amiből ki tudtam fizetni a kis lakbéremet és el tudtam látni magam élelemmel, sőt még maradt is egy kevés, hogy benzint tudjak venni és el tudjam vinni Ute barátnőmet a moziba, néha táncolni a hétvégén. Ő előszeretettel ment a németek kulturhelyiségébe, az Alpen klubba, ahol valóban jó zenekar játszott szombatonként és a príma zenétől és sörtől (mert hát mit is innának mást a németek?) igen magas volt a hangulat. Ute

egyéként benne volt az Alpen Klub énekkarában, és azon keresztül eléggé kiterjedt volt a baráti köre. Szombatonként aztán összeröffent a társaság egy asztalnál és felettébb magas volt a jókedv. Csak azt nehezteltem kissé, hogy a társalgás csaknem kizárólag németül folyt, amiből egy-két szó kivételével nem értettem semmit. De hát a lényeg a táncoláson volt, a zenekar pedig kiváló talpalávalót játszott. Ha leültünk egy szusszanóra, mindig volt egy szomszédom, akivel szót válthattam, Ute ugyanis többnyire a német társalgásban volt elmélyedve, ez azonban nem túlságosan befolyásolta jó hangulatomat. Egyébként is így lassan megismertem a baráti köre tagjait.

Közben Ute indítványozta, hogy menjünk el síelni egyszer, neki ugyanis volt hozzá felszerelése. Arra a meglehetősen gyatra ellenvetésemre, hogy nekem viszont nincs, azt válaszolta, hogy majd kerítünk. És valóban, hamarosan előrukkolt egy pár síléccel, bottal, bakanccsal meg kesztyűvel, én meg vettem sínadrágot és sapkát (még erre is telt a munkanélküli segélyből). Egy hétvégén aztán felmentünk az egyik síelő helyre Észak-Vancouverben. Mi tagadás, kissé izgultam ettől az új kalandtól, de azért merészen vágtam neki, lehetőleg nyugalmat színlelve. Pedig belül minden voltam, csak nyugodt nem. Zsörtölődtem magamban, hogy minek is vállalkoztam erre. Ez nem is volt indokolatlan, mert bárha a legenyhébb lankást választottam első próbálkozásomhoz, egyből nyakamba szakadt az első probléma. Ugyanis megindultam lefelé a lejtőn és fogalmam se volt, hogyan álljak meg. Pedig rémítő iramban közeledtem egy másik síelő felé, aki – nekem úgy tűnt – semmivel sem volt járatosabb nálam e nemes sport fortélyaiban. Már-már úgy tűnt, hogy minden további nélkül belérontok, de az utolsó másodpercben egy huszárvágásra szántam el magam: gyönyörű ívben oldalra vetődtem nem több, mint 2 m-rel a másiktól, aki rémült arccal meredt rám, és valószínűleg elkészült az elkerülhetetlennek tűnő ütközésre.

Felsőtestemmel a hóba fúródtam a lendülettől. Ott elmélkedtem néhány másodpercig: ugyan miért is szántam rá magam erre a hülye síelésre. Szétnéztem, hogy Ute merre van, ugyanis végtelenül megsebezte volna az önérzetemet, ha szemtanúja lett volna eme első próbálkozásomnak. Szerencsére eléggé távol volt, és nem erre figyelt, így nem káderezhette le síelő karrierem megnyitó aktusát. Elmélkedésem közben egy kicsike büszkeség fogott el, hogy milyen mestervágással kerültem el a totális katasztrófát. Mert ha nekimegyek annak a másiknak? Nehéz lett volna azzal érvelni, hogy ő se ért jobban ehhez a szörnyűséges sporthoz.

Próbáltam feltápászkodni, de azok a hosszú sílécek össze-vissza gabalyodtak a hitvány botokkal, amik a csuklómra voltak erősítve. Végre beláttam, hogy csak akkor boldogulok, ha megszabadulok tőlük. Leráncigáltam a szíjat a csuklómról és dühösen a hóba vágtam mindkettőt, majd a hátamra fordultam és a levegőben rendbe raktam a két lécet. Aztán óvatosan felálltam, ügyelve, hogy ne a lejtőn lefelé irányuljanak, mert akkor újfent bajba kerülök. Közben belül igencsak emésztett a düh, hogy ilyen helyzetbe kerültem, dühös voltam magamra, dühös voltam a rám bámulókra, akik érdeklődve figyelték, ahogy ott idétlenkedtem, dühös voltam az egész síelési garnitúrára, csak éppen Utéra nem, pedig ő vett rá, hogy ide jöjjek.

Lassan megindultam átlós irányban a lejtőn, így már nem gyorsultam fel annyira és rájöttem, hogy meg is tudok állni, ha éppen az a veszély áll fenn, hogy belerontok valakibe. Ahogy közeledtem a tisztás széle felé, ahol már fák és bokrok álltak fenyegetően, rémültem gondoltam arra, hogy ott meg kell valahogy fordulnom. Szinte a pánik fogott el, hogy most aztán mi lesz! Valahogy sikerült megállnom, és amolyan bakkecske-ugrásokkal sikerült a másik irányba fordítani a léceket. Azok számára, akik látták a manőveremet, rendkívül szórakoztató látvány lehetett!

Emígyen cikcakkozva végre leértem a lejtő aljára, hol már Ute várt rám türelmesen és érdeklődött, hogyan sikerült első próbálkozásom. Előadtam neki, hogy még sok javítani való van a technikámon, de gyakorlással idővel kiforrja magát.

Beálltunk a sorba, ami a felvonó kötélnél volt, s ahogy néztem az előttem lévőket amint elkapják a kötelet, újra elkapott a pánik: mi lesz, ha valahol félúton felfelé elesek? Szinte megdermesztett a gondolat, hogy mi lenne a következménye. Az a sok ember mögöttem! Eltökéltem, hogy törik-szakad, annak pedig nem szabad megtörténni! Figyeltem az előttem lévők technikáját, amint elkapják a kötelet és szépen siklanak felfelé. Nem is tűnt kimondottan nehéznek. Csak tudni kell a fortélyát! Ami egyébként így van csaknem mindennel: a megoldás birtokában sokkal könnyebbnek tűnnek a problémák. De sok időm nem volt a töprengésre, mert rám került a sor. Vakmerő mozdulattal megragadtam a kötelet és csaknem orra buktam a rántásától, éppen csakhogy magam alá tudtam rántani a léceket. Azonban a lendület túl erőteljes volt, és most meg csaknem a hátamra estem. Ezt a látványos testmozgást megismételtem vagy kétszer, míg végre sikerült elnyernem az egyensúlyomat, és gyönyörű stílussal siklottam felfelé, nem kicsi örömömre.

A lejtő tetejére érve megelégedetten állapítottam meg Uténak, hogy néhány jelentéktelen szépséghibától eltekintve elfogadhatóan ment az első lesiklásom. Ő persze nem látta nagy részét, így elfogadta a saját értékelésemet magamról.

A második alkalommal már valamivel jobban adtam elő a dolgokat, csak a lejtő alja felé történt valami, ami bizony komoly következménnyel járhatott volna, ha például valamivel fentebb történik. Ugyanis elestem és kecmergésem közben lejött az egyik léc a bakancsomról, ami nem lett volna túl nagy probléma, ha a kettő egymáshoz lett volna kötve valamivel. De nem volt! Ilyen részletkérdés nemigen tűnt fontosnak, mikor fent felerősítettem a léceket. Jobban mondva ez a lehetőség nem volt eszemben egyáltalán. Most azonban rémülten néztem, ahogy siklott lefelé a léc. Abszolút pánik lett úrrá rajtam, mikor arra gondoltam, hogy mi lesz, ha nekimegy valakinek! Beláthatatlan következménnyel járhatott volna. Szinte megfagyott a vér bennem a gondolattól. Azonban a szerencse az én oldalamon volt és elkerült mindenkit, bár nem sokan voltak, akiknek neki mehetett volna, mert közel a lejtő aljához történt a dolog. Azért láttam, hogy egy-két ember meglepődve nézte, amint elsiklott mellette, és kutatva néztek felfelé, hogy ugyan ki volt az a mafla, aki ilyen vigyázatlan volt. Hanem a másik lehetőség csak akkor lett világos előttem, mikor már elkerült mindenkit és siklott tovább. Hol fog megállni? Megtalálom-e egyáltalán? A legnyugtalanítóbb gondolatok kergették egymást a fejemben, mikor a szerencse újra pártfogásába vett. Egy hóbuckán siklott át a léc, amitől felpattant és úgy esett le, hogy orrával belefúródott a hóba.

Megkönnyebbülten néztem egy kis ideig, majd levettem a másikat is a bakancsomról és megindultam lefelé. A lécek nélkül térdig süllyedtem a hóba és úgy gondolom lenyűgöző látvány lehetett, amint bukdácsoltam az elszabadult, de immáron feltartóztatott lécem felé.

Szinte boldogan csatoltam fel újra mindkettőt és visszaszerencsétlenkedtem a felvonóhoz. Második alkalommal már valamivel simábban ment a felsiklás, a bizonytalansági tényezőm kissé alacsonyabb volt, és szerencsésen felértem a tetőre minden kellemetlenség nélkül. Ott próbáltam valami

madzag-félét keríteni, de nem sikerült, így csaknem úgy határoztam, hogy aznapra befejezem a működésemet, mert teljesen megrémített a lehetőség, hogy újra lejön a léc a bakancsomról. Utéval is megtárgyaltam a témát, s miután ő még maradni akart, hát csak intett, hogy próbáljak óvatosabb lenni. Na, jó, jó, kérem szépen, ezt én is tudom, és elméletben megy is a dolog ragyogóan, azonban a gyakorlat valamivel komplikáltabb, és körülményesebb a kivitelezés. Könnyű annak beszélni, aki már bizonyos mértékig érti a csíziót! Azért csak ráálltam a dologra, és elszántan nekivágtam a lejtőnek újra, az óvatosság fontossága lebegve a szemem előtt rendületlenül. És lám! Sikerült is a lejtő aljára érnem minden incidens nélkül. amit egy jó adag megelégedettséggel könyveltem el. Fel is bátorított olyan mértékben, hogy újra nekilendültem a lesiklásnak, mégpedig nem átlósan, hanem lefelé és mert már vakmerően próbáltam a megállás és oldalra fordulás fortélyait több, de főleg kevesebb sikerrel. Azért növekedett a bizalmam, hogy fog ez menni egy kis gyakorlással. Még néhányszor nekiveselkedtem a lejtőnek, ami most már nem látszott olyan ijesztőnek, mint első alkalommal. Végül is Ute jelezte, hogy készülni kellene hazafelé, mivel igencsak késő délutánba hajlott az idő, így még egy lesiklás után összepakoltuk a felszerelésünket és hazaindultunk.

Útközben eltöprengtem, hogy nem is rossz ötlet ez a síelés, ha már nem dolgozok. Kapom a munkanélküli segélyt és közben meg tanulok síelni. Ez egészen jól hangzott, és eltökéltem, hogy a legközelebbi kínálkozó alkalommal újra felmegyek, és próbálom finomítani a technikámat. De bőr szíjat mindenképpen kerítenem kell, amivel a léceket a bakancsomhoz erősítem, mert annak az epizódnak semmiképpen sem szabad megismétlődnie. Brrr! Még most is borsódzott a hátam a rémülettől, amint felidéztem a lefelé sikló léc látványát! Úgy gondoltam, hogy két nap múlva újra felmegyek egyedül, mivelhogy Ute dolgozik, nekem meg semmi tennivalóm nincs, ami határozottan jó ötletnek tűnt. Csak egy dologgal nem számoltam, míg kikovácsoltam a tervemet.

Másnap arra ébredtem, hogy szigorúan fáj a derekam, ami még csak hagyján, bár szinte fájdalmas volt lehajolnom, de a lábam! No, az volt még csak az igazi! Dél felé már határozottam kínos volt a legkisebb mozdulás is. Egy ideig el se tudtam képzelni, mi történt velem, hiszen tegnap még semmi bajon nem volt, míg végre rájöttem, hogy izomláz esete forog fenn, mégpedig olyan, aminek a fele se tréfa! Szomorúan állapítottam meg, hogy ez nem volt belekalkulálva az egyenletembe és szó se lehet arról, hogy másnap suttyomban elmenjek síelni. Hirtelen igencsak megcsappant a vonzereje és minden fájó lépéssel homályosult a lehetőségek kecsegtető fényessége, ami tegnap még oly biztatóan csillogott a képzeletemben. Nem lesz titokban gyakorlás, nem lesz váratlan fejlődés megnyilvánulása!

Beletelt vagy három napba, míg javult ez a kínos állapot amikor Ute indítványozta, hogy hét végén menjünk újra síelni, a rajongásom nem volt kimondottam meggyőző, mire fel Ute érdeklődött, hogy miért. Előadtam, hogy milyen izomlázam volt csaknem egész héten, bár ügyeltem arra, hogy ne tűnjek valami nyápic alaknak. Mikor megjegyezte, hogy csak nem riaszt el egy kis izomláz ettől a fantasztikus téli foglalkozástól, gyorsan rávágtam, hogy nem, nem, természetesen csak gondoltam ajánlatos lesz egy kicsit óvatosnak lennem, nem mindjárt belevágnom teljes gőzzel a közepébe. Hiszen van arra sok idő, hogy fokozatosan jöjjek bele ebbe az újfajta mozgásba. Végül ráálltam, hogy menjünk újra a hétvégén síelni, mindezidő alatt próbálva némi hetykeséget magamra erőltetni. Elvégre is az ember ne mutatkozzon nyavalyásnak a hölgyek előtt, még ha kíván is ez egy kis erőfeszítést. Annak idején határozottan elítéltem az olyan magatartást. Hej, szép idők!

A következő hétvégén valóban elmentünk újra síelni, és most már valamivel hűvösebb nyugalommal vágtam neki a lejtőnek. Mivel most a lécek már szilárdan hozzá voltak erősítve a bakancsomhoz, még ez a tudat is hozzájárult az önbizalmamhoz. Egy-két eleséstől eltekintve zökkenőmentesen múlt el a nap, és örömmel konstatáltam, hogy kezdek belejönni ezen új sportágba. Hazafelé menet azért megfordult a fejemben, hogy holnap ugyan mennyit szenvedek majd az izomláztól. Hát nem is maradt el, de már hozzávetőlegesen sem volt oly nyomorító, mint az első alkalom után. Ez határozottan megnyugtató volt, s újra foglalkoztam a gondolattal, hogy a hét közepén elmegyek egyedül. Az izomlázam csak egy-két napig tartott, így szerdán elmentem újra és gyakoroltam egész nap. Mire eljött a síelési idő vége, már kimondottan úgy éreztem, hogy síelési technikám túlszárnyalta ezt a kezdőknek való lejtőt. El is határoztam, hogy a legközelebbi alkalommal egy fokkal fentebb lépek a létrán. Szinte dagadt a mellkasom ettől a gondolattól.

Mikor Utéval találkoztam, indítványoztam, hogy menjünk a hétvégén síelni, amitől ő kissé meglepődött, de örömmel egyezett bele. Gondolom nem tudta hová tenni az újdonsült lelkesedésemet. Pontosan így kalkuláltam magamban a dolgokat. Mikor aztán hétvégén felértünk a síelő hely tetejére, azzal az ötlettel álltam elő, hogy már ideje lenne egy kissé komolyabb lejtőt kipróbálni. Ettől aztán igazán meglepődött, és gyanúsan fürkészett, hogy komolyan gondoltam-e ezt a vakmerőséget, és nem egy rossz viccnek szántam. Megnyugtattam, hogy ilyen komoly dolgokkal kapcsolatban nem szokásom a tréfálkozás. Ute beleegyezett a javaslatomba, így átmentünk a lefutóhoz, amit már a haladó fokon síelőknek ajánlottak, azonban mikor ezen lenéztem, hirtelen inamba szállt a bátorságom, ami még 10-15 perccel azelőtt magabiztossá tett. Azt hiszem, Uténak is voltak efféle gondolatai, mert kissé habozva vizsgálta ő is a lejtőt, ami bizony egyáltalán nem hasonlított az előbbiekhez, fenyegetően meredeknek tűnt. Azonban férfiúi önérzetem nem engedte meg, hogy gyöngeséget mutassak, így bíztattam Utét, hogy próbáljuk ki, de nem árt, ha óvatosak leszünk, mert ez jóval komolyabb terepnek mutatkozik.

Meg is indultam lefelé – átlósan – de a felgyorsulásom mértéke szinte kétségbe ejtett, és beláttam, hogy tanácsos lesz megállnom minél előbb, különben szégyenteljes, katasztrofális lesz a próbálkozásom kimenetele. Meg is álltam nagy keservesen, még magam is meglepődtem, hogy sikerült. Tanácstalanul, reszkető inakkal néztem lefelé: no, most merre és hogyan, hogy ne legyen belőle láb, esetleg nyaktörés? Visszanéztem Ute felé és elkönyveltem magamban, hogy ő se mutatott több bátorságot a lejtővel szemben és meglehetősen óvatosan ereszkedik lefelé. Hirtelen megbántam, hogy balga fejjel idecsaltam, mert valószínűleg nem vagyunk még olyan szinten, hogy az úgynevezett 'közepes' tudással rendelkezőknek ajánlott lejtőn tevékenykedjünk. Azonban úgy becsültem meg a helyzetet, hogy már nincs visszaút, mikor odaért hozzám, röviden megtárgyaltuk a dolgot, és abban egyeztünk meg, hogy a legnagyobb óvatossággal haladunk lefelé, megállva gyakran, nehogy túlságosan felgyorsuljunk, ami – mindketten beláttuk – nem lenne ajánlatos.

El is indultunk újra, és szigorúan betartottuk ezt az óvatos taktikát: csak rövid távolságot siklottunk, majd megálltunk, újra és újra. Ennek viszont az lett az eredménye, hogy igencsak javult a megállási technikám. Mire leértünk a lejtő aljára minden kellemetlenség nélkül, örömmel állapítottam meg, hogy jól bevált az óvatos taktika, és egy kevés fejlődést is eredményezett. Bár

elég sok időbe került, míg leértünk, az a tény, hogy biztonságosan történt meg az egész, az aggodalmunk nagy részét eloszlatta, és kevés diskurálás után megegyeztünk, hogy újra szerencsét próbálunk.
Innen már székre (lócára) ülve mentünk vissza a tetőre, és ugyanazt végigcsináltuk, amit első nekirugaszkodásunkkor, azzal a különbséggel, hogy minden alkalommal valamivel hosszabb távot siklottunk, mielőtt megálltunk. De az óvatosságról nem feledkeztünk meg, nem próbáltunk vakmerők lenni, és így elkerültünk mindenféle kellemetlenséget. Ezt ismételtük néhányszor, és mire eljött a délután az idő, hogy induljunk hazafelé, már sokkal biztosabban éreztem magam a lécen, és elmúlt az a félelmem is, amit első alkalommal éreztem, mikor lenéztem a lejtőn. A tél folyamán még többször fellátogattunk a sípályára, minden alkalommal kicsit csiszolva a technikánkon. Volt olyan alkalom is, hogy síelés után otthon megvacsoráztunk, átöltöztünk és elmentünk táncolni. Micsoda idők voltak azok kérem szépen! Munkanélküli segélyt húzni, és síelni, táncolni járni szinte rendszeresen! Az ám az élet! Néha úgy tűnt, hogy soha nem lesz vége.
Azért mikor februárra fordítottuk át a naptárt, úgy eszembe villant néha-néha, hogy talán ideje lenne munka után érdeklődni, mert se a munkanélküli segély, se a tél nem tart örökké, egyszer csak vége lesz mind a kettőnek és akkor majd hirtelen felkopik az állam. No, nem kellett sokáig várnom.
Február második hetében jött a telefonhívás a B.C. Forest Products munkásfelvevő osztályáról, egy bizonyos Stevenson nevű embertől, hogy van-e kedvem elmenni dolgozni Nolet Bay-be, ahol előző nyáron dolgoztam Kurucz Jancsival meg Illés Pistával. Nolet Bay! Miért éppen Nolet Bay? Miért nem valami embernek való hely? Vancouver sziget északi csücskével szemben van egy háromágú, a kontinensbe hosszan benyúló öböl (fjord), aminek Seymour Inlet a neve. A két szélső ága talán 40-50 km hosszú, a középső pedig legalább 80 km. Part nincs sehol, a hegyóriások egyenesen emelkednek ki a vízből, ami állítólag irgalmatlan mély. Ezt az öbölrendszert egy nagyon keskeny szoros köti össze a tengerrel. Azok, akik jártak a szoros közelében, azt mondják, apálykor a víz úgy ömlik kifelé, (az öbölben lévő hatalmas víztömeg nyomásától) mint egy hegyi folyó. Mikor a dagály erőteljessé válik, és találkozik a még kifelé ömlő vízzel, a szorosnál veszélyes örvények alakulnak ki, állítólag szinte forr a víz egy ideig, ami kisebb vízi járművekre szinte veszélyes. Az öbölrendszer leghosszabb ágának csaknem a végénél, a külvilágtól szinte teljesen elszigetelten van Nolet Bay, ahol a kis munkacsoport szállása a vízen volt, egy nagy uszályon, amit csak a munkahely felé vezető, durva, bulldózerekkel kitúrt úton lehetett elhagyni. A külvilággal a főnök ('hooker') által kezelt rádiótelefon kötötte össze, és minden este meghatározott időpontban kellett jelentkeznie a központnál. Minden héten egyszer megjelent egy hidroplán a postával és a 'száműzöttek' ellátásához szükséges élelmiszer szállítmánnyal.
Itt dolgozni valóban nem volt sokkal jobb a száműzetésnél. Rainbow Creek, ahol előző ősszel dolgoztam, a Seymour Inlet északi ágán van, légvonalban talán 10-15 km-re, a vízen viszont 140-150 km-re. Az éghajlata viszont ugyanaz: tavasszal és ősszel nem napokig, hanem hetekig tartó szakadó eső. Ide csak olyanok mentek dolgozni, akik már a reménytelenség határán jártak a munkakeresésben. Hát ide invitált Stevenson úr, hogy menjek dolgozni, méghozzá a következő hétvégén. A hely talán egyetlen mentő pontja az volt, hogy szombaton is lehetett dolgozni, másfélszeres órabérért. Aki ide elment a tél derekán vagy vége felé, a hó mennyiségétől függően, rendszerint csak akkor jött ki, mikor túl meleg lett a nyár, és megnőtt a tűzveszély. Ha nyár vége felé ment oda, csak a tél beálltakor hagyta el, mikor a hó miatt már nem lehetett dolgozni. Persze Stevenson úr mindezekkel tisztában volt, tudta, hogy nem szívesen megyek 'száműzetésbe', ezért azt az ajánlatot tette, hogy mint 'riggingslinger' (3-4 tagból álló csoport vezetője) menjek, amit természetesen afféle mézes madzagnak szánta. És valóban jól is számított, mert ez a hely annak való volt, akinek a pénz megtakarítása volt a célja. Velem kapcsolatban ez teljesen pontos feltételezés volt. A riggingslinger-i ajánlat hatalmas vonzó erőként hatott rám. De sajgó szívvel gondoltam a hónapokig tartó magányra, ahol csak a munkatársaim jelentik az emberi kapcsolatot, akikkel igencsak ajánlatos lesz jó viszonyban lenni, mert ott nem volt lehetőség az egymás társaságától való menekülésre. És a főnök (a 'hooker')! milyen lesz? Végtelenül nyugtalanító kérdés volt.
Végül beláttam, hogy mert számomra a pénz megkeresése, megtakarítása a legfontosabb feladat, mégpedig minél több, annál jobb, hiszen a tandíj kifizetésére felvett kölcsönt idővel, ha nem is azonnal, vissza kellett fizetnem, így elfogadtam Stevenson úr ajánlatát. ha némi vonakodással is. Másnap elmentem hozzá a belvárosi hivatalába és magamhoz vettem a repülőjegyet, amivel először eljutok Port Hardy-ba, a Vancouver sziget északi végén lévő nagyobbacska (3-4 ezer lakosú) városba, ahonnan majd Beaver típusú repülővel megyek tovább. (Ez egyébként hidroplán volt eredetileg, de később futóművet szereltek rá, hogy szárazföldi kifutón is le tudjon szállni).
Nehéz szívvel pakoltam össze a kis cókmókomat, és beszereztem jó néhány könyvet, mert tudtam, hogy semmi másféle időtöltésre nincs lehetőség, esetleg levélírásra, amiről eszembe jutott, hogy jó lesz magammal vinni egy halom bélyeget is, különben még attól a lehetőségtől is megfosztom magam.
Közben állandóan az forgott a fejemben, hogy miért éppen Nolet Bay! Szinte a felháborodásig felkorbácsoltam az indulatomat, és csak azzal tudtam lecsillapítani úgy-ahogy, hogy lehetne rosszabb is a helyzet, lehetnék munka nélkül is egész tavasszal, idővel megszűnne a munkanélküli segély, és akkor felkopna az állam! Elpakoltam hát a munkaruhámat, a szöges talpú bakancsomat, kesztyűt stb. az utolsó zsákba, és a tetejét a kemény sisakommal zártam le. Csak így volt elfogadható a zsák pakolása.
A hét hátralévő napjaiban elbúcsúztam barátaimtól, és végtelenül nehéz szívvel Uté-tól. Fogalmam se volt, hogy mikor látom újra. Vasárnap kimentem a repülőtérre. Útközben elhagyatottnak, magányosnak éreztem magam, úgy tűnt, mintha börtön felé vezetne az utam. *(Vancouver, BC, 2013 szeptember)*

Apt Kamill: **Életek, emberek...**(12. rész)

A kolumb kollégák, jól képzett, lelkiismeretes szakemberek, európai jellegű műveltséggel nemcsak nagyon jó munkatársak voltak, hanem a munkán kivüli privát életben is élvezetes, kellemes társaságot jelentettek. A Mayoriaban, ahol laktunk sokszor összejött az egész társaság, beszélgettünk, kávé, esetenkint sör vagy rum mellett. Megismertük egymást, egymás gondolatait, gondolatvilágát, a dolgok családi, társadalmi, politikai hátterét. A latin nyiltan, szenvedéllyel vallja amit hisz, magáról is, meg a világról is. Sok hosszú érdekes órát töltöttünk igy beszélgetve, és lassan kinyilt elöttem Délamerika, legalábbis Kolumbia lelke, szépségei, rútságai, problémái. Közéjük tartoztam, elfogadtak, megszerettük egymást.

Szabad estéken néha lementünk El Saltoba. A jeep, meg a landrover ott volt éjjel nappal, csak a nappali műszak vége után nem volt sofőr, magunk vezettünk, használtuk a kocsikat belátásunk szerint, munkán belül, vagy kivül. Családos kollégát látogattunk meg, néha bementünk a faluba, egy sörre valamelyik 'tiendába', ami kocsma, kávézó, fűszerüzlet és bordélyház különböző keverékeit jelenti. Az utóbbi funkció mint nem legális de általánosan elfogadott kompónens szerepelt. A helység utcai oldalán rendszerint nem volt fal, ide zárás után egy elhúzható vasrácsot lakatoltak. A bútorzat, asztalok, székek, egy söntés, esetleg egy pult, és az egyik oldalfal melleti padló enyhén lejtő betonvályúvá kiképezve, a végén lefolyóval, a pisildét képezte. Függöny nem volt. Szükség esetén az ember a kocsmának háttal szépen odaállt, s dolga végeztével visszaült az asztalhoz. Igy volt ez mindenhol, Medellin belvárosától az útszéli kocsmáig. Volt néhány kiszolgáló, akik közül legalább egy vagy kettő nemcsak az asztaloknál teljesitett szolgálatot. Nem is tűnt fel, hogy időnkint egy kiszolgáló kikisért egy vendéget, s csak később jött vissza. Engem a vásárolt kielégülés sose vonzott, de az sem zavart, ha egy fiatal kolléga eltűnt az asztaltól egy időre. Szokás dolga. A hely sem zavart, hisz a legtöbb vendég nem nőért járt ott, hanem sörözni vagy beszélgetni.

Egy időre egy Jorge Arango nevű, széleshomlokú, sziporkázó kékszemű, nyugdijhoz közeledő mérnök lett az EEPP el saltoi épités vezetője. Szeretett kijárni hozzánk Mirafloresbe, és valahányszor kijött hasfájást kaptunk a nevetéstől. A vicc mint otthon, itt is kedvelt része volt az életnek, és Dr Arango, mint otthon is egy-egy ékszerként becsült, ritka memóriájú, jó előadó képességü ember, órákig egyfolytában ontotta a jobbnál jobb vicceket. Nagyon sok jó vicc teljesen kozmopolita, több nyelven futó érték, de sok kiváló tősgyökeres antioquiai viccet is megismertem. Tulajdonképen Jorge Arango csak annyival tűnt ki, hogy volt ideje, és nálunk jó hallgatóságra talált, de általában gyakori volt a kiváló viccmesélő a társadalom minden rétegében. Jellemző, hogy egyik legnépszerűbb régi folklór hős, a Cosiaca nevű bohém, faluról falura vándorló, vicc-csináló, viccmesélő életművész volt. A nehéz élethez kell a humor.

Volt aztán más téma is. Talán öt évvel azelött fejeződött be egy , számomra ma is szinte elképzelhetetlen, de minden kétséget kizáróan megtörtént korszak, az úgynevezett 'violencia', ami alatt a liberális és az ellentétes konzervativ párt kolomposai, gyakran papokat is beleértve, egész falvakat irtattak ki egymással. A társaság túlnyomó többsége felette állt a primitiv, tragikus, pártpolitikai cirkusznak, meg a kolumb katolikus egyház szinte középkori mentalitásának, hát érthető modon nem voltak büszkék a nemzeti porter ezen vonásaira, inkább nem beszéltek róla, és boldogok voltak, hogy elmúlt. Csak kevés látta, hogy bár a szimptóma eltűnt, a bajok oka, keveset változott. Ott volt aztán a 'gringó' kérdés. Az amerikai neokolonializmus egyre markánsabb megnyilvánulása. Cuba, JFK meggyilkolása, a Democracia Cristiana reménye, Chilében Frey, aztán Allende, majd Pinochet. Onnan nézve más volt a világ, mint innen északról.

A csillagok is máskép néztek ki egy kicsit. Ott volt az Orion, az Ikrek, a Hattyú, meg a többi régi barát, felljebb jött a Nyilas, a Göncöl majdnem eltünt északon, helyette megjelent a Délkeresztje. Később, amikor már nekem is házam volt El Saltoban, néha hazavittem a munkából egy teodolitot, és este Csillával néztük a kedvenceket, az Albireot, a Végát, a Betelgőzt, az Antareszt, meg a többit, és része voltunk a világnak, éreztük kicsinységünk végtelen nagyságát, ami képes befogadni az egész hatalmas teret, minden szépségével, és otthon voltam. Szép volt a kis házunk elött, a füves, bokros domboldal, ahol a szomszéd házak mesze voltak, mintha egyedül lettünk volna. Alattunk a völgy a falu lámpáival, és csend.

A 'téli' idöszakban fantasztikus zivatarok villámai olykor fél percig állandó kivilágitásban tartották a környező hegyeket, s az állandó csattogás dörgés olyan volt mint az apokalipszis orgonája egy villám kupola alatt. Nagyon szeretem a szép zivatarokat. Ilyenkor az ember nincs egyedül, csak része az Egésznek.

Csilla Budapesten született, 1941 március 15.-én. Édesapja, Tattay Pál, szintén értelmiségivé vedlett, nyirbaktai Tattay, épitészmérnök volt, a Budapesti Közmunkatanács tervezőosztályán dolgozott. Családjáról nem sokat tudok. Korán árva maradt, sok nehézséggel, de kitűnőre végezte a Műegytemet. Feleségül vette Dr Benisch (Németi) Artúr Lilla nevű lányát. Két gyermekük született, Pál 1938-ban, s aztán Csilla. 1944 végén kimenekültek Ausztriába. A menekültvonaton született meg második kislányuk, Marika, aki csak pár napot élt.

Nehéz volt az élet a háború utáni Ausztriában. Apósom alkalmi munkákból tengette a családot, valahol Innsbruck körül. Sokat éheztek. Pár év után anyósom Kubában élő nagybátyja szerzett apósomnak állást egy Lunkenheimer nevű gépipari vállalatnál. Mint utazó ügynök járta Latinamerikát egyik végétől a másikig, küldte a pénzt a családnak, kereste a legjobb helyet a letelepedéshez, s megtalálta Kolumbiában Medellint. Csilla nyolc éves volt amikor végre, öt válságos év után elkerültek a rideg innsbrucki klimából a medellini örök tavaszba. Csilla itt nőtt fel. Éltek ugyan rövid ideig Venezuelában, Caracasban is.

Apósom sok mindenbe belevágott, végre előregyártott, kisméretű családi házakkal sikerült lábraállni. Ment jól, egészen addig mig magyar üzlettársa egy szép napon, előzetes bejelentés nélkül ismeretlen helyre távozott a kasszával együtt, a bankszámlát is beleértve. Teljes csőd, kezdődött az egész elölről. Végül az Integrálnál helyezkedett el mint épitészmérnök.

Csilla angol nyelvű iskolában kezdte, később spanyol nyelvű középiskolában érettségizett, igy mind a két nyelvet perfekt beszélte. Amikor én megismertem, huszonegy éves volt, és az antiokiai egyetemen dolgozott mint kétnyelvű tikárnő. A németre még emlékezett kicsit, a magyar konyhanyelvet gyerek-szinten törte. Nagyon sokat olvasott, az üres társadalmi élet nem érdekelte, hanem annál inkább érdekelte a világ, az élet, az ember. Nagyon egymásra találtunk. Mire a mindenhova magammal cipelt magyar könyveimet együtt végigolvastuk szépen megtanult magyarul. Otthon soha nem főzött, nem takaritott, nem mosott, nem vasalt. Mikor kiköltöztünk El Saltoba elölről kezdett mindent.

Elhatározta, hogy egy évig nem fogad cselédet, megtanul a maga lábán állni. Úgy lett. Idestova negyvenöt éve feleségem, szeretőm, barátom. Este lefekvés után még ma is együtt olvasunk. Erről jut eszembe egy eset. Egy ilyen esti olvasás közben jött az egyetlen hangos földrengés amire emlékszem. Nem tudom már,

hogy Csilla olvasott fel nekem, vagy én neki, egyszercsak morgást hallottunk, s mintha az ágyalól jött volna. Egymásra néztünk, nincs kutyánk, mi ez? A morgás erősödött , aztán remegni kezdett az ágy. Akkor már tudtuk, hogy földrengés. A mérnölakások nagyon jól tervezett, jól épitett házak voltak, nem kellett kiugrani az ágyból, s kiszaladni a szabadba, meg időnk se igen lett volna rá. Az egyre erősödő morgás olyan lett, mintha oroszlán lenne az ágy alatt, s közben az egész ház kezdett rendesen mozogni. Félelmetes volt. Az a bizonyos érzés amiről a viharos tengeren irtam. Próbáltam irni. Félelmetes, eltörpitő, felemelő, megmagyarázhatatlan érzés, az ember érzi, szinte látja a Világot, a Tér-időt, aminek érzi, hogy pici, de egyenrangú, örök része. Itt azt is megemlitem, hogy bár a vallásosság ellen életreszóló immunizációm van, már régóta nem vagyok ateista, és ha valakitől azt hallom, hogy nem hisz istenben, akkor meg szoktam kérni az illetőt, hogy irja le nekem, lehetőleg pontosan azt a valamit amiben nem hisz. Ebből rendszerint érdekes beszélgetés alakul ki, amiből majdnem mindig tanulok valamit.

El Saltoban, a Guadalupe hidroelektrikus erőmű épitkezési központjában, a falusi lakosság mellett élt egy második, jóval nagyobb közösség, amit vagy másfél tucat mérnök, meg sok száz szakmunkás és családjaik képezett. A mérnöklakások a falu felett egy jókora domb oldalán, egymástól jó távol épitett modern kertes családiházakból álló telepen voltak. Magában egy kis közösség. A többi EEPP alkalmazott részben az iroda körüli dombon, vagy a falu más részeiben legénylakásokban, vagy házakban volt elhelyezve. Szegregáció? Igen. Ott évszázadok óta ilyen volt a világ.

A vállalatnak külön üzlete volt, patika, orvosi és fogorvosi rendelő, kis kórház az Integral és EEPP alkalmazottak számára. A faluban is voltak üzletek, a lakosság pedig Karolinába járt át orvoshoz. A helyi kórházban a falubeli, vagy a környező hegyekeben szétszórt tanyák lakosságából csak baleseti vagy sürgős eseteket láttak el. Kolumbiában a társadalom biztositás mindenkit takart. A vállalat orvosa, Oscar Londonyo, és fogorvosa, Gonzalo Lopez a diplomás nép része volt, és a mi dombunkon laktak.

Gonzalo szépen gitározott és lelkesen énekelt. Gyakran összejöttünk nálunk mirafloreszi kollégákkal, meg szomszédokkal mulatni. Ilyenkor legtöbbször Gonzalo is megjelent a gitárjával. Egy alkalommal az új patikus is eljött. Nagyon jól énekelt, ami az este végére Gonzálo meglehetősen részeg önérzetét annyira felborzolta, hogy hazafelé menet szerenádozás közben az egyik háznak behúzott egyet a gitárjával. Különben kiváló fogorvos, és nagyon rendes ember volt. Sokat húztuk, ahogy heteken keresztül próbálta felesége elött eltitkolni, hogy mi lett a gitárral.

Az orvossal vadászni jártam. Kénsárga lábú, sötét- acélkék vadgalambok csapatosan járták a vizgyűjtőnek kitisztitott alacsony bokros területeket. Ezekre, meg egy fajta fajd nagyságú, csúnya hangja után 'gvacsáráká'-nak elnevezett madárra jártunk ki. A galambok jó gyorsan repültek, élvezetes vadászat volt. Egy alkalommal Oscarral és a helyi meg a szomszéd falubeli két katolikus pappal lementünk a Magdalena folyó völgyébe, a trópusra vadkacsázni. Nagyon érdekes volt. Vadkacsát ugyan alig láttunk, sok mást viszont bőven. Másképp is eredményes volt az út, mert megtellettünk 'ladillyával', egy fajta gombostűfejnél kisebb, téglapiros szinü nagyon viszketős kullancsal. Annak ellenére nagyon örülök, hogy legalább pár napig voltam, nemcsak tengerparti túristacsapdában, hanem teljesen vad, igazi trópuson.

El Salto nem volt trópus. Magasan volt, éjszaka néha kimondottan hideg, de általában nagyon kellemes klimával, szép nagy tóval. Apósom valamikor vizicserkész volt, és később is lelkes dunai evezős. Itt is volt egy kayakja amit felhozott hozzánk. A Troneras vizgyüjtő medencén kiváló csónakázás adódott. A vállalatnak és pár kollégának is volt ott csónakja, motoros, vitorlás vegyesen. Pali bácsi is elhatározta, hogy vitorlát tesz a kayakra s amikor az első alkalommal vizreszálltunk a kicsit túlméretezett árbóccal, egy erőseb hirtelen szél beboritott bennünket a finom langyos vizbe. Leszedtük a vitorlát, felszereltem neki egy kis oldalmotort, s azzal járták anyósommal a tavat.

Aztán épitettünk egy szép csónakot, raktunk rá egy 28 lóerős motort és megindult a vizisielés. Apósom boldog volt a viziélettel. Épitett magának egy kis uszó vikkendházat a tóra, s odajártak anyósommal hétvégére amikor csak tehették, s mi is velük a szabadnapjaimon. Sok de kielégitő munkával, kedves társasággal, vidám életünk volt El Saltóban. Ide jött meg Kinga lányunk is, bár, persze Medellinben született.

Csilla már két hete bent volt Medellinben, szüleinél lakott, várta a gyereket. Egyik reggel sorrakerült egy munka amit nyilvánvalóan nekem kellett végig csinálni. A többinek nem lett volna hozzá gyomra. A rezervoár túlfolyója egy 230 cm átmérőjű 64 m mély akna volt ami egy alagútban folytatódott át a gát alatt, ki a régi folyómederbe. Az úgynevezett 'hajnalka' nyelőtorok, mint egy nagy hajnalkavirág formájú tölcsér képezte a felső 4m-t. Ennek az alsó szélén, az aknával való csatlakozásnál volt egy öntéshiba, úgynevezett hormiguero, hangyafészek, amit ki kellett vésni, majd betonnal betölteni. Nem volt nagy, jó félvödör beton elég lett neki, de kritikus helyen volt, és a javitásnak pontosnak és alaposnak kellett lennie, igy a munkát vésétől a simitásig ellenőrizni kellett. Hát én néztem végig az operációt.

Sok ilyet néztem végig az alagútban állva. Nem volt nagy dolog, de itt kicsit más volt, és igy visszagondolva, megértem a kollégákat, hogy miért fáztak tőle. Létra, lépcső, platform, kampó nem volt. A sima betoncsőben kapaszkodni nem lehet. Egy erős 170 cm hosszú pallóra álltunk hárman, Luis nevű bányász a baloldalamon a légkalapáccsal, én középen, jobbra tőlem meg 'Csucso' (a Jezus beceneve) a kőműves egy vödör betonnal. A palló két vége alatt egy kötél volt átvetve ami a fejünk felett egy 'dragline' daru kampójára volt akasztva. A daru szépen felemelt bennünket és beforditott az akna fölé. Külön kötél nem volt a derekunkra kötve, csak fogtuk a fejünk felett a kampón átvetet kötelet. Egy darabig mozgatott ide, oda Dupres irányitásával, hogy pont középen legyünk, mert ha a palló vége lefelemenet nekimegy az akna falának akkor könnyen letálalhat bennünket az alagútba pallóstól. Ahogy lenéztem úgylátszott, jó helyen vagyunk. Haddmenjen mondtam.

Tudni kell, hogy a dragline nem képes a kötelet lassan leereszteni, csak kiengedi a féket, mire a kötél megszalad, a teher szabad gyorsulással megindul, behúzza a féket, a teher hirtelen megáll s a daru tornyának elaszticitása folytán fel-le rugózik egy kicsit. Aztán újra másfélméter esés, rugózás, s aztán megint, addig amig a kivánt hely alá nem ér a teher, onnan szépen centiméter pontosan húzza fel a daru. Most, hogy visszaondolok rá, hajmeresztő. Emlékszem a munka részleteire is, de nem emlékszem, hogy féltem, vagy nem féltem. Azt hiszem egyszerűen csak a munka részeként fogtam fel, amit meg kell tenni, és nem kell belőle nagy dolgot csinálni. Ez egyike a nagyon kevés olyan emléknek, amit nem szeretnék mégegyszer végigélni. Tulajdonképen csoda, hogy a négy év alatt amit az Integrállal töltöttem csak egy halálos baleset volt a munkán.

Félóra alatt megvolt a javitás, szép simán felhúztak bennünket, beültem a jeepbe, mentem vissza az irodába. A gát koronáján szembe jött Dr. Li GMC-je. Ardila, a sofőr leintett bennünket, és mondta, hogy telefonhivás jött, Csilla bement a kórházba. Értem küldték, hogy vigyen Medellinbe. Átszálltam hozzá, az irodába csak beköszöntem és mentünk. Mire beértem Csillához már a szobában volt, mellette a kis Kinga, koromfekete hajjal, mint egy

kis kinai baba. Ahogy kiszámoltuk Csillával, épp az akna fölött lógtam mikor született.
Amikor a Taylor Woodrow szerződése lejárt, a mi irodánk is lezárt, csak én maradtam ott, rám bizták az alagút befejezését. Egy új vállalat, az olasz ATB vette át ami még hátra volt, a zsilip szerelést, az alagút nagynyomású részeinek az acélcső-vasbeton kombinációs bélelését, betoninjekciózást. Ezen kivül a felszini munkák, mint viztelenités, talajvédelem, utak miegymás befejezését is én végeztem EEPP gépekkel és munkásokkal. Nem volt más főnököm, csak Oscar Mejia, Medellinben, akit a munka végleges átadásáig nem is láttam.
Miraflores is elmúlt, Medellinbe költöztünk. Rosales nevű városrészben béreltünk lakást, mint szüleim, mint Csilla szülei lakásától nem több mint 15 percnyire, gyalog. Édesapám közben visszajött Venezuelából. Volt egy enyhe szivrohama, azután megint az Integralnak dolgozott. Én ideiglenesen a már emlitett Rio Negro akvadukt alagútjához kerültem. Három éve dolgoztam már de még nem vettem ki szabadságot. Csilla nagyszülei valami pénzt örörköltek a cubai nagybácsitól, s 1966 nyarán meghivtak bennünket Budapestre, a dédunokát bemutatni.
Hihetetlen boldog voltam. A honvágy a boldog kolumbiai életben is állandó volt. Kaptam hat hét szabadságot. Egy babának való autóülést hátizsákká alakitottam, a tizhónaps Kingát a hátamra vettem, és elindultunk Magyarországra.
Mivel Kolumbia és Magyarország közt nem volt diplomáciai kapcsolat, a magyar vizumokat New Yorkban kellett beszereznünk. Körülnéztünk, vásároltunk ezt-azt, közben a magyar könyvesbolt intézte a vizumainkat a Washingtoni Magyar Követségen. Egy hetet töltöttünk ott. Három négy nap után Párizs úr, a bolt főnöke visszaadta az én kanadai és Csilla hontalan útlevelét azzal, hogy Washingtonban nem tudják elintézni a vizumot indulásunk idejére, de nyugodtan menjünk, a határon minden további nélkül megkapjuk. Eljött az indulás, és mi az utasitást szószerint követve nyugodtan mentünk.
A Pan American Airlines-nek volt hat Boeing 720-as gépe, amik New Yorkból két irányban állandóan repültek a Föld körül. Mi a keleti járaton mentünk direkt Bécsbe, ahova reggel érkeztünk. Csodálatos érzés volt Európában lenni. Dél körül indultunk tovább egy Noé korabeli, tán 15 személyes Ilyusinon. A gépben a szokásos ülések helyett egyszerű vasasztalok és székek voltak a padlóhoz csavarozva. Az én székemnek egyik oldalán hiányzott mind a két csavar, úgy, hogy billegett egy kicsit. Nem baj, kapaszkodtam az asztalba.
Hanem a fogadtatás, az ellátás felejthetetlen volt. A csinos pesti stewardesszek a tenyerükön hordtak bennünket. A felszálláskor mindenkit visszatartottak, hogy 'először a baba'. A talán félórás út alatt egy pillanatra nem szünt meg a kedves szolgálatkészség. Leszálláskor megint: „Tessék várni. Először a baba" , igy elsőként értünk az útlevélkezelő ablakhoz. Beadtam az útleveleket és a kitöltött vizumkérvényeket, mondván mit üzentek Washingtonból. Igenis, kérem csak tessék helyet foglalni. Leültünk a kis szoba sarkában. A másik hat-nyolc utas hamar átment, egyszercsak hiv a zöldávós a kalitkából, és közli, hogy egy kis probléma van. Csilla hontalan utazóiratát mutatva mondja, hogy "kérem mi erre az okmányra nem adhatunk ki vizumot". Nafene, mondom, most mi lesz. Megkérdeztem a srácot, hogy mit csináljunk, mikor megy vissza a legközelebbi gép, és addig hol maradhatunk. Azt mondta: „Tessék csak várni egy picit". A repülőtér kiürült. Azt hiszem nem volt nagy forgalma, különösen nem koradélután. Szép juniusi nap volt kint. Az ablakon keresztül ittam be a tájat, s az járt a fejemben, hogy már ezért is megérte. Egyszercsak jött egy hadnagy, hozta az útleveleket, vizumokat és azt mondta, rendben van kérem, érezzék jól magukat. Megköszöntem. Mosolygott. Csillát kézenfogva, Kingával a hátamon kiléptem Magyar-őországra.
Taxival mentünk át Budára a Keleti Károly utca 26-hoz, ahol Csilla nagyszülei és nagynénje lakott. Ahogy a ház elé értünk mögöttünk megállt egy kis Puch autó, Csilla unokatestvére, Koppányi Gyula és felesége szálltak ki belőle. Bent a lakásban is már nagyon vártak bennünket. Nagy volt az öröm, de mi hamar kiborultunk, mivel már túlvoltunk a harminchatórás műszakon. Megismerkedtem Csilla családjával. Nagybácsik, unokatestvérek, majdnem mind Budapesten. Az egyik nagybácsi, Tattay Gyurka bácsi édesapámnak osztálytársa és jó barátja volt Székesfehérváron a gimnáziumban. Szintén hegedült. Együtt játszottak a szimfonikusokkal annak idején. Gyurka bácsi kulturmérnök volt. Különlegesen aranyos, szelid, emberséges ember. Felesége olyan tipusú sekélylelkű úriasszony, akit a társadalmi életen kivül semmi nem érdekelt. A régi cselédes időkben még elment az ilyesmi, de utána már nehezen. Gyurka bácsi egyedül nevelte fel a három gyereket, felesége napközben azt hiszem csak akkor volt otthon amikor náluk volt a bridzsparti. Én csak egyszer találkoztam az asszonnyal, különben mikor elmentem hozzájuk Gyurka bácsi egyedül volt otthon. Nyugdijas volt, két lányuk már kirepült hazulról, Levente fiuk még egyetemre járt. Az öregúr ellátta a háztartást, s amikor ott voltam elővette a hegedűjét és Bachot játszott nekem, nagyon szépen. Felesége bridzsezett valahol.
Koppányi Gyuszi, Csilla Tattay ágon levő unokatestvére orvos volt, hadifogságból hazatérve börtönorvosként kezdte. Igy ismerte meg felségét, Arató Évát, akit 19 éves korban vittek el az irodája elől. Családja sokáig nem tudta hol van. Az Andrássy út 60-ban volt, kémkedéssel vádolva. Hat évre itélték, amit ki is töltött Kecskeméten a nőibörtönben. Évát nagyon megszerettük. Szép, különösen okos asszony, a börtöntjártak jellegzetesen éles megfigyelőképességével és emberismeretével. Ma is jó barátunk.
Az én rokonaim vidéken éltek. Autót béreltem, hogy meglátogathassuk őket. Nemzetközi jogositvány kellett volna hozzá. Mikor elmentem a kocsiért, a Volán Vállalat irodájában kaptam valameleyes magyarázatot arra, hogy Ferihegyen a kiskatonák miért adhattak ki szabálytalan vizumot. Az adataimat felvevő tisztviselőnek mondtam, hogy van kanadai jogositványom de nemzetközi nincs. Erre azt kértdezte: „Dollárja van?" , mondtam: "igen". Azt mondta, hogy akkor nincs semmi probléma. Az autó rendszáma XX -el kezdődött, igy a rendőrök azonnal látták, hogy külföldi által bérelt kocsi. Kétszer fordult elő a pár nap alatt, hogy az úton ellenőrzést tartottak, minden kocsit leállitva. Amikor meglátták a kétixes rendszámot, tisztelegtek, és intettek, hogy menjek tovább. Akkor kezdődött a gulyáskommunizmus.
Rokonaink a sztalinizmushoz képest égész tűrhetően éltek. Akkorra már Géza unokasógorom is kint volt a börtönből, pedig 56-ban Szekszárdon a Nemzetőrség parancsnoka volt. A forradalomról beszélni nem lehetett, de már nyilvánvaló volt, hogy a megtorlásnak vége, és a Rákosi korszak végleg elmúlt. Az emberek éltek, tudtak nevetni. Sok jó új vicc volt. A könyv potom olcsó. Gyönyörű erdők, képtárak, koncertek, jó iskolák, munka, körülöttem az én népem, a hazám. Nem kell külföldön élnem. Lassan alakult ki ez a gondolat sor, inkább már csak a vissza úton Amerikába, de kialakult.
Az egy hónap hamar elmúlt. Eseménydús útunk volt visszafelé. A nyugati irányú PanAm gép nem Bécsben, Párizsban érintette Európát, elég korán délelőtt. Hajnali géppel mentünk Prágán át Amsterdamban. Ott a nagy kofferunk nélkül átszálltunk egy párizsi gépre, azzal, hogy a koffert majd utánunk küldik amikor előkerül. Párizsban alig több mint egy óránk volt, amikor a PanAm személyzet lóhalálban vitt ki bennünket és betuszkolt egy taxiba, azzal, hogy valami oknál fogva aznap a gép nem az Orly hanem a

LeBurget repülőtérről indul, a taxisnak meg mondták, hogy repüljön. A taxis tényleg majdnem repült a korareggeli külvárosokon át, Párizs egyik oldaláról a másikra. Az ágens a taxinál várt és direkt a repülőre vitt bennünket. Olyan jegyünk volt amit nem lehetett változtatni. Ha elmulasztjuk a másnap reggel Miamiból Medellinbe menő gépünket, bajban vagyunk. Medellinben Tüdős Júlia, Bánó Sanyi sógornője a PanAm alkalmazottja intézte a jegyeinket, s mint később megtudtam, szerencsére rátett valami VIP kódot, ami úgylátszik csodákat művelt.
New Yorkba érve teljes káoszt találtunk. Az USA összes belföldi járata két napja sztrájkolt. A reptéren faltól falig csomagok és emberek egymás hegyén hátán. A sok csomag között megláttam a mi kofferunkat. Előbb ért New Yorkba mint mi. Jó jel volt, a különben reménytelen helyzetben. Rövidre fogva a dolgot, több órás sorban állás után nyilvánvalónak látszott, hogy nem tudunk Miamiba eljutni. A gyerek fáradt volt, mi is, minden szálloda dugig tele. Éjfél felé egy PanAm agens jött oda hozzánk azzal, hogy találtak nekünk egy szobát egyik közeli hotelban, és rákerültünk az Avianca másnap reggeli New York–Bogota járat várakozási listájára, ami ugyan tele van, de majd meglátjuk. A vége az lett, hogy aludtunk egy jót, megfürödtünk, reggelit már az Avianca gépen ettünk, és kis vargabetűvel ugyan, de délutánra otthon voltunk Medellinben.
Rio Negroban a rutin alagút munka a vége felé közeledett. Nem sok volt már hátra amikor megjött a jóidő, és áthelyeztek az akkor induló új mega-projekthoz, a nagy gát építéséhez a Nare folyón. Ez a munka is elektromos erőmű vizellátását volt hivatott szolgálni. A beosztásom az lett volna ami Francisco Arangoé volt Mirafloresben. Az elején itt is mérnökszálláson laktam, Medellintől két és fél órányira, keletre. A családosok házait akkor építették, igy Csilla a kicsivel Medellinben maradt, s itt is kéthetenkint jártam haza hétvégére. A városban töltött idő alkalmat adott valamellyes betekintésre a városi társadalom életébe is. A haladás által kiszoritott vidéki nép városba tódulása felidézte bennem Szabó Dezső 'Elsodort Falu'-jának a képét. Tudtam, hogy, ha nem is nagy szám, de egy részük földje Troneras-ban és Miraflores-ben került viz alá. A kevés pénzt amit kaptak érte, hamar felélte a család, és maradt a semmi. A gyökértelenné vált falusi nép nagyrészt munkanélkül tengődött a város nyomor negyedeiben. Ellentmondásokat láttam. Az emberibb, szebb jövő, a villany, iparosodás, a derűs jövőt igérő fejlődés, a népesség jelentős részének nem javulást, hanem az áldemokrata, neokolonialista nagykapitalizmus hazug igéreteit adták. Eleinete azt hittem, hogy ezek csak kezdeti jelenségek, de tudva, hogy például a Troneras vizgyüjtő medence 30 év alatt eliszaposodik, elveszti kapacitásának több mint 85%-át, s helyette újat és újat kell épiteni, kicsit lankadt a gátépités iránti lelekesedésem. Akoriban jutottam arra a következtetésre, hogy a nyaklónélküli fejdlődés több kárt hoz mint hasznot. Elhatároztam, hogy irányt változtatok.
Valamikor ezidőtájt két állásajánlatot is kaptam Medellinben, mind a kettőt az Illencsik családon keresztül. Vilmos bácsi Csehszlovákiában végzett, felvidéki erdőmérnök volt. Itt az egyetemen tanitott, s rajta keresztül az egyetem felajálta nekem az új fotogrammetria tanszéket. Nem vállaltam. Jó állás lett volna, de nekem a rúdam akkor már nagyon kezdett hazafelé állani. A másik egy nagyon nagy, amerikai érdekeltségű, neokolonialista textillgyár egyik vezetőmérnöki állása volt. Ide el is mentem iterjúra, irtam egy IQ vizsgát, és fel vettek nagy fizetéssel, de nem nekemvaló munka volt. Lemondtam.
Nareban is Dr. Li volt a nagyfőnök. Egy alkalommal vele mentem a munkából a mérnökszállásra, amikor azt kérdezte tőlem, hogy nem volna-e kedvem átmenni az Integráltól az épitkezést végző vállalathoz mérnöknek. Beszélt velük, embert keresnek, engem szivesen felvennének, s meg is fizetnének rendesen. Mondom, uram ön tudja, hogy a munka egy részében nincs gyakorlatom. Erre azt mondta, tudja, de ismer, igy azt is tudja, hogy nyugodtan vállalhatom. Megköszöntem és mondtam, hogy meggondolom. Meghánytuk-vetettük Csillával a dolgot. A francia vállalat mesés fizetést fizetett volna abba az európai, vagy kanadai bankba amelyikbe akarom. A négy éves munka végére szép pénz jött volna egybe, de nekünk az valahogy sose volt döntő tényező. Csilla tudta és elfogadta, hogy haza akarok menni. Élhatároztuk, hogy nem várunk vele.
Ekkoriban ment vissza édesapám Kanadába. Nekünk is oda kellett menni először, hogy Csillának állampolgársága legyen, hát úgy határoztunk, hogy visszamegyek az egyetemre, egy 'masters degree' (kandidátusi vizsga) erejéig, utána dolgozni fogok amig meglesz az állampolgárság, meg egy kis pénz, s megyünk HAZA. Egy kis érdeklődés és számolgatás után megmondtam Dr.Li-nek hogy mit határoztam, és 1967 tavaszán én is visszajöttem Vancouverbe. *(Folytatjuk).*

RECENZIÓ

Veszely Ferenc: **Bölecz Béla: A kör bezárul**

Izgalom és borzalom elemi erővel párosul Bölecz Béla nagybátyja valós élettörténetét elbeszélő novellájában, amit muszáj volt megírnia és muszáj lesz angolra is lefordítania (és jobb gondozásban kiadnia) jelentősége miatt. Kovács József története lehet egy csöpp a tengerben, de Bölecz ezt a csöppet úgy mutatja be, mint egy csöppjét azoknak a tengeri áramlatoknak, amelyben foglaltatva volt. Egyéni történet nem hogy történelmi keretben, hanem magában a történelemben elhelyezve. Egy csöpp, ami magatehetetlenül sodródik az árban, magában hordozva annak maró, egyben oldó savát és sodró erejét. Maga a könyv egy háromszáz oldalas történet egyetlen fejezetben amit csak egy szükséges alvás közben tudtam letenni, mert táplálkozás közben is olvasnom kellett.
A mi korosztályunknak nehéz talán elhinnie ezt, mert mi is sokat szenvedtünk, de a bennünket megelőző korosztálynak rosszabb sorsa volt mindkét kontinensen, mint nekünk. Amerikában a 28-as tőzsde manipuláció, a 'dust bowl', a nagy depresszió és a világháborús áldozatok voltak jelen a háborús jólét előtt, Európában a kommunizmus és a két világháború fémjelezte az előttünk lévő generáció sorsát, életét, és csak Nyugat-Európában lehetett egy kis elkésett jólétről beszélni. Bár mi is alaposan le lettünk verve és elég tövises száműzetésben éltünk mielőtt megszimatolhattuk volna a rózsát, 56 legalább szép emléket és jó önérzetet adott ne künk, kanadai túlélőknek. Bölecz nagybátyja nem volt ilyen sze-rencsés. Meggondolandó, hogy Kovács József éppen szerencsés túlélésének köszönhette azt a megkínzott életet, amiben részesült. Ő abban a korban élt, amikor gyakran az volt igazán szerencsés, aki korán meghalt.
Erről a korról szól Bölecz nagy kisregénye. Ez a téma, a szerencsés szerencsétlenség ismétlődik meg Józsi életében. Bár Amerikában születik, Amerikába kivándorolt magyar szülei 'szerencsésen' 'meggazdagodnak' (értsd veszélyes munka és nagy áldozatok árán sikerül megspórólniuk annyi pénzt, hogy haza tudnak menni egy kis pénzzel, ami 'nagy' pénznek számít otthon), és Jó-

zsikát is hazaviszik, de még mielőtt megtanulhatna angolul. A megvalósult álomból otthon rémálom lesz, amikor a pénzt az infláció viszi el tőlük, gyermeküket a háború. Kovács József az oly sokat szenvedett és gyalázott Második Magyar Hadsereg tagjaként kerül az orosz frontra, sorsa a hadsereg tragikus sorsa, amelynek túlélői voltak az igazi áldozatai. Előbb a harcokat, majd az embertelen szovjet-kommunista orosz fogságot kellett túlélniük, hazatérve az őket ellenségként kezelő kommunista terrort. Kovács József mindent túlél, ezért mindent át kell szenvednie.

Bölecz egyedülálló érdeme a kanadai magyar irodalomban az, hogy egy nagyhatalmi világképbe helyezi hősét és történetét. A nagyobb világkép bevonása azért szükségeltetik, mert Bölecz tézise az, hogy hőse a kor áldozata volt. Ezért nem tud megelégedni Kovács József, a kis ember személyes történetének leírásával, neki a történelmet (is) le kell írnia, és minden jel arra vall, hogy nagy igyekezetet és sok munkát fordított arra, hogy hősét történelmi események részeseként láttassa. Így, és ezért van az, hogy a szülők története egyben az első világháború előtti amerikai immigráció története, adatokkal; Kovács József hadi szolgálatának története a csatározások története, dátumokkal; hadifogsága az orosz hadifogság története, környezetképpel; otthoni bebörtönzése a megkínzottak történelme a kínzásmódok részletes leírásával. A konkrét szerencsés túlélő - szerencsétlen személy - hitelt ad a történelemnek, a történelem hitelt ad a személynek. Amikor működik, ezek adják a novella mellbevágó erejét, felbecsülhetetlen értékét. Ugyanekkor esetenként ez a könyv gyengéje is. Jóllehet nagy vonalakban a történelem amit Bölecz leír hiteles és hihető, analízisei mélyrelátóak és helyesek, a történelem amit ő fest az, amit mi a saját tapasztalatainkból ismerünk, de úgy- ahogy kivitelezett könyve sajnos gyakran megbotlik a részletekben, mind mint irodalom, mind mint történelem.

A mellékhatás figyelem-elvonó és irritáló. Szurkálja szemünket a lektorálás hiánya. Bár nem túlzottan nagy számú, de kirívó és ismételt gépelési, helyesírási, nyelvtani hibák bosszantó jelenléte párosul a konkrétumok apró pontatlanságaival. Bölecz – megdöbbentően – egészen nyilvánvalóan nincsen tisztában a határozott névelő 'a' vagy 'az' formájának használatával és gyakran összekeveri vagy egyszerűen kihagyja mindkettőt. Ugyancsak összekeveri a 'ban-ben' ragokat a 'ba-be' használatával. A tévedéseket illetően, amikor csak helyi pontatlanságról van szó, mint például a Keleti pályaudvar leírásának összekeverése a Nyugatiéval (vagy hogy a Szombathelyre menő vonatok valójában a Déli Pályaudvarról indulnak és nem a Keletiből), az még hagyján, de amikor egy jellegzetes névelő használati hiba is becsúszik egy másik mellé egy fontos történelmi dokumentumként idézőjelbe tett szövegben (lásd a nagy horderejű Kádár beszéd idézetét, 280 o.), ez kétségbevonhatja a dokumentum hitelességét és aláássa annak hatékonyságát. A hiba apró, de egy kis tű is megszúrhat egy nagy léggömböt és kiereszthet belőle a levegőt. A író szavahihetősége nem szenvedhet kárt: az idézetek pontosságára oda kell figyelnünk. Tekintve, hogy a mű fáradtságos megírásához képest milyen könnyű és egyszerű lektorálási munkáról lenne szó mindezt elkerülendő, érthetetlen hanyagságnak tűnik ennek elmulasztása. Nem segít, hogy Böletz nem áll egyedül ebben, hogy ez általános átka a javarészt magánkiadásokban megjelent kanadai magyar irodalom egészének, vagy hogy újabban hazai kiadóink is elhanyagolni látszanak publikálásaik alapos lektorálását. Ezzel együtt Bölecz könyvét jobbára maguktól sodorják az események is, a történelem is, és Böletz stílusa és tehetsége bőven elégséges a könyv élvezetes, mind gondolkozásunkra, mind érzelmeinkre kiható olvasására. Nekem különösen tetszettek azok a passzusok, amelyekben a hős összegezi tapasztalatait, még jobban amikor az író, szabad kezet engedve írói vénájának, tájképet fest elénk. Íme az elhagyott határsáv leírása 56 novemberében:

"Ezekben a napokban [a] Nyugat felé haladó vonatok mindig zsúfoltak voltak. Igazoltatás esetén az utasok arra hivatkoztak, hogy rokonlátogatás az uti céljuk. Valahol a határ közelében szálltak ki – ki itt, ki ott – és kóválygotak a földeken. A havas mezőkön vánszorgó menekültek úgy tűntek távolról, mintha varjak lepték volna el a határt. Volt, aki nem bírta cipelni a bőröndjét, lemaradt és keservesen kiabált utitársa után, hogy várja meg, de ő hátra se nézett, menekült, a bőrét mentette. A határőrök, ha voltak is, csak távolról nézték az esetet és arra gondoltak, itt az ideje, hogy ők is nyugatra menjenek. A határ csak a határátkelőknél volt lezárva. Máshol csak a friss nyomokat kellett követni, amelyek átvittek az osztrák határon.

A novemberi napok egyre rövidebbek lettek. A fátyolfelhő mögül alig látszott a nap korongja. Az élet mintha más világba költözött volna. Az üzemekben sem dolgoztak, a TSz földeken is leszedésre vártak a kukorica táblák, a sárga tökök ott rothadtak a mezőkön, a krumpliföldeken a halmok alatt érintetlenek voltak a krumpli sorok. Az őszi mélyszántás sem történt meg, a tarlók sárgán virítottak ki a hó alól. Mindenütt az elmúlás jele. Mintha az egész ország elköltözött volna".

Ezek, és több hasonló szakaszok, jól festik nemcsak a tájat, de a hangulatot is, kimutatják Bölecz tehetségét, és bármely írónak a becsületére válnának. Hasonlóan jól kezeli hőse következtetéseket és tanulságokat levonó, gondolkodó monológjait is. Egyhelyütt József így elmélkedik:

"Itt ez a világ több, mint nyomor. A nyomor mellett még raboskodunk is, de ez még nem elég: rettegnünk is kell a nyilt diktatúra miatt. Ebben az országban minden ember gyanús aki él, és a gyanú már elég ahhoz, hogy elítéljenek bennünket. A gyanú ellen pedig nem tiltakozhatunk, nem áll mögöttünk a törvény, hogy megvédjük magunkat. És ha ragaszkodunk igazságunkhoz, akkor egyszerűen agyonvernek bennünket. A kommunizmus nevében egy istentelen szadista társaság ül a nemzet nyakára, akik a legkegyetlenebb eljárással viszik véghez a dogmatikus politikájukat. Sic. Mint a dugóhúzó spirálja a dugóba, úgy eszi be magát a nemzet testébe ez a nyilt diktatúra. Kis- és középszerű emberek ülnek minden helyen, akik nem politizálhatnak, hanem csupán végrehajtás a szerepük. Az egész országban csak végrehajtó szerv van, a politikát csupán egy pár ember alakítja a legfelsőbb körben, de ők is a megmerevedett marxista dogmához ragaszkodnak, mivel annak bűvköréből kilépni egyenlő az istentagadással, és az inkvizitorok ott állnak készenlétben, hogy lecsapjanak a tévelygőkre. Hová jutottunk? Ki védi meg az ország népét? [A] Nyugat nem segít, hogy is segítene, hiszen a fasizmus leverését az orosszal végeztették el és a szolgálat fejében átnyújtották nekik egész Kelet-Európát. Azzal nem törődve, hogy fél Európa egy kegyetlen rendszerből még kegyetlenebb diktatúrába süllyedt. Pedig tudhatták mi következik: ismerték Sztálin kolhozosítási politikáját, aminek tizenkétmillió muzsik esett áldozatul. Sztálinnak nem voltak erkölcsi normái, hiszen nyiltan kijelentette: a cél szentesíti az eszközt. Ez a kijelentése adott alapot arra, hogy sok százezer pribék olcsó tányérnyalásért véres kézzel hajtson népeket a proletárdiktatúra hatalma alá. Ő is és sok százezer magyar köszönheti élete kálváriáját az ilyen önző világhatalmi politikának."

Figyeljünk fel rá: az író nemcsak hogy hatásosan foglalja össze egyetlen paragrafusban a kommunizmus mibenlétét, kimutatja azt is, hogy miként válnak kisemberek, mint Józsi, – milliószámra – a nemzetközi nagypolitika áldozataivá. Az eredmény tragikus. Itt vannak ezek a szorgos, becsületes, életre való emberek, mint Józsi, akik ártatlan áldozataivá válnak ennek a világpolitikának. Bölecz, helyesen, egészében látja nagybátyja világát és őt mint annak áldozatát. Könyve tézise, helyesen, ugyanez: Józsi kiosztott szerepe áldozatnak lenni abban a világban, amiben élt. Ez nagyon komoly, nagyon nagy téma, messze túlmutatva egy életen, amit a könyv leír. Bölecz nem csak meséli a történelmet, kimutatja azokat a folyamatokat, amelyek azt formálták, éles látással világítja meg hogyan bomlott tovább nemzet és erkölcs a terror hatására a forradalom után is:

"A magyar tudat átszívódott a túlélés gondolatával. A passzív ellenállás jelei mutatkoztak az országban. Nyíltság, őszinteség a multé lett, mindenki befelé fordult még a családon belül is. Az unokák előtt elhallgatták a multat, nehogy tudatosodjon bennük valóban mi is történt, ól csak hátrányuk származik. A nemzeti tudat mellett a lélek is elsatnyult. Az emberek kezdtek óvatosak lenni még a temp-

lomba járással is, attól tartva, hogy azt is, mint a forradalom előtt, ellenállásnak minősítik. A nép jelentős része megalkuvó, illetve opportunista lett. Kialakult egy alattomos, ugyanakkor meghunyászkodó réteg, melynek köre egyre szélesedett. Mért ne, ha előnye származik belőle? Az alapelv az volt, hogy egyenes, tiszta úton úgy sem lehet életben maradni. A családért pedig mindent meg kell tenni. A dzsungelek törvénye kezdett elhatalmaskodni. Az emberek, ha érdekük úgy követelte meg, még a másikat be is mártották kisebb előnyökért. Egyedül a faluhelyeken a makacs parasztok maradtak meg emberibb embernek. És ettől tartott a párt, mert ezeket az embereket nem lehetett puhítani, az orruknál fogva vezetni, csak drakonikus módszerrel tudták volna megtörni őket. Ezt a módszert egyenlőre mellőzték, nehogy provokálják az amúgyis labilis állapotot. Sok ember tisztán látta a helyzetet és lapult, mert más kiút nem volt."

Egy pszichológusnak is becsületére válna a fenti leírás, nemkülönben az alábbi, tovább elemezve hogyan jutott az ország abba az állapotba még a vidéken is, amiben találtatik. Itt már az író veszi át a szerepet, megjelenítve a történteket, s a pszichológus után a szociológus beszél hozzánk. A forradalom után...."az emberek ujra elkezdtek járni a kocsmákba, de most már nem a társalgás miatt, hanem inni. Sokan csak az ivóig mentek, kértek egy féldecit, felhajtották, egyet káromkodtak, megfordultak és átmentek az ÁBC vegyesboltba, megvették cigarettájukat, bevásároltak, és újból visszatértek a kocsmába egy máik féldecire. Ha szóltak valakihez, akkor is csúnya, profán szavakkal fűszerezték beszédjüket. Lassan még a falu báránykái is felvették ezeket a szokásokat, sőt a csecsemős anyák szájából is hallani lehetett nem szalonképes kifejezéseket. Fokozatosan elindult egy degradációs folyamat, mely idővel olyan mértéket öltött, hogy egy cípósi srác is büszke lett volna rá. Valamikor a férfi és a nő közt meg volt a kölcsönös tisztelet, de most ez elmosódott, úgy beszéltek egymáshoz, mint két kocsis. Kocsmából kijőve ingadozva poroszkáltak, közben káromkodtak, ha megugatta őket a kutya, vagy ha netán tehénlepénybe léptek. Ha valaki jó napot kívánt nekik, akkor is háborogva köszöntek vissza: Mi a sz.r jó benne? Gyerekek ilyeneket hallván még a felnőttekre is ráduplázták és profánul kiabáltak egymásnak. Végül a tanító is feladta nevelésüket, hiszen a szülőktől sem hallottak mást. – Ez a világ fejtetőre állt – mondogatták egymásnak a józanabb emberek...".

Bölecz könyvéből csak egy kis könnyen orvosolható csiszoltság hiányzik, minden más a helyén van. Az író megállja a helyét nemcsak mint elbeszélő, de mint történész, pszichológus és szociológus is. Könyve minden bizonnyal a kanadai magyar irodalom eljövendő kanonjába való. Bölecz pontosan tudja mit akar írni, kinek és hogyan. Könyvében demonstrált írói felfogása ideális és példaadó: egy életet csak mint egy nagyobb egész részét lehet megérteni, értékelni, felfogni is. Bölecz nem nyelvész és nem képzett történész, de egy nagyon felvilágosult, nagyon tisztán látó intellektuális, aki, erdészeti metafórával élve, az erdő legnagyobb fájába vágta a fejszéjét és embermódra ledöntötte azt. S a hatalmas fából hatalmas, szerkezetileg időtálló építményt ácsolt: egy templomot az Igazságnak, amiben illő keretben lehet áldozni nagybátyja emlékének.

Nagyon remélem, hogy ezt a kiadást követni fogja egy másik, lektorált változat is, s hogy meg fog jelenni ez a lektorált változat angolul is. Mert a könyv üzenete univerzális és nagyon de nagyon aktuális. S a világ urai is jól tennék, ha oda figyelnének az erdészre. *(Kamloops, 2013 május 7)*

EGYÉB

George F. Draskóy: **Daydreaming**

It was a beautiful day. I was traveling on the Trans Canada Highway in Newfoundland. The sun was scorching hot, and inside Betsy the air was stuffy. Betsy is a four door sedan, painted brown, and because it is five years old, rusty spots started to show on it. In Newfoundland cars get rusty very fast, because the roads are salted heavily during winters to keep them ice free. She should have been traded-in a year ago, but government procedures involve much red tape, so it is easier to repair a car continuously, than to buy a new one. That reason gave Betsy a new lease on life.

I was listening to the news. President Carter announced the formation of an 110,000 man 'quick strike force' in response to the deteriorating situations in the Persian Gulf that threatened oil supply routes. From South China Sea the aircraft carrier Midway was sent to the Indian Ocean. Egypt bought 35 F-4 Phantom jet fighters from U.S. I changed the station, which was not better; it said something about the remnants of Khmer Rouge in Cambodia was still holding out in remote areas of the country. When it started to speak of Idi Amin I turned the radio off. Instead, I was thinking all about the problems of trying to trade-in Betsy, about the budgeting procedures and problems with my work etc. Driving and thinking usually results in my mind switching off and I find myself daydreaming.

On that beautiful sunny day it was easy to daydream. I was thinking about a similar hot day two years earlier, when I was driving in Hungary on a road similar to this one, just the landscape was different. There beautiful rolling hills and small villages, here just dark green spruce and fir forest alternating with barrens which often reminds me more of a moonscape. Driving on a European highway is so different, so much to see. I noticed that the sun was shining at the same angle as once, when I was driving from Lake Balaton towards Budapest. How nice it would be if suddenly I would find myself driving in Hungary. Could that be possible? Why not. In my long life I read so many science fictions which sounded so real that now I can believe in anything. How could that be done? I theorized that this travel in space could be done if I could intensify the sun's rays shining at me and if at the same time I would concentrate on the spot where I wanted to be. Now I had to figure out how to intensify the sun rays. With mirrors, of course! I need a mirror to reflect the sun away from me to another mirror that reflects the sun back into my eyes. To create all these conditions while driving is impossible.

After the next turn I spotted a brown heap beside the road that turned out to be a person. He heard my car coming because he stood up and put his thumb out, indicating that he needed a ride. Now I had a dilemma. I am not allowed to pick up passengers in a government car, but I am bored, probably I will fall asleep in this hot car and this 'fella' needs a ride. Why not? Let's pick him up.

The car came to a slow halt. I took a quick glance at him. He had ear rings, tattoos on his arms, and all above this he had purple hair stiffly sticking away from his scalp. I felt to step on the accelerator, but it was too late without hurting his feelings. He opened the car door with a grin and said "Hi". With a quick move he tossed in his guitar and pack sack. A short conversation started about our destinations. When we ran out of subjects Joe soon fell asleep. I thought "here goes my companion to keep me awake". I went back to my daydream of driving in Hungary. It was so real that I completely forgot that I was in Newfoundland. Suddenly, an oncoming car's windshield reflected the sun into my eyes, nearly blinding me. Automatically I leaned forward to avoid the reflection, but the windshield suddenly flashed the sun into my eyes again as the car went around a pothole. I drove on absentmindedly, still thinking about driving in Hungary. Suddenly, a funny feeling came over me; my throat went dry because I saw a highway sign with Hungarian writing on it. I looked around and

the landscape was typical European. I woke up Joe and asked him if he would like to eat something at the next stop. "Just a cup of coffee" he said. I kept on driving, until we came to a place to stop. Suddenly Joe said: "when did they build this fancy gas station? This wasn't here last week! These bloody foreigners, it is not enough that they take jobs away from 'Newfies' they start to make foreign signs too!" I knew what happened but Joe did not and I had no clue how to explain it to him: my theory about the concentrated sun rays worked, and we were in Hungary! We sat down beside a table with red and white checkered table cloth. Surprisingly, the waitress arrived shortly and greeted us with a cheerful "Jónapot kivánok. Mit tetszenek parancsolni?" - "What the f...ing hell do these foreigners think? They forget that they are not in their old country", - said Joe. "They are not in Newfoundland, they are in Europe"-I replied. "Man, you must be crazy. How the f...ing hell could we be in Europe?" was Joe's reply. Now, how can I explain to this fellow what happened?

It would be bad enough if I were alone, but with this hippie with me the situation is worse. Joe helped to solve my dilemma. "You know man, before you picked me up I smoked a joint, but never before I had such a weird trip, to a foreign land. It is interesting, and I should boot this up with a little white stuff." He stood up from the table and I followed him after I slipped a dollar bill into the hand of the waitress. She liked that because dollars could be sold on the black market. We walked to Betsy – remember Betsy is a car – Joe opened his pack sack took out a small plastic bag with white powder in it. 'Holly cow', now what to do? I can not kick him out from the car in a foreign country; he will be in jail within no time! I tried to take it away from him, keeping in mind to put it in the garbage can near the road, of which contents is regularly burned. But Joe would not hear about this."Man, do you know how much I paid for this?" "No, and I don't want to know" I said and I dropped the subject, hoping that later I will find some solutions to dispose his precious plastic bag. Joe fell asleep soon, and as I was driving towards Budapest I was overjoyed. Without airfare, and the tiresome flying time I am in Hungary, and I have a car, which means that I don't have to rent one for about 300 dollars per week. I didn't have to worry about passports and visas, etc. Suddenly I felt paralyzed. I could hardly steer the car. It dawned on me that I am driving in Hungary with a governmental vehicle with Newfoundland plates on it, without a passport and visa. To go to Hungary you need a visa. At the port of entry they stamp your passport, and within 48 hours you must register at a police station, nearest to your temporary residence.

I have relatives in Budapest, but I can not drive up to them in a car with foreign license with Joe in it and his 'white stuff'. I must figure out something! But what? I must not tell my story, because people will think I am a nut, or which is worse, they will treat me as the source of a strange scientific knowledge with possible military applications. I must hide the vehicle and Joe. I will drive to the Canadian embassy on Budakeszi Street. I have my Government and other ID's, so I can prove that I am a Canadian citizen. It is my good luck that I read so many articles, how the Canadian Embassies help travelers in trouble. They even arrange their funerals too if necessary. Here we are, I am already thinking about funerals, even before any real trouble.

It started to be dark, when we arrived to Budakeszi Street. Since I was here the last time, the traffic at the Erzsébet Bridge was changed and I missed the turn to my destination. No problem, I will take the next exit. This was only a presumption, because the next exit was about five kilometers beyond the bridge. Finally, I drove into a side street turned around and headed back to the bridge. From there the travel was uneventful. I drove past houses where friends lived. I was in a hurry to arrive at the embassy. I was lucky the big rod-iron gate was still open. At the right to the entrance was a small bungalow, which houses the general offices. At the left a three story building, the residence and offices of the executive. The bungalow had no lights on, only the residence. I left Joe sleeping in the car and walked to the three story building. Five steps up to the beautifully carved oak door, I rang the bell. A young maid came to the door. "Tessék?" which sounds like "yes?" - in English. "I would like to talk to the ambassador" -I replied in Hungarian. Come back tomorrow morning, and go to that building, and she pointed at the bungalow. Without wasting any time she shut the massive oak door. Now I was standing in front of the Canadian Embassy in Budapest, without papers, without Hungarian money and without a place to stay and all above this Joe is in the car. I can not go to a hotel, where they would accept my master card, because the desk clerks' first sentence will be: "your passports please!", and this, I can not afford. Sleeping in the car anywhere will be conspicuous and the police soon would ask questions. I must do something. I walked around the office bungalow, and behind it I saw a driveway which was overgrown by shrubs, but was still on the embassy's ground. I eased Betsy onto this old driveway in reverse and soon she was hidden from view. I got out and had a leak, and surveyed the surroundings. Old lilac bushes with lots of dried up blooms on it, which indicated to me that this was the last year's bloom and this spring the shrubs were not blooming at all. The botanist in me overrode the fear of uncertainty.

I must do two things immediately. First I must find some food and I must get rid of Joe's white stuff. The question is - does he has any more dope hidden somewhere? - Or that is all, what he showed me? I must wake him up, and talk to him. This turned out to be a futile exercise. Joe refused to wake up. Since my friends lived a walking distance from the embassy, I decided to drop in to them and ask something to eat, and to borrow some money. Carefully, not to wake up Joe I stepped out from the car. I closed the door quietly, but Joe woke up cheerfully, like he never slept. So we started out together to eat. I rung the door bell, and soon my friend opened the door. "Szerbusz Peter, - Szent Isten, hát ez ki?" He was not surprised to see me but was astounded, that I was accompanied by such a sight. To avoid any questioning I told him that I arrived suddenly to Budapest, and on the plane I met Joe who was once working with me. I told him that in the hurry at the airport I forget to change some money, and I would greatly appreciate if he could give me ten dollars worth of forints. He gladly gave me three hundred forints for my ten dollar bill. He wanted to keep us there but I excused ourselves, because I was worried that Joe will spill the beans if they start to converse. We walked to a nearby small restaurant and ordered a small meal. We just finished our supper, when the door swung open and a noisy bunch of hippies crowded in. Suddenly Joe's eyes went wide open. I looked at that direction and with horror I saw a girl with purple hair. Her hair was sticking off her head just like if she had been filled with static electricity. They looked at each other with a big grin. Joe leaped to her and they embraced each other frantically. I thought they know each other, but it turned out that the only bond between them was their purple hair. They were American tourists, and immediately invited us to join them. I declined, but nothing could persuade Joe to do the same. They crowded us into their small rented car, and drove us up to the embassy, where Joe took his guitar and pack sack and they left me alone sitting in 'Betsy'. I was worried about Joe, but since he was a complete stranger to me, really I could do nothing to stop him to go away. I locked the car door and walked back to my friend's house. I made

up a cover story, because I didn't want them to be involved in my escapade. I stayed there overnight and next morning I hurried to the embassy, so to be there before they will find Betsy. I was lucky, they just opened the doors of the offices, but there were many people already ahead of me. I had to take a seat and a number. Finally when my turn came, the receptionist called me. I told her that I am a Canadian citizen and I would like to talk to the ambassador. She told me to wait. About five minutes later a young man called me to the receptionists' window. "What can I do for you?" "I would like to see the ambassador or someone from the security. Can we go into a room where we can talk private?" "Why?" By now everyone in the room who could speak English was curiously looking at us. Finally I convinced the young man that I have a personal problem of which I would prefer to talk in private. He grinned at me, and finally let me in to a small room, which had a few very comfortable chairs and a round table. I guess he was grinning because he expected a juicy story. Definitely he was not prepared for what was coming. I told my story. He was polite and pretended to believes me, but I could feel his skepticism. "So you are from Canada, and you say that you have a car with Newfoundland license with you -Where is it? Let's go and see it." We walked around the building, where I hid Betsy. He looked at the license plate and his face showed curiosity. "Show me your passport; I want to see when you entered Europe." "My passport is at home in Newfoundland, and I entered through space or time or whatever, I don't know."

We went inside. The young man left me alone in the small room. I found something to read to pass my time, but soon I had to put it down, because I was too nervous to read, and above all, my glasses were in the car. Soon, the young man reappeared with a man about in his late forties. He had closely cropped grayish hair. It was very obvious that he is a man who is more comfortable in a uniform than civilian clothes. He introduced himself by name only, not mentioning any rank or status. "Are you a Mounted Police?" I asked him. "Yes"- was his short answer? I had to tell him my story again, and he asked me to stick to a chronological order. This was difficult because I like to gab. Watching his face I could not make out if he believed me or not. After I told my story, he took out from his pocket a small tape recorder and dictated what I told him. When finished, he walked to the window and looked out watching a stork circling above the hills. Suddenly he turned around and said. "Let's go to your car." He walked around the car very carefully. He bent down and peaked under the car. He opened the hood and looked there for a long time. We sat inside. He turned the ignition key and was watching the various meters to come alive. "When did you gas it up last time, and where? Did you paid cash or credit card? "I gassed up yesterday in Newfoundland, and naturally I used the credit card which belongs to the car!" "Then you have a receipt?" "Yes, it is in the glow compartment." He opened it quickly. There were all the receipts from my field trip. He looked at the dates of purchase. He turned gray. Let's go inside he said very firmly. We were again in the same small room. "Coffee or tea?" he asked "Coffee, with milk and no sugar please" I said gladly. While we waited for the coffee to be brought in by one of the embassy employee, he was very quiet. After we drank our coffees he excused himself and walked out. I was in the room alone for about three hours before he came back. As he looked at me I could see that he is very tense. "It is all confirmed. You work with Parks, and you were yesterday in Stickpond Park, and you gassed up near Gander. By the way your finger prints matches too!"Now, this really surprised me, because he never took my finger prints. Then I remembered that we drank coffee, from which he could take my finger prints. I asked him how he could match my finger print, when in Canada nobody has a record of it. Instead of answering he just grinned at me. He left me wondering about this, but then later he said that where I lived I must had touched lots of things like telephones in my office etc. I also had a coffee mug in my office, which I seldom washed. He was never specific about how he got a match of the finger prints. I presume they have the most modern communication equipment at the embassy. We went over and over again of my story. Then suddenly I remembered that I never mentioned to him about Joe. Now I had to start again and tell my story how I picked up Joe, but I was reluctant to tell him about Joes' suspicious white powder.

After I told him about Joe, and how he went away with the Americans, he became very concerned. He left me alone again in the room, but this time he took my car keys and arranged for my glasses to be brought in. I realized that he sent someone else to the car instead of me bringing my glasses in. With resentment I accepted the fact that I am a prisoner at the embassy. I tried the door handle, but it was locked. It was dark again and way beyond the office hours, when the Mountie returned. "Come with me. Take out all of your staff from the car, and we will go to the other building."

I noticed that the office was empty of the regular staff, but now he was accompanied by a younger man. He also had short hair and he was obviously a military intelligence or some other embassy security personnel. He was introduced to me as corporal 'something'. Many people notice that when you are introduced to someone it is hard to remember the names. I am like that too, so I asked my companions if they would like to be so kind to tell their names again. The older one was Staff-Sergeant Fraser and the younger one Corporal Smith. We went to the car again, took out all my belongings, and with Fraser ahead of me and Smith behind we entered the embassy compound. They took me up into a guest room. I was told that I have about a half an hour before supper. I took a quick and decided that it is time to take off my blue jeans. From my luggage I took out my dress uniform, and I put it on. Soon I heard a knock on the door, Corporal Smith came in. I would love to have a camera handy to photograph his face, when he saw me in a Parks Service uniform. He led the way, and soon we were in a room, which was lit by an antique candelabrum. My feet sank into the carpet. I looked down and I saw a beautiful Persian carpet. I was so impressed with the rich surroundings in the room that I did not notice the other person sitting beside the table. It was the ambassador. He was about sixty years old, but had a well built body. He had sparse white hair on his balding head. Naturally I had to tell my story again, which resulted in my supper being ice cold by the time I finished telling it. Afterward I was asked to go to an office near the dining room, where a dark haired woman in her early thirties was waiting for us. She was introduced as Piroska. She put a sketch in front of me of a face with purple hair just like Joe's, but it had no nose and eyes or beard. She started to put transparencies with eyes, nose, ears etc. over the face. I had to choose the right one which resembled Joe's. After two hours she managed to draw a very accurate picture of which she took Polaroid photos of and put it into her purse. I was escorted back to my room, where in a few minutes I was sound asleep.

While I slept, Piroska and Corporal Smith drove off in Piroska's car, which had Hungarian license plates. In Hungary all foreign embassy cars have license plates with the letter 'D' on it, indicating diplomatic status. Such a car always draws attention. Budapest is full of night clubs. They drove to the Hilton, where in the bar they had a reservation. They sat down and ordered screw-

drivers, with double vodka. Soon they were accompanied by two men and a woman from the American embassy. Piroska took out two Polaroid pictures of her sketch of Joe and gave it to them. Very few words were exchanged. After finishing their drinks the Americans departed. Piroska took one more look at the crowd to be sure that Joe wass not there, and then they also left.
Their search was a well organized, obviously planned by Fraser. The Americans split in two groups and visited popular night spots, while Piroska and the corporal checked the streets. They parked their car near Deák square, and walked to Váci Street, which leads to Vörösmarthy square, which is a very popular spot for young people. And there was Joe playing his guitar!. A crowd of equally weird looking people surrounded him. As Piroska and corporal Smith were approaching the crowd, they saw with horror that two policeman walked directly up to Joe, asking for an ID. Joe could not understand them, and the policeman tried to speak to him in very bad German. Piroska casually walked up to the policeman and offered to help. First she spoke to Joe in Polish, then Italian and when Joe did not respond, only then she tried English. This was a clever way not to be too familiar. Piroska told Joe what the police want. Joe pulled out his wallet and gave them his Canadian Social Insurance card. Piroska showed this to the policeman, and added quickly,-even though Joe never mentioned it - that his passport is in the hotel. The police gave a lecture to Joe, that he should not play on the street especially when dead drunk. Piroska translated this, and soon the police left. Before giving back the S.I. card she made a quick glance at the name. Yes, they had the right person. It was an anticlimax. Corporal Smith was disappointed; he already had emergency plans to create distractions for the police, so Piroska could whisk Joe away. No need for that now, the police was gone, but they had a dead drunk on hand. Piroska introduced herself, which meant nothing for Joe; he was out of touch with reality. Piroska changed tactics, and invited Joe to come with her to a party, where he should play his guitar. This made sense to Joe, and followed them willingly, but very unsteadily to Piroska's car. They managed to push him into the car, and immediately he fell asleep.
We both were kept in the embassy for several days. We saw only a few embassy employees, and the conversation was kept to a minimuml. One afternoon Fraser came in, and handed to me my own passport. I opened it and I saw an entry stamp in it, dated just a day before. Attached to the passport was the registration for temporary residence. I knew it better not to ask questions. At the same time Joe looked at a much worn passport with puzzlement. "I can't remember ever having such a book! Gosh, I must be really stoned; I can't remember that I ever was in Germany, France, Holland or Hungary." Fraser tried to reassure him, that he will remember, when he sobers up. I admired Fraser for his efficiency. To get a passport for Joe when he never had one, I could understand, but how could he get the Hungarian rubber stamp-imprints in it too? Fraser showed a rare smile and refused to comment.
We were taken to the airport on separate days, because I refused to travel with Joe. I told them, that I would be so nervous, that I will look suspicious. They agreed, and Joe went with an embassy employee. I heard that one day he woke up in the psychiatry ward in a hospital in St. John's. He was told by the nurses, that he had a very bad overdose of heroin, and he should be lucky that he is alive. He was telling to an admiring crowd, about his trip to Hungary. Everyone envied him, and wanted to know where to buy the right stuff, which can create such an interesting journey.
I ended up, somewhere in Ontario in a desolate place. During WW2 they used to train spies there, but now it was a deserted area. Most of the day we drove up and down on the old runway. I mean us, because there were always one or two military researchers with me in the car. I was hooked up to various instruments and huge computer- controlled mirrors were erected at various positions along the runway. These mirrors were supposed to shine into my eyes, while I was concentrating to be in Newfoundland. We were doing this for weeks and weeks without any results. I was not allowed to think about any foreign country. The authorities wanted to avoid complications, if we ever succeeded. I know they didn't believe, that I can do it, but to be on the safe side we were driving a car with civilian registry. We were out of luck, because I just couldn't concentrate on day-dreaming. Who heard of such a stupid thing of day-dreaming on military orders? I could not. I could not day-dream on order and drive up and down on an isolated dilapidated runway.
It would be much nicer back in Kenya on a photographic safari. I remembered, when we drove so close to the elephants that we could smell them. We drove off quickly when one of the elephant decided to investigate the car.
Suddenly a mirror flushed into my eyes and the next second we hit a tree. The car was badly damaged, and my companion lied unconscious beside me, and bleeding. I was unhurt. There were no signs of the runway or mirrors. The silence of a hot simmering day was interrupted only by distant roar of the lions and by the trumpeting of elephants.
(Saint John's, Newfoundland, sometime in 1987)

UTAZÁSAINK

HAZAUTAZÓK

Grátzer Miklós: **Uti napló helyett**

Ahogy múlnak az évek felettünk az enyhe lejtésű ösvények meredek zerge csapásokká válnak és mintha valami kontinentalis csúszás megduplázta vona a távolságot Vancouver és Sopron között. Egyszerűen mondva öreg csontjainknak egyre nehezebbek lesznek a hosszú utak. Mégis , mikor megjött a meghívó levél hogy megünnepeljük egyetemi kezdésünk 60-ik évfordulóját, azonnal kezdtem dúdolni, hogy „ha Sopron hív mi ott leszünk" és elmentem jegyet venni. Örülök, hogy Jandó Tibi, Varga Paliék, Horváth Ciliék és Jancsikék is ugyanezen a hullámhosszon voltak.
Első benyomás Hollandiáról, hogy mennyire megváltozott ez az egykori homogén társadalom. A kis városban, ahol pihentünk afgán taxis vitt ki, a hotel alkalmazottak vagy montenegróiak vagy indonézek és a szomszéd bár tele feketékkel.
A Bécs-Pozsony-Sopron háromszögben sok szélenergia torony. Itt csak beszélünk az energia termelés új lehetőségeiről, főleg választások idején, de az üres beszéd csak meleg levegő.
Sopron persze, hogy megtöltött sok meleg érzéssel. Az egész világon itt érzem magam igazán otthon. Első benyomás a szépen felújított Deák tér, a romai kori ásatások és a lendületesebb élet ritmus. Sok fiatal diák mindenhol (testamentum, hogy Sopron ma

is fontos diákváros). Jól eső látvány, főleg Bellingham után, ahol több a macskát vagy ölebet hordozó 'Botox-töltött'öregasszony mint máshol a villanyoszlop.
Az első funkció megemlékezés az ágfalvi csata 92-ik évfordulójáról. Szép és érzelmes program a diákok szervezésében. Diák éveim idején az őrtüzek emlékmű gazos, elhanyagolt és gyakorlatilag tiltott hely volt. Az 56-os forradalom egyik számomra legszebb perce volt, amikor kigyulladt itt egy pislákoló láng, mint a megváltozó jövő reménye.
Évfolyam-találkozónkról Tóth Guszti barátom már igen szépen beszámolt és ehhez csak néhány észrevételt tudok adni. Illyés Béni precízen megszervezte a három napos eseményt. Pénteken ismerkedési est volt, mintha 60 év után ilyesmi kellene. Pedig igen, mert néha évtizedekig takart titkok is felszínre jutnak. Egy óvatlan pillanatban kicsúszott a számon, hogy a 'kékfrankost' csak ittam, de sohasem szerettem, mert alaptermészetem inkább a 'merlot' vagy a 'zweigelt'.
A szombati koszorúzáson én mondtam a beszédet és ebből idézek:
„Hatvan éve léptük át az egyetem kapuját. Jöttünk az ország minden sarkából, száz sajátos karakter, száz egyéni tehetség. A selmeci hagyományok hamu alatt pislákoltak, de jó tanárok és firmák segítségével és saját rászorultságunkból kialakult egy élet-erős, kiegyensúlyozott 'elegyes állomány' és nőttek a baráti összetartás gyökerei. A történelem vihara elszakított bennünket, de a fizikai távolság nem csak hogy nem lett akadály, inkább hajtóerő ha az igény őszinte volt barátságra.
Utána az összetartozásról, elválaszthatatlan örökségünkről és szétágazó és összefonódó életünkről beszéltem. Így fejeztem be:
„Mottonak ezt adtam a táblának – Selmec – Sopron – Vancouver – három város, két Alma Mater, egy szív. Igazából életünk reális valósága ennél nagyobb. Lehetne akár harminc város is Nagykanizsa, Pécs, Eger, vagy Nanaimo, Parkville vagy Victoria. Lehetne két tucat életiskola göröngyös életutunkról, de a szív az mindig egy és oszthatatlan marad. Életünk alkonyán a biológiai szivünk már fáradtan ketyeg, de az eszmei szív – ha ápoljuk az diesel motor. A koszorú emlékeztessen diák életünkre, távol lévő és elhúnyt társainkra és hatvan közösen eltöltött évnek minden szép felemelő mozzanatára"
Tanácstermi összejövetelünknek súly adott volt tanáraink jelenléte.Ünnepi vacsoránk a Pannoniában méltó keretet adott talán utolsó nagy összejövetelünknek, bár még az érzést is diplomatikusan elkerültük.
A harmadik napon a Tanulmányi Erdőgazdaság látogatása és ebéd Bremberg kuriózumában (étterem és kocsma kombináció). Az évek során sok soproni diák volt hosszabb-rövidebb ideig nanaimói tanulmányúton. Jandó Tibi és Magdi önzetlen szülői gondoskodással segítették őket, akár szállással, étellel, utazással vagy tanáccsal. Most Sopronban a Kanadát járt diákok szervezésében és Tibi ismételt házigazda szerepével egy remek estét töltöttünk a kitűnő konyhájáról híres 'Fehér Rózsá'-ban. Jól esett látni, hogy a tanulmányaikat és munkájukat komolyan vevő tehetséges fiatalok mennyire megérdemelték a kiküldetést és segítséget.
„Kamarásom, te egy szuper firma vagy!"
Az évnyitó a szokásos ünnepélyes keretek között zajlott le kis változtatással (az új dékán Lakatos Ferenc, az új adminisztrátor Roxer Vali és a tárogató helyett vadászkürt). A még Sopronban végzett, de Miskolchoz tartozó bányamérnökök saját kérésükre itt vették át 'gyámánt diplomá'-jukat. Ritka eset, hogy négy 'rubin'-diplomás erdőmérnök legyen és egyikük, Futó László személyesen vette át. Az még érdekesebb, hogy másnap nyílt meg egy kiállítása térhatású (anaglif) képeiből a múzeum termében. Ő még minket tanított és akkor nem is sejtettem, hogy az ábrázoló geometriának lehet művészi alkalmazása is. A gyámánt diplomások listáján szerepelt Soós Jóska és Major Ricsi is és fájó hogy nem lehettek ott személyesen. A 'Roller ösztöndíj'-akat én adtam át és Anni a 'Grátzer ösztöndíj'-akat. Igen mélyen érzem azt, hogy ezen a téren tudunk legtöbbet tenni fiatal magyar diákokért, szakmánkért és ez kapcsol igazán össze bennünket az új generációval. A mai nehéz anyagi körülmények között nekik ez komoly segítség, de még fontosabb: komoly érzelmi kapcsolatot is teremt.
Minden utunkat összekapcsoljuk országjárással. Az ország definiciója széles - a Kárpát medence - mivel nem ismerem el a Trianont, bár szerény meggyőződésem nem számít semmit az utód államokban. Úgy utazunk mint két diák. Kis hátizsákkal felülünk az első vonatra és utána mindent a vak véletlenre hagyunk.
Sopron – Szombathely. Itt könnyű kiigazodni – a Gyesev 100 éve nem változtatta a zöld/sárga kocsiszínt. Szombathelyen egyből elkaptunk egy nagykanizsai vonatot. Három óra várás, és nincs étterem de van egy kopott billiárd asztal a restiben. Anni komoly ellenfél, gyakran mérjük össze erőnket. Most símán nyerek, mert az éhgyomorra ivott két korsó, ami az ebédünk, rontja a koncentrációját. Eljutunk Gyékényesig. Befut a Budapest – Zágráb vonat, tele világjáró fiatalokkal, mindegyiknél vagy Rick Stevens vagy Lonely Planet utikalauz. Csak állóhely, de Koprivnica közel van, ahol ismét átszállunk. A horvát nyelv egy kis akadály, de a vasuti szisztéma még mindig a régi MÁV rendszer. Éjfélkor vagyunk Varasdon, de probléma a hotel szobával, mivel asztali-tenisz bajnokság van. Varasd érdekes, nagy multú történelmi város, rengeteg látnivalóval. A katedrális műremek és a belváros mutatja, hogy valaha főváros volt. Sok épület falán még golyólukak a véres szerb-horvát polgárháborúból. (Ötvösnek és Safinak ez Nirvána lenne – itt van Európa legnagyobb rovartani múzeuma).
Csáktornya csak 15 perc vonattal. A városi park közepén a Zrínyiek vára. Persze, ahogy Trencsénben Csák Máté szlovák lett, Zrínyi is elvesztette magyarságát és horvát lett. Jól látta a török áfium és német maszlag kettős fenyegetését, de most ő is forroghat a sirjában a Trianon miatt. Vacsora és reggeli igen jó magyar lángos. Öt átszállással megyünk vissza Sopronba.
Gyékényesen van egy kis esemény a sok finánc és határőri ellenőrzés után. Bár az EU-n belől vagyunk, itt még határ létezik. Kocsink féke nem működik. A kalauz beszól a kupénkba, hogy szálljunk át. Senki nem mozdul mert nem értenek magyarul. Én segítem ki és vele megyek a következő 8 kupéba. Hálából jegy nélkül betesz bennünket az étkező kocsiba.
Soproni pihenés és látogatások után indulunk Egerbe. Eger, Pécs és Sopron talán a legszebb történelmi városok. A katedrális márványoszlopai mintha a redwood erdők óriásai lennének. A minaret és a török fürdő a török megszállás emlékei. Persze a vár az igazi sztár. Érdekes, hogy manapság a török - magyar kapcsolatok nagyon barátságosak és az 'Egri Csillagok' is megjelent török fordításban. Talán úgy néz vissza mindkét ország az ötszáz éves csatákra mint a két nagy boxoló bajnok, Mohamed Ali és Frazer, hogy a világ két legjobb bajnoka nagyon alaposan de sportszerűen küzdött egymás ellen. Egy délután összejöttünk évfolyamtársunk Révész Mártinál. Reményfy Laci, Zsigmond Kati és erdőmérnök lányuk Rita is csatlakoztak. Szép őszi délután és együtt sétálunk a nosztalgia ösvényeken meghitt baráti társaságban. Emlékeimben sokáig fog élni. A kitűnő soproni és egri borok semleges pályán és elfogulatlan bíróval valószínűleg döntetlent játszanának.
Ismét Sopronban. Látogatások az egyetemen, ismerősöknél, régi kedves helyeken és a múzeumban. Varga Tamás hihetetlen lelkesedéssel és odaadással próbálja víz felett tartani ezt a költségvetésből kimaradt értékes intézményt. Sok-sok más élmény amit lelassult agyamnak rendszerezni és raktározni kell.
A repülőgépen Faragó Sándor rektor könyvét, beszédeinek gyüjteményét olvasom, ami 'Évtizednyi szolgálat' címen jelent meg. A szerző kitűnő szónok s minden beszéde egy kis gyöngyszem. Gondolati érzelemben 'adventi köszöntői' felemelő és iránymuta-

tó világító tornyok elfásult és elszürkült materialista világunkban. Talán ő se tudja, hogy élete legnagyobb és legfontosabb beszédét 2006-ban a SOTEX kulturházban mondta. Ez a beszéd vizválasztó volt két korszak között. Bátor, tárgyilagos, megértő és őszinte szavak, ott ahol csak félmondatok, befejezetlen gondolatok és csak négyszem közti fél-igazságok léteztek. Jelentősége kettészakadt egyetemünk történetében Deák Ferenc híres 1867-es beszédéhez hasonlítható. A szinpad kissebb, de a tét és egyensúly keresés belső küzdelme hasonló.

Sopronban otthon voltam. Most itt Bellinghamben kezdek visszatérni normális életformámba. Biztatom magam, hogy a biologiában nem is olyan ritka a két-lakiság, és ez valójában egy természetes és egészséges életritmus.

(Bellingham, WA, 2013 szeptember 29)

KÖZÖS ÜGYEINK

TALÁLKOZÓK

Tóth Ágoston :**Évfolyam-találkozó-Sopron, 2013 szeptember 6-8**

Ha egyszer majd az élet Sopronból menni késztet
Fakadjunk dalra mind,
Szerencse feel Fiúk!
Ha visszatérünk újra, e vidám koszorúba,
Zengjen a dal megint,
Szerencse feel Fiúk!"

Ez a régi selmeci dalocska motoszkált a fejemben, üldögélve a Pannónia Szálló 'fehér' termében, miközben kortyolgattam 'szűz'soproni sörömet. Szerettem volna énekelgetni, sorra szedni kedves diáknótáinkat, de valahogyan a kialakult hangulatot nem találtam alkalmasnak a nótázásra. Még a himnuszunk, a szépszövegű és dallamú erdész-himnusz eléneklése is elmaradt. Így aztán csendben álltunk fel asztalunktól, melyről előzőleg gondos aprólékossággal fogyasztottuk el töltött-csirkecomb és miegyéb nevű ízletes és bőséges vacsoránkat. A legtöbb szép- és nem-szépirodalmi olvasmányomat –emlékeim szerint- anno, gyakorta az utolsó oldal elolvasásával kezdtem, hogy felkeltsem érdeklődésemet a könyv tartalmára. Ez a rossz szokásom késztetett arra, hogy ezt a memorandumot is az évfolyam-találkozónknak a majdnem végével indítsam el.

Ennek az itt leírt történetnek nincs eleje és nincs vége. Bennem, együtt kel életre az élmény, mely 2013. szeptember hó 6-7-8 napjához fűződik. Ismert régi arcok. Évfolyamtársaim valamikori és az elmúlt évek során újra és újra látott, a kor kérlelhetetlen ecsetje, vagy vésője által megmintázott arcvonásai bukkannak elő.

Egy valami azonban mindenkinél azonos. A mosoly, mely megjelenik találkozásunk pillanatában, jeléül az újbóli találkozásunk őszinte örömének.

Sopron. Ősrégi diákvárosunk. Életünk, személyes boldogulásunk egykori bölcsője. Itt töltötték - tölcséren át- szeretve tisztelt tanáraink, dús fürtű üstökünkbe a tudást. És nem csak azt. Az egymás iráni tisztelet szellemét is. Azt a köszönő szót, hogy 'Jó szerencsét!'

„Jószerencsét". Köszön ránk a szállodánk folyosóján egy velünk szembe jövő ifjú leányzó. Egyetemi hallgató. Olyan unokáinkkorú, arcán a tisztelet halvány mosolyával. Zsuzsa lányom első alkalommal szegődött kísérőmül, elvállalva az utaztatásomat kényelmes gépkocsijával, és a találkozónk vendégeként mellettem maradt és részvett a programjaink legtöbbjén. A 'Jószerencsét' hallván, csodálkozó szemekkel nézett rám. Efféle tiszteletadást

idegen emberek felé még nem volt alkalma tapasztalni. És az egyenruhás, 'valdenben' pompázó egyetemi ifjúság. A fegyelmezett, jó benyomást keltő diák-hoszteszek látványa, mind-mind újabb és újabb jóleső döbbenetet váltott ki, a pesti hasonló korú ifjúság szakadt farmeres jelmeze, és tetovált testrészeik léptennyomon látható kétes jelensége után.
Itt volt a 'szentháromság' tanszék. A mi időnkben, vagyis 55-60 évvel ezelőtt ezt neveztük új-épületnek. Marxista tanszék, orosz nyelvi lektorátus, és a katonai tanszék. Most diákszálló, - tájékoztatom lányomat -. A recepción kulcsokat és beléptető kártyát kaptunk a második emeleti szobához. Elhelyezkedünk a kényelmes, a TV készülékes és fürdőszobás helyiségben.
A sarkig kinyitott ablakon keresztül betódul az Alpok felől érkező ózondús levegő. Itt még a levegőnek is más az aromája, gondolom magamban.
Programunk első stáció helyén egy egészen más levegővel találkozunk. A főépület kettesszámú előadó termébe belépve szippantunk bele abba semmihez sem hasonlítható, a távoli 60 évet idéző illatáradatba, mely minden kétséget kizáróan a tantermek hamisítatlan levegője, a különleges feromonokkal, verejtékszaggal és a botanikus kert oxigéndús szellőáramával keveredő sajátos ájere.
Most érzem igazán, hogy újra diák lettem. Ebben a teremben hallgattam sokadmagammal, 1956 őszén, Lámfalussy Sándor professzor úr előadását, amikor váratlanul kinyílt a teremajtó és belépett rajta Nagy Laci diáktárs, aki az újonnan alakult diákszervezetben, a MEFESZ-ben képviselte évfolyamunkat. Tőlünk földrajzilag távol, de agyunkban itt vibrál a tudat, hogy Budapesten és az ország más nagy városaiban harcok dúlnak. Dübörög a forradalom, melynek élén éppen az egyetemi ifjúság menetel. A hírnök szól, döntés született. Be kell fejezni az előadásokat, és fel kell készülni egy egészen más szerepre. Meg kell szervezni a forradalommal járó, előttünk még ismeretlen, ránk váró feladatok elvégzését. A professzor úr higgadtságra, óvatosságra int bennünket, miközben befejezi az előadását. Illyés Béni az előadói pulpitusról hűen idézi fel az egykori történetet, melynek hallgatása során valamennyien részt veszünk egy időutazásban, szívünkben újra éljük a sok- sok évtizeddel ezelőtti ijedt döbbenetet.
A terem első padsorában Vancsura Rudolf tanárunk, a növénytani tanszék egykori adjunktusa üldögél. Közel 90 éves kora minden jellemzőjével jött el közénk, és mi eltelve a tisztelet őszinte érzésével, meghatódva fogadjuk baráti kézfogását, és szeretetteljes üdvözlését. Hm. Hatvan évvel ezelőtt tudását átadva, egyebek mellett, a növények, a gombák világába vezetett be bennünket, s most az egymás iránti érdeklődés, a szeretet folytonosságából mutat példát nekünk. És persze-ha megéljük-láthatjuk önmagunkat, tíz év múlva, cipelve vállainkon egy előttünk álló évtized minden terhét.
A főépület előtti lépcsőn csoportosulunk, hogy közös fénykép készülhessen rólunk, és családtagjainkról. Ha ezek a lépcsőfokok beszélni tudnának és elmondhatnák, hogy hány és hány évfolyam és hány és hány ifjú és vén diák állt már itt ünnepi pózban a fotómasinák előtt, elcsodálkoznánk. Csak a mi évfolyamunk tagjai sokadszorra és ittlétünk minden alkalmával fotózkodtunk itt és őrizgetjük otthon, féltőn, szemeinkkel meg-megsimogatva albumainkban a csoport-képeket.
A program folytatását, az erdőmérnöki oktatás első tanára, Wilckens Dávid és az évszázadok neves tanárai, szakemberei emlékműveinek megkoszorúzását, ezúttal nem részletezem.
Ismétlődő szertartás, a kegyelet, a méltóság és főhajtás újbóli átélése, mint mindenkori szent kötelesség a már ismert rituálék szerint. Béni, örökös tisztségében, mint valéta-elnökünk, ezúttal is tökéleteset alakított. Felkészülten, kellő tárgyi ismeret birtokában haladt előttünk szobortól szoborig és ébresztgette fel, szunnyadozó emlékképeinket. Nagy Laci az 56-os szobornál, mint örökös mementó, tiszteleg valamennyiünk nevében a történelmünk eme jeles eseménye előtt. Csupa, csupa komoly dolog. Eközben nincs helye tréfálkozásnak, hanem átszellemülten, halálos csöndben, amolyan önkéntes vigyázzállásban azonosulunk a múlt árnyaival. De hát mi mégis csak diákéletünk egykori emlékeit éljük itt újjá. És abban a hatvan évvel ezelőtti időben huszonéves fiatalok voltunk. Nem csoda hát, hogy régi professzoraink mellszobrai előtt, eszünkbe jutnak derűs csínytevéseink is. Amolyan aprócska színes események. Kassai Imre és Papp Gyuszi humorral fűszerezett monológjai sorjáznak, és a botanikus kert fái között együtt derülve gyönyörködünk a barna avarban virító ciklámen csokrok csodaszép látványában.
A főépületben az aula falát díszítő reliefek, és egyéb művészi alkotások és mementók előtt tisztelegve meghallgattuk Grátzer Miklós egykori évfolyamtárs köszöntőjét. Ezúttal is főhajtással tisztelegtünk a Kanadában és itthon végzett erdőmérnökök összetartozását és tartós barátságát szimbolizáló, 1990-ben elhelyezett indián motívumos műalkotás és az 1956-ban elszakadt évfolyamok legfiatalabbjainak 'aranydiploma' adományozásakor, a 2011-ben állított bronz dombormű előtt . Tiszteletadásunk sora a Szervátiusz család, fából faragott domborműve előtt fejeződött be. Illyés Béni rövid köszöntője után a dombormű ihlető művét, Bartók Cantata Profanáját a neves soproni előadóművész, Orbán Júlia adta elő. Az általános emberi élményeket összekötő mű meghallgatása mindannyiunkat megragadott.
Találkozónk fénypontjára a főépület második emeleti dísztermében került sor. Ebben a teremben utoljára öt évvel ezelőtt jártunk, illetve ültünk szép sorban, amikor is az Arany Diploma átvételének ünnepségén vettünk részt. Most sokkal kevesebben voltunk. De az ünnepi hangulat éppen olyan emelkedett volt. Az Nyugat magyarországi Egyetem, Erdészeti karának dékán-helyettese, Bidló András üdvözlése után alapos és részletes tájékoztatóval állt elő, növelve ismereteinket, a mai egyetemi helyzet aktuális kérdései tekintetében. Mint két gimnazista fiúunoka nagypapája, fokozott érdeklődéssel figyeltem szavait, különösen a felvételi esélyek latolgatása kapcsán. E teremben megjelenésével megtisztelt bennünket három illusztris egykori tanárunk, Vancsura Rudolf mellett, Gencsi László és Roxer Egon. Mindhárman a 90-es éveik közelében, - de kissé eltérő fizikai kondíció birtokában adták jelét barátságuknak, és kérték, továbbítsuk üdvözletüket a találkozóról távolmaradt társainknak felé is.
Az égiek kegyeikbe fogadtak bennünket. Az ott eltöltött napok mindegyike gyönyörű napsütéses, szél és esőmentesen telt el. A szombat esti úgynevezett díszvacsora előtt városnézésre invitáltam lányomat. A várkerület üzletei, kirakatai érdekes látványosságot ígértek. Szombat lévén azonban, mindezek bezárva fogadtak bennünket. Ez volt az első csalódásom. A második is gyorsan bekövetkezett. A hűségtorony környéke, és a Szentháromság tér, meglepő cifra kavalkáddal fogadott. Szerettem volna zavartalan környezetben a szobor előtti padon leülni és csendes ünnepélyességgel bemutatni a Stornó házat, a Városházát, a Kecske-templomot és mind-mind azt a nagyszerű és a legféltettebb emlékeimben élő patinás soproni város nevezetességeket, ami számomra az igazi Sopront jelentette. Sajnos a valamiféle szüreti mulatságra emlékeztető, zajos összevisszaság ideges menekülésre késztetett.
A Szent György utcai templom, az általam egykoron Dóm-nak ismert és nevezett, ősrégi erődszerű istenháza fogadott be bennünket. A templomban éppen szentmisét celebráltak és néhány perc nyugalom és áhítat részeseként megpihenhettünk és hálálkodhattunk, amiért megadatott nekünk, hogy újra itt lehetek ki-

tüntetett körülmények között, a lányom társaságában.
Közben az egyre múló idő este 7 órához közeledett. A Pannónia szálló szuper elegáns épülete hívogatóan tárta ki előttünk díszes ajtaját. Egy meghitt, hófehér tisztaságú, tágas különterem várta vendégeit. Az alkalomhoz illő, ünnepies öltözetekben, tekintélyes hölgyek és urak foglalták el helyeiket, és valamennyiük szemében ott fénylett a boldog öröm, arcukon az együvé tartozás elégedett mosolyával. Nem volt előre kimódolt ültetési rend. Úgy sorban, ahogyan érkeztünk ültünk le székeinkre. Jobbomon Zsuzsa lányom kissé megilletődve, de mindvégig érezve, hogy közösségünk családtagként befogadta. A másik oldalon Reményfyné Zsigmond Kati foglalt helyet. Szemben velünk Kassai Imre és neje Marika, Révész Márti, valamint Jandó Tibi. Itt alakult ki zavartalanul, az ízletes vacsora és a kellemes italok hatására, derűs, felszabadult jóízű beszélgetés. A találkozók lényege ez. Kibeszélni magunkból a felgyülemlett sokrétű információt, kinek-kinek a családja, egészségi állapota körüli változásokat. Jóllehet, a legtöbbünket baráti szálak kötnek össze, hiszen két találkozó közben is üzeneteket váltunk. Újabban az internet segítségével keresünk alkalmat arra, hogy érdeklődjünk egymás felől, és tájékozódjunk a fontosabb eseményekről. *(Balassagyarmat, 2013-09-14)*

Sopron Alumni ebédek és találkozók (4)

Április 9, 2013:
-Kulacs szólt a UBC és Sopron Divisio közötti 1995-ben kezdődő kapcsolatokról. A UBC-nek szánt adományok közösségileg nem kezelhetők, mindenki egyénileg, saját döntése alapján adakozhat. Az Erdészeti Szövetséggel folytat levelezést, ahol az évi tagsági dij 1200 Ft, ami az 'Erdészeti Lapok'-at is magába foglalja s ami tagoknak az internet-en is elérhető. Kérnek beszámolókat Kanadából.
A 'Kapocs' nagyon keresett otthon.- Hallotta, hogy a Balek Bálról fognak megemlékezni Sopronban, keresik az adatokat az eredetének megfejtéséhez.
-Rétfalvi L. szólt, hogy a Kapocs után érdeklődő e-levelet kapott Californiából egy ott élő Sopronból származó hölgytől, aki Homoky Pista cikke alapján keresi a kapcsolatot. Szintén, Péch Gyuszi Vancouveren keresztül fog hazautazni Ausztráliai útja után és szeretne talákozni itteniekkel az átszállás alatt. Érdeklődők lépjenek vele kapcsolatba.
-Draskóy Gy. közölte, hogy a kanadai 'dragon boat' csapat tolmácsaként a nyáron Szegedre utazik.
-Józsa L. megkezdte a tablók maradványainak kiárusitását. Titkos ajánlatokat kért és majd a legnagyobb árak nyernek. A bevételeket a Sopron Alumni alapba kerülnek.
-Utóirat: Kicsi a világ! Az ebédről hazafelé a trolibuszon olvastam a Kapocs új kiadását, amikor egy fiatal hölgy a vállamra tette a kezét és kérdezte: "Ez egy otthoni ujság?" Meglepetten válaszoltam, hogy nem, ezt ma kaptuk itt Vancouverben. Becsuktam a füzetet és akkor a hölgy az ujjával követve olvasta a cimet 'Kapocs' és alatta 'Sopron Alumni', mire felkiáltott: "Én is Sopronból vagyok itt! Itt a hugom is. Sopronból jöttünk hat-hét éve a szüleinkkel. Most az egyetemen tanulunk". Kérdeztem, hogy találkoztak-e soproni erdészekkel? Mondták, hogy nem, de az egyetemen nagyon meglepte őket a székelykapu a szép nagybetűs felirattal, hogy 'Isten hozott'. Mondtam, hogy az egyik társunk faragta a kopjafával együtt. Azt is látták. Aztán jött az ijedt kiáltás: "Nekünk már le is kell szállni! Vásárolni voltunk." Összeszedték a szatyrokat és leugrottak a buszról. Az ablakon keresztül még integettünk egymásnak, aztán eltüntek. Akkor kezdtem a fejem verni, hogy még be sem mutatkoztunk. Kérdeztem ismerősöktől, hogy kik lehetnek, de senki sem tudott választ adni. Hát, igen! Ilyen kicsi a világ!
Május 14, 2013:
-Sokan, 46-an jöttünk össze. A 'szigetiek' is szép számmal jelentkeztek. Mielőtt ebédelni kezdtünk, Kozák Tóni körbeadta az otthonról kapott 'A Leányvári Boszorkány' c. kötet új illusztrált díszkiadását.
-Jandó Tibi megemlékezett Horváth Sanyiról, aki múlt vasárnap (május 11) húnyt el, négy nappal 80. születésnapja után. A IV. évesek nyári találkozója Sándor lakásánál volt tervbe véve, most új időpontot és helyet kell találni. Ping Feri is nagyon rossz állapotban, elfekvő korházban van.
-Jákóy Bandi Veres Gabiról emlékezett meg, aki szintén a napokban (május 9) húnyt el, két hónappal 80. születésnapja előtt, Ausztráliában.
-Kulacs szólt a Sopronban végzett erdőmérnök Varga Barnabásról, aki Montrealban élt, de utolsó éveit Magyarországon töltötte.
-Jákóy vezetésével mindannyian elénekeltük az 'Imhol a föld alá megyünk…' Selmec-Soproni temetkezési dalt.
-Rétfalvi L. Jákóy Bandival meglátogatta Csapó Imrét a Seton

Villa nevű öregotthonban Burnabyban, akit jó hangulatban és állapotban találtak. Iminek hiányzik a társaság, de nehezére esik a közlekedés.
-Bemutatták vendégünket Takács Katalint Torontóból, aki 'idegenvezetője' volt a 'Szerelmem, Kanada' ('Canada, my love') c. tavaly forgatott (két óra hosszú) film magyarországi stábjának, ami júliusban fog megjelenni a MTV-ben. 25 várost látogattak meg.
-Baraksó J. szólt az ösztöndijakról. CAD2,500-t küldtek Sopronba, öt diák fog részesülni benne. A kamatok nagyon alacsonyak, valószínű új gyűjtést kell kezdeményezni.
-Hajdu Csongor vendégünk mutatkozott be, aki a Kőrösi Csoma Sándor program kiküldöttjeként van Vancouverben és a földkörül élő magyarok kapcsolattartásán dolgozik. Népitánccal is foglalkozik.
-Rétfalvi L. kért irásokat, különösen emlékeket azokról, aki elhagyták sorainkat. Utána röviden bemutatta Shari Vester (leányként Zachar Sári) könyvét 'Degrees of Courage', ami majdnem egészében Sopronban élő családjáról szól. Három generáció története, ami egyben Sopron XX. század története is.
-Kulacs említette, hogy Magyarországon az 'Év fája' a házi berkenye, *Sorbus domestica* lett, az EU 'legszebb fája' pedig egy idős platán a Balaton partján. A Magyar Erdészeti Egyesület jelmondata: 'Szakértelem, Erkölcs, Összetartás'. Az erdészek 'selmeci' összetartása mindenkit meglep és érdekel, amit mi is ápolunk itt Kanadában.
-Timár J. szólt, hogy az északamerikai magyar lelkészek Ontarióban szerveznek összejövetelt és onnan néhányan jönnek majd Vancouverbe is.

Június 11, 2013:

Csak 30-an jöttünk össze, de mindenki jól érezte magát, sokat csevegtünk még az ebéd előtt is.
-Kulacs felköszöntötte vendégeinket a vancouveri Magyar Házból, Párdányi Miklós elnököt és Molnár László alelnököt. Beszámolójukban elmondták, hogy a MH rendezvényei a legnagyobb magyar nyelvű szinházi események Kanadában. A következő szombaton egy társalgás lesz az elfelejtett vagy szándékosan elhallgatott magyar történelmi eseményekről. Június 23-án 'open house'-t rendeznek és meghívták csoportunkat a részvétere. Józsa L. fog közreműködni. Molnár L. közvetiti minden vasárnap a magyar nyelvű Vancouver-i rádió előadásokat este nyolc órakor a 93 FM adón.
-Kulacs meglátogatta 'Ping apót', a legöregebb 'soproni' diákot Amerikában. Gyöngélkedik, de tartja magát. Ifjú Géza is küldi üdvözletét, szomorú, hogy nem vehet részt az ebédeken.
-Augusztusi keddi ebédünk helyett, szerdán, 14-én délben lesz következő összejövetelünk a Nanaimoi Magyar Házbanban, ahol három eseményt ünnepelünk meg: Szy Furi 90. születésnapját, a hagymányos augusztusi balek találkozót és az előrehozott szokásos októberi 'csúcstalálkozót. A 'balekok' legfiatalabbjai is megünnepelhetik a 75. születésnapjukat. Volt IV. éveseink évi találkozója is ott lesz az előző napon.
-Timár J. beszélt Weidinger Julikával Baján, aki nagyon köszöni a legutóbbi Kapocs kiadást, amiben megemlékeztünk Imréről. Sok bajuk van az árvizzel a Dunán. (Rétfalvi L. megemlítette, hogy W. Julika még támogatást is küldött a Kapocsnak Imre hagyatékából). Jancsi Dobozy Tamással is beszélt, aki jól van a hosszú kórházi kezelés után, most éppen a házkörüli kerités feljavitásán dolgozik.
-Józsa és Rétfalvi meglátogatták Tóth Jancsit az öregotthonban New Westminsterben. Üdvözöl mindenkit. Felesége, Tuti is gyengélkedik és a rokonainál, Nagy Miskáéknál lakik. Jancsinak nagyon hiányzik a felesége, de a magas költségek miatt nem tudnak mindkettőjüknek lakosztályt bérelni az öregotthonban.
-Józsa L. találkozótt Gordon Smith, 94 éves neves festőművésszel, aki a UBC-n tanitott ideérkeztünkkor és emlékszik az eseményre. Józsa a vancouveri Európa Kiállitáson fafaragásait mutatta be.
-Kocsis T. szólt, hogy ma van a BC parlamenti választások napja, ne felejtsünk el szavazni. Két óra előtt elbúcsuztunk.

Július 9, 2013:

Csak 27-en jöttünk össze. A szigetiek közül csak Kovács Miki és Szamosi Gabi 'úszott át'. Jó volt a száraz bableves és a marha tokány. Évike, fő felszolgálónk mindig ellenőrzi a konyhát, hogy megfeleljen elvárásunknak.
-Kulacs megy Sopronba 60. évfordulós találkozójukra. Ajándékul visz egy tablóból kivágott festményt. Az otthoni egyetem pénzügyi gondokkal bajlódik. Az erdészeti kar már csak nagyon kis része az egyetemnek.
-Szamosi G. szólt, hogy találkozott egy idősebb hölgyel, akinek a férje tanitott minket angolra Powell Riverben. Most Victoriában élnek. G. megkérdezte, hogy megköszöntük-e valaha mi azoknak a kedvességét és munkáját, akik minket segitettek az idejövetelünk idején? A társaság felkérte őt, hogy keresse fel az illetőt és köszönje meg a soproniak nevében. Kulacs is kapcsolatban volt egy angol tanárunkkal, kedvesen emlékeztek a régi időkre. Sz.G. érdekességként említette, a Lions Club-juk boltjában, az adományok között, nemrég talált egy egymiliárd pengős papirpénzt. Kulacs hozzátette, hogy 1946-ban Magyarországon volt valaha a világ legnagyobb inflációja.
-Szász Julika közölte, hogy szeptember 8-án, a második vasárnapon, lesz náluk a hagyományos piknik.
-Rétfalvi L. szólt, hogy Vester Sári könyve kapható az 'Amazon.ca' utján és ő kész rendeléseket egyben elvégezni. Jákóy B. megigérte, hogy fog irni a Kapopcsnak a mostani magyar eseményekről.
-Draskóy Gy. mondta, hogy 19.-én indul 'Sárkány-hajós' (mind 70 év felettiek) csapatával Szegedre. Nyerni akarnak.
-Józsáék ma ünneplik 47. házassági évfordulójukat, (amire Rétfalvi javasolta, hogy Erikát terjesszük fel 'Boldog Erika' megtisztelésre!) L.-nak sok érdekes kérdésre kellett válaszolnia a Magyar Házi kiállitásán. Egy magyarul gyönyörűen beszélő japán hölgy, aki Jászberényben adott japán nyelvleckéket közölte, hogy erdélyi emberek mondták neki, hogy a UBC-n látták a székelykaput és a kopjafát. Sopronban nagy az érdeklődés a totemoszlop után. L. irt egy magyarázó szöveget, magyarul, angolul és németül.
-Kulacs emlitette, hogy a botanikus kert a Fertői Nemzeti Park része lett, annak fenntartása már nem az egyetem feladata.
-Kovács Miki javasolta, hogy gyüjtsünk össze adatokat leszármazottainkról: Mit csinálnak , hogyan élnek. Jákóy tudni akarta, hogy csak a 'televérűek' vagy a 'félvérűek' utódok is számítanak?
-Ezután sok vicces emlék jött szóba, különösen az angol nyelvtanulásunkról. Két órakor vége lett a beszélgetésnek.

2013 augusztus 14, Nanaimo, BC - Csúcstalálkozó

Az 1977-ben kiadott 'A mi nótáink' cimű könyvecske előszavában irtam, hogy mi Kanadában "szerettük meg Sopront és Selmecet, mi itt lettünk firmák és örökös balekok. De tudjuk, hogy amig egyikünk kiáltani tud: 'Tóbiás!'...addig lesz visszhang, addig lesz válasz a világ minden tájáról, Európából, Amerikából. Amig két soproni öregdiák egy fedél alá jut, addig lesz szakestély, lesz Praeses, lesz Kontrapunkt!"
Több mint százan jöttünk össze az 'örökös balekok' és a 'volt IV. évesek' évi összejövetelével egybekötött 'csúcstalálkozónkon' és egyben megünnepelni Szy Ferenc volt oktatónk 90. születésnap-

ját. A társaság többsége egykori diák volt, a többiek feleségek, rokonok, vendégek.
Két órakor Grátzer Miklós üdvözölte a társaságot és bejelentette, hogy az ebéd után lesz Furi bátyánk felköszöntése. Megkérte Balázs atyát, hogy áldja meg a közösséget és a finom ételeket. Közel négy óra lett, amire Kulacs újra kezdte a programot, üdvözölte a távolról jött vendégeket és köszöntötte Furi bátyánkat *(részletek a lap ..oldalán),* majd folytatta a balekok üdvözletével, akik a legfiatalabb tagjai közösségünknek, csupán háromnegyed évszázadosak. Felköszöntötte Kurucz Marikát és Safranyik Erzsikét, akik e hónapban fogják ünnepelni a születésnapjaikat. Három évvel ezelőtt a soproniak 'arany diplomát' adományoztaktak a szakácsoknak a jó ételekért, most nem kell nekik várni még tízt évet, ha szóban csak is, de megkapták a 'gyémánt diplomát'. K. Marika válaszolt angolul, kérte, hogy a szakácsok álljanak fel amikor felolvassa segítői listáját. Kocsis Tibort is köszöntötte a jó szervezésért.
-Kulacs emlékeztetett, hogy szeptember 8-án lesz a piknik, és hogy megtartjuk a szokásos ebédet is Vancouverben. Utána kivonult a társaság az épület udvarára csoportkép készítésre.

2013 szeptember 8. Piknik a Szász tanyán

Hagyományos összejövetelünk, immár a 29. volt Szász Julika és Pista Maple Ridge közelében lévő tanyáján. Görgényi Béla és Pat már 10 órakor ott voltak segiteni, főzni és rendezkedni. Pista addigra már felállitotta a nagy sátor tetőt és az asztalokat, Béla hordta ki a székeket, vágott fát a 'tábortűzhöz' és söprögetett ittott. Józsáék voltak a következők Kocsissal, aki felállitotta a zenegépét. A társaság lassan szivárgott ez alkalommal, még 3 és 4 óra között is voltak érkezők. Talán 40-en jöttünk össze, de soproni 'diák' csak 17 volt jelen, a többiek rokonok és vendégek voltak. Jó volt látni Kondor Gyurka fiát családostól és Gyöngyösi lányát, akik először jelentek meg piknikünkön. A Szigetről, hétvége lévén, senki sem 'úszott át'.
Julikától finom szárazbab levest és gulyást kaptunk, sok túrós pogácsával együtt. Mindenki hozott ennivalót, amit körbe adtak megosztani a többiekkel. Öt óra körül Julika meglepte a népet egy nagy tortával, felköszönteni azokat 'akiknek az idén volt, van vagy lesz születésnapja',viszonzásul. kapott egy soproni városotoronnyal diszitett szatyrot és egy képeslapot, a jelenlévők aláirásával. A nap végén még szalonna és kolbászsütés is volt a 'tábortűzön'. Sok köszönet a Szász családnak kedves vendéglátásukért.

September 10, 2013
-Két nappal a piknik után mégis 36-an jöttünk össze, a szokásos helyen a havonkénti csevegésre. Kulacs Sopronba utazott a volt negyedévesek többségével, helyette Józsa L konferált. Megkérte vendégünket Ábrahám Tibort, hogy mutassa be Oláh Lajost, a kanadai magyar nagykövet helyettesét, aki szólt is néhány szót, hogy mennyire jó látni a csoportunk összetratását
-Görgényi Béla megköszönte Évikének, hogy ilyen kedvesen vendégel minket itt a szálloda étermében már évek óta és megajándékozta egy sok szép fényképpel díszített soproni utikalauzzal. Béla emlitette, hogy abban két érdekes ételt említenek, a 'babos pogácsá'-t és az 'erdész gombóc'-t, amelyekről Soproni léte alatt, sohasem hallott. Ha Évike talál azokról recepteket, akkor tanitsa meg a kinai szakácsot a konyhában és vendégeljenek meg minket azokkal.
-Józsa emlitette, hogy a Magyar Házban volt egy kiállitás amin ő is részt vett a festményeivel és fafaragásaival. Nem volt sok látogató, de jó volt látni a többi artista kiállitásait.
-Draskóy számolt be a 'sárkány evezésről' Szegeden. A kanadai csapat 30 aranyérmet nyert, sok ezüst és bronz éremmel együtt. 1:45-kor befejeződött a társalgás.

Október 8, 2013.
-Megint szép számban,, 40-en jöttünk össze és ismét Grátzer M. vezette a beszélgetéseket. Köszöntötte messziről jött vendégeinket (Magasi Laci és neje New Brunswickból, apósa Babinszki Imre, vasdiplomás gépészmérnök, aki több itteni Sopron Alumni heti tarokk partnere, az egyre ritkábban látott Báthy Pista és Margaret Prince George-ból) és Molnár Andrét, Magyarország tiszteletbeli vancouveri főkozulját is, aki fontos hírrel érkezett. Utána felkérte Jandó Tibit, hogy közölje a társasággal Homoky Pista tragikus halálával kapcsolatos részleteket.
-Jandó T. és Homoky Pista pisztrángra halásztak egy tavon közel Pista Logan Lake-i rezidenciájához és a csónakjuk felborult. Egy közelükben halászó tűzoltó csoport rögtön segitségükre sietett, de

nem sikerült Pistát felélesztení. Valószinűleg szivroham vitte el.
-Molnár André köszöntötte a társaságot. Meghivására Áder János magyar köztársasági elnök, amerikai útja alkalmából Vancouverbe is eljön és találkozni akar velük. Október 29-én lesz fogadás a Magyar Házban, 6:30-kor, amire meghívott minden Sopron Alumnust beszélgetésre.
-Kulacs beszámolt a soproni útjukról. Hat ösztöndijat adtak át, kb. 120,000 Ft fejenként. Sok változás történik az egyetemen, tanszékek vándorolnak ide-oda. A totem oszlop nagy siker, de egy magyarázó tábla kell hozzá, mert a faragások értelme otthon nem ismert. CAD1,000 küldünk a tábla elkészítésére. Kulacsék jót nevettek a szállodában, amikor a takaritónő megjegyezte, hogy ő is hallott arról, hogy Vancouverből egy telefon oszlopot küldtek az egyetemre. A Selmeci-Soproni szellem még mindig mutatkozik. A gyémánt diplomában részesülő bányászok ismét Sopronban kérték annak átvételét. Az Ágfalva-i csata 90. évfordulóját is megünnepelték. Sokan keresik otthon a Kapocs kiadványait mert abban emberekről és életutakról van szó, nem technikai kérdésekről.
-Rétfalvi szólt az őszi Kapocs késéséről, mert nagyon nehezen lehet már összehozni kiadni való anyagot. Sokan visszahúzódnak minden kéréstől, pedig még nagyon sok elmondani valónk lenne. A legutóbbi szám 250 példányából nem maradt egy sem újabb igényeket kielégíteni.
-Pászner Márta érkezett a találkozó végére bejelenteni, hogy Laci kórházba került, de még nem akar látogatókat fogadni.
(Görgényi Bála és A Szerk.)

Király Ilona :**Sopron piknik**

Az idén is megtartottuk a torontoi soproniak piknikét szept. 7.-én, szombaton. A zuhogó eső ellenére 35-en jöttünk össze, s mivel a házba szorultunk, még közelebb kerültünk egymáshoz.
A menü székelykáposzta, debreceni, és hamburger volt, amit Jagodits Feri (Páter) nagy szakértelemmel sütött kint a bejárati tető alatt. Süteményt, gyümölcsöt asszonyaink bőségesen hoztak, a jókedvhez mindenki hozzájárult, még nótáztunk is. Délután aztán elállt az eső kis időre, így a mellékelt csoportképre kivonulhattunk a ház elé, sőt, néhányan még sétálni is mentünk a kis fenyvesünkbe. Mivel a Soproni bál rendezését már abba kellett hagynunk a főrendezőnk egészségi állapota miatt, mindenkinek hiányzik ez a találkozás évente, s így a pikniken örömmel vesznek részt. De most már csak az idősebb generáció jön össze. Földszintes házba kellett költöznünk 3 éve, Imre már nem bírta a lépcsőzést. A nagy háztartás, nagy kert, és az állatállomány ellátása nekem is kezdett fárasztó lenni. A házra alapos renoválás is ráfért, ami a spórolt pénzünk elvitte volna. Viszont a városba nem akartunk költözni, így csak 11 km.-rel jöttünk messzebb Torontótól, erre a dimbes-dombos vidékre Bolton közelében. Az u.n. 'downsizing'abból állt, hogy 30 acres helyett most 25 acres van. Ez faiskolának lett betelepítve, főleg fenyőkkel, amiket aztán az előző tulajdonos sose vágott ki. Jókat lehet itt sétálni.
Az előző házunknál 22 évig rendeztük a piknikeket, ott 60-80 személy is összejött, sőt, egyszer 100 fölött volt a létszám. Ott a gyerekek és unokák is jöhettek, megismerhette egymást a másod

és harmadgeneráció. Volt mivel szórakozni, lovaglás, kocsikázás, az istállóban nyuszik, csirkék, kutya, macska. Volt úszómedence, pingpong-,biliárdasztal, foci, röplabda. Bográcsban tudtunk főzni, na meg parkolásra is volt hely bőven. Itt ezek már nincsenek, (bár 2 öreg póni még van) így most csak az öreg soproniak hivatalosak.
A költözés nem volt könnyű. 29 évig laktunk ott, és a 'hátha még szükség lesz rá'" jelszóval teletömtük a házat, garázst, istállót. Nagy selejtezés kellett, ment a sok felesleges kacat a szemétre, a ruhák jótékony célokra, a tűz is ropogott az ócskább bútorok alatt. Lószerszámok, kocsik, farmberendezés eladva, még mindig volt mit áthozni. A fiam sokat segített a költözésben, pakolásban, utólsó éjjel nem is aludtunk, hogy üresen, tisztán adhassuk át reggel a házat. Néhány galiba is emlékezetessé tette a költözést. Pl. félreértés volt köztünk, én a szemetes zsákokba a kidobandót tettem, az üres abrakos zsákokba, amit át akartam hozni. Ők meg fordítva, mert a garázsból jövő szemét átszakította volna a gyengébb zacskót, míg a konyharuhák nem. Így kerültek a törlőim a szeméttelepre, s az ócska kabátok ide. A füvet is rendben akartuk otthagyni, de ledöglött a fűnyíró traktorunk. Áthoztuk a fiamtól a kisebbet, hát nem az is felmondta a szolgálatot? Ide aztán vehettem újat, de azzal azóta is élvezettel vágom a füvet. A ház körül 2 óra, de mikor az erdei ösvényeken, tisztásokon is végigmegyek, az extra 2 óra. Ez 4 órát jelent a traktoron.
Aztán a lovaknak itt nem volt különkerített karám, elektromos kerítést raktunk fel. Áthoztuk először a 2 pónit, aztán visszamentünk a 2 lóért. Igen ám, de azok nem voltak hajlandók a lovas utánfutóba bemenni. Ránk esteledett. Megkértük az új tulajdonost, hogy éjjelre ottmaradhassanak a legelőn. ire ide visszaértünk, láttuk, hogy a pónik átszakították az elektromos kerítést, s eltüntek az erdőben. Szerencsére drótkerítéssel körül van véve a telek, így csak bezártuk a kaput, s a 2 póni harmadnapra vissza is jött a házhoz. Viszont a 2 lovat oda kellett adnom másnak, akiknek nagyobb utánfutójába most már négyünknek sikerült bevezetni és tuszkolni őket. Június végén költöztünk, és csak szeptember elején kaptak a pónik rendes deszkakerítést, addig csak az erdőben és a ház körül tanyáztak.
Na de vége jó, minden jó! Azóta élvezzük ezt a helyet, s amint a képen látható, a soproni barátaink is. Ez volt itt a harmadik piknikünk. Jó szerencsét! Mindenkit üdvözöl Tuki
(Bolton, ON, 2013 okt. 15)

HÍREK / KÖZLEMÉNYEK

Kenediné Király Ilona költő, Sopron Alumni társunk, korábbi kötetei (Mesél a csönd, 1994, A csönd tovább mesél, 1998, Birkózás a sorssal, 1999, Sétálj velem, 2010) után 2012-ben két új kötettel (Megbékélt vágyak és Szürkület) jelentkezett. Az alábbiakban utoló kötetéből mutatunk be verseket.

VÁGYAK ÉS GÁTLÁSOK
Vágyak és gátlások örök küzdelme:
ez vagy te ember, ezt ne is tagadd.
Hogyha a vágynak átadod magad,
marcangol bent a lelkiismeret.
De ha a gátlás mélyen eltemet,
a mulasztásért fog a lelked égni:
hogy mért is kellett ennyivel beérni?
Csöbörből vödörbe, előre vissza,
hullámvölgybe, csúcsra szüntelen le-föl.
Hol a vágy emészt el, hol a tétovázás,
sarkantyúz az egyik, a másik gyötör.
Ábrándok, tervek, elszánt törekvés,
- mígnem a kétely árja elragad.
Vágyak és gátlások örök küzdelme,
ez vagy-te ember, s ezt ne is tagadd.

SZERETLEK
Szeretlek, szeretlek: ezt súgja a lomb.
Ezt zengi a hegybérc, visszhangozza a domb.
Erről sziporkáznak fent a csillagok,
ezt pengetik hárfán fényes angyalok.

Röptében a madár erről csicsereg,
Ezt hallom kopogni, ha eső pereg.
Szeretlek, szeretlek: sustorog a fű.
Közeledben lenni óh, de gyönyörű!

Szeretlek, szeretlek. - Érzed is talán?
Nem tudom, hogy hol vagy, s gondolsz-e reám?
De szeretlek úgy is, ha nem vagy velem.
Túláradó érzés: ez a szerelem!

ÁLOM, VAGY VALÓSÁG?
Valóság voltál? - Vagy csak álom?
Már a szavakat sem tal álom,
hogy tőled egyszer megkérdezzem.
Tán úgy illene: megérezzem?
De az érzések oly gyakran csalnak!
Nyomukban csak a kínok marnak.
Megyünk... Ki-ki a maga útján.
Megszomjazunk, s az élet kútján
teletőltjük üres edényünk,
s ettől feléled holt reményünk.
Ám büszkeségünk fel nem adjuk!
Aztán egyszer csak abbahagyjuk
ezt a furcsa szép földi pályát.,
Megtalálja ki-ki a párját?
Vagy ez naiv elképzelés?
A vonzódás is tévedés?
Én sem tudhatom meg soha,
hogy szerettél-e valaha?
Mindegy.
"Ha álom voltál: szépet álmodtam.
Valóság voltál? - Kár, hogy nem tudtam.

ÖRLŐDÉS
Most csak a percek múlását számolom.
És mégsincs bennem semmi szánalom
magam iránt ily beteg állapotban.
Tipor a sors, mint kövek a malomban
őrlik az érett búzaszemeket,
hogy a lisztből majd áldott kenyeret
készíthessenek sokak javára.
Így most az áldozat asztalára
fekszem le én is. Formál a szenvedés.
Legyen érdemem bármilyen kevés,
türelmem legyen más számára példa,
de ne én legyek a bajban a préda. "
Minden gondolat úgy érjen meg bennem,
hogy mire el kell innen végleg mennem,
hasznossá váljék szerény életem.
- Eloszlik így a kín, s a félelem

HALÁLHíR
Mint a föld húsába vág az ekevas,
belém hasít az újabb fájdalom.
Egy jó barát halálát fájlalom.
A telefon csak most hozta a hírt,
s még nem találtam friss sebemre írt.
Valami lüktet. - Peregnek az évek
visszafelé, s mire odáig érek,
ifjak voltunk, szép vágyakkal tele.
Annyi erőnk volt, hogy bizony vele
azt sem tudtuk, mit kezdhetnénk valóban.
Dúskáltunk jó kedvben, és minden jóban,
mit az ifjúság élvezni szokott.
Életünk azóta kissé elkopott,
és némely társunk nem bírja tovább.
Sírva üljük meg halotti torát, .
mert tudjuk jól, mi is ide jutunk,
sorsunk elől hiába is futunk.
Szeretnénk még egyszer kezet fogni!
De nem tudunk mást, mint összefogni,
akik még vagyunk: a megmaradtak.
Bizony az évek gyorsan szaladtak,
s eredményekben nem szűkölködünk.
Hogy csak a család minden örömünk,
vagy tevékenyen tovább munkálkodunk,
a mindenhatónak hálát adhatunk
a gyümölcstermő gazdag életért.
- S a régi kedves diákévekért. -
Volt iskolatársunk, Isten veled!
Te, ki oly derékul megálltad helyed,
itt hagytál, örök nyugovora tersz.
De az emlékünkben mindörökre élsz

Háhn Fülöp: **Megemlékezés Feleki Árpád (Kamil) barátunk életéről**

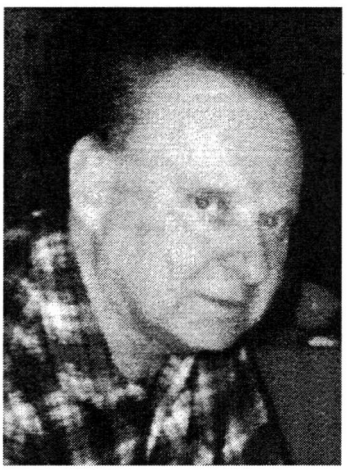

2013 junius 25-én jutott el hozzánk a megrázó és igen szomorú hir, hogy volt évfolyamtársunk és mindnyájunk jóbarátja elköltözött sorainkból. Kamil számomra különösen nagyon jó barát volt. Együtt jártunk középiskolába Bonyhádon és együtt határoztuk el, hogy Sopronban tanulunk tovább az erdőmérnöki diploma megszerzésért. Sopronban is kamarások maradtunk. Zamárdon is együtt voltuk és szinte szemtanúja voltam, amikor egészen váratlanul Kamil a Heine-Medin kórnak esett áldozatul.

A mellékelt történetet szeretném elküldeni a Kapocs folyóiratunknak. Kamil maga irta 20 éve a 40. érettségi találkozónk emlékére. Ebben vázolja nemcsak középiskolás éveit, hanem egy leirást tesz egész életének fontossabb eseményeiről is.

□

"Nem egészen véletlen, hogy a 'keri'-ben végeztem középiskolás tanulmányaimat. Szüleim kereskedők voltak és így már kiskoromban közel kerültem ehhez a hivatáshoz. Édesapám szívvel-lélekkel szerette ezt a hivatást és igen eredményes is volt ezen a téren. Eredményessége részben hozzájárult ahhoz, hogy szüleim belőlem is tanult embert akartak faragni, mivel én is lelkesedtem .hasonló hivatásért.

Sajnos a háború, sok más életével együtt, a mi életünkre is tragikusan hatott. Édesapám 1945 februárjában még ott volt, az oroszok által körülzárt Budapesten. Miután a várost elfoglalták az oroszok, sok más tizezer hadifogollyal együtt, őt is elhurcolták Oroszországba, ahol még ugyanabban az évben életét vesztette. E tragikus eset idején mégcsak tizenegy éves voltam. Igy ezzel a korral, a 3 éves Imre öcsém mellett, én lettem a legidősebb férfi a családban és részben a családfő szerepére is nekem kellett vállalni. A háború alatt nemcsak édesapám esett áldozatúl, hanem üzletünk is. A frontvonal megmerevedése miatt kitelepítettek bennünket a szomszéd községbe, így a gazdátlanul maradt házból és üzletból több ember elhurcolta áruinkat. Annak egy részét, vagyis az értékét úgy szereztük: vissza, hogy, szinte még gyerekésszel, számlákkal kerestem fel az illetékeseket az elhurcolt árú értékének megfizetésére. A legtöbb, kicsit szégyenkezve, de visszafizette és igy kezdtünk egy kicsit lábra állni.

A viszonylag válságos életkörülményeink között, özvegy édesanyám nem adta fel a velem kapcsolatos taníttatási vágyát. A helybeli evangélikus elemi iskola elvégzése után beiratott a polgáriba és még arra is áldozott, hogy a hires Bonyhádi Evangélikus Gimnázium növendéke lehessek. Igy, 1947-ben kerültem Bonyhádra, mint III.-os gimista és az internátus lakója. Csak egy évig élvezhettem ennek az egyházi tanintézetnek szállóshelyét és oktatását, mert 1948-ban ezt is államosították. 1949 őszén a a keriben folytattam tanulmányaimat, tagja lettem a 45 személyes osztályunknak, de a kollégiumba csak később kerültem be középiskolás éveim végéig.

A Bonyhádon töltött hat év jelenti életem legszebb részét. Az a gyerek voltam, aki kivételesen szerette az iskolát. Szerettem tanáraimat, akiktől minél többet akartam tanulni és szerettem iskolatársaimat, akikhez ma is életreszoló barátság fűz. Tanulás terén mindvégig jól haladtam. Különösen szerettem a matematikát, számvitelt, tervezést, statisztikát és kémiát. A kémia annyira megragadta érdeklődésemet, hogy még karriert is akartam belőle csinálni, de a véletlenek ezen a téren mást hoztak számomra és a végén egy olyan szakon folytattam tovább tanulmányaimat, amire néhány hónappal beiratkozásom előtt nem is gondoltam volna. Tagja lettem a Soproni Erdőmérnöki Főiskolának és az egyetemi diákszállónak. Sopron sokkal több szabadságot igért a kezdettől fogva, mint amit élveztem Bonyhádon. Egyetemre szorgalmasan jártunk, de az órák lehallgatása után nekünk kellett időnkkel gazdálkodni. Évközben sokszor úgy tűnt, hogy van időnk bőven röplabdázásra, lábteniszezésre, tarokkozásra, moziba járásra és egy-két más kikapcsolódásra. Elvégre egy kis kikapcsolódásra mindíg volt szükség. Sajnos a vizsgákon a professzorok nem voltak mindíg elnézőek ezen a téren. Ezért egy-két utóvizsga becsúszott néha, de a végén mégis leraktam minden vizsgát viszonylag jó eredménnyel

Egyetemi tanulmányaink mellett kinti gyakorlatokon is sokszor résztvettünk. Sőt utolsó évünk előtt nyári gyakorlatra is kihelyeztek bennünket különböző erdőgazdaságokhoz. Engem a Zamárdi Erdőgazdaság Szántódi Erdészetéhez osztottak be három társammal együtt 1956 júliusában. Nyári gyakorlatomat alig kezdtem meg, amikor elkerekeztem Kőröshegyre rokonlátogatásra. Oda igen faradtan érkeztem és egy kis pihenő után már nem tudtam lábraállni, mivel lábaim megbénultak. Hamarosan megtudtam, hogy Heine-Medin kórnak estem áldozatul. Tízhónaps kórházi ápolás ellenére a jobb lábam továbbra is béna maradt. Egészségi állapotom más irányba terelte életem, mint szerettem volna, de ebbe bele kellett nyugodnom. Egyéves kihagyás után megszereztem erdőmémöki oklevelemet és 1959. augusztus 1-én kerültem az Erdőgazdasági Tervező Iroda (Budapest) állományába, mint tervező mérnök. Ott csoportos munkában resztvettem a magyar erdészet és faipar műszaki létesitményeinek tervezésében. Terveztünk erdei utakat, keskeny nyomtávú vasútat, hidakat, vadászházakat, erdészeti gépjavító műhelyeket, fűrészüzemeket, komplett farostlemez - és forgácslap gyárakat.

Mivel Imre öcsém is Budapesten telepedett le, édesanyám is felszámolta kapcsolatát szülőfalummal, Kötcsével és követett bennünket. Én soha nem házasodtam, de mégis akadt családi örömöm édesanyám közelsége és öcsém családja miatt. Különösen sok boldogságot okozott számomra öcsém két igen helyes és csinos lánya, Beáta és Dorottya . Mindkettő keresztlányom. Ezeken kivűl családomnak tekintem középiskolás osztálytársaimat is. Különös élvezetet ad a találkozók rendezése és az állandó kapcso-lat tartása. Erre most ugyancsak van bőven időm, mert 1990. október 31.-e óta nyugdijas vagyok. A kapcsolattartás mellett azonaban nem hanyagolom tarokk partnereimet és a többi rokonaimat és ismerőseimet sem."

Kamil egész életét, beleértve a tragikus részét is szinte hihetetlen nagy optimizmussal viselte el. Röviden halála előtt, a legutolsó telefon beszélgetésünkön ugyanerről beszélgettem vele. Kamil, minden szenvedés nélkül hirtelen elhagytál bennünket a Midenható Megváltónk áldásával. Hűséges barátod, Fülöp'

Üzenet a Szerkesztőtől

Üzenetem azoknak szól akiknek neve (évszámjegyek nélkül!) szerepel lapunk 40. oldalán a 'Sopron Alumni' cím alatt.
Immáron tizedik éve szerkesztem lapunkat a ti nevetekben. Szerkesztői munkámat a 'magunkról magunknak' motto vezérli, ezért feladatom legtöbb energiát igénylő része benneteket arra ösztökélni, hogy irjátok történeteket életetekből, a kezdetektől a jelenig. Nem akármilyen történetek ezek, hisz csoportunk története sok viszonylatban egyedül álló és fontos esemény úgy a magyarság életében mint a kanadai immigráció folyamatában.
Az irások célja hogy bemutassuk egymásnak, de talán ismerőseinknek is (főleg Magyarországon, ahová több mint 50 példányt juttatunk el, amiket ismerőseik között körbe is adnak) munkásságunk részleteit, életutunk alatt kialakult életfelfogásunkat s családunkon keresztül az utókorra maradó értékeinket. Nem annyira az életút produkció mennyisége mint inkább annak milyensége, amit szeretünk egymásról megtudni s bár a biográfiai adatok is fontosak, mi inkább (s gondolom az otthoniak is) a megélt megpróbáltatásokról és az új világba való beilleszkedés nehézségeiről, sikereink örömeiről s megmaradt magyarságunkról akarunk hallani. Mindenki arról ír, amit legfontosabbnak tart életében. Szeretjük a bővebb beszámolókat de beérjük a szűkrefogottakkal is. Fontosnak tartom az igy öszegyűlt anyag megjelentetését maradandó formában, csoportunk egyedi történetének dokumentálásában. A **Kapocs** pedig úgy néz ki hogy maradandó forma, nem azért mert az mindig lesz (mi sem leszünk mindörökké), hanem mert megjelent számait letétbe helyezzük a Nyugat-Magyarországi Egyetem Könyvtárában, Sopronban, az Országos Széchenyi Könyvtárban, Budapesten, a Kanadai Nemzeti Könyvtárban, Ottawában és az University of Alberta Könyvtárában, Edmontonban is. A University of BC Könyvtárának Vancouverben még nincsen ilyen gyüjteménye, de reméljük, hogy hamarosan lesz. Nem beszélve a sok családi gyüjteményről, ahol ha nem is minden megjelent szám, de azok többsége megtalálható. Amikor mi már nem leszünk érdekes és értékes olvasmány lehet az utókor okulására.
Szerkesztői krédóm diktálja, hogy lapunkban csak eredeti irásokat jelentetünk meg, ami annak rangját és jelentőségét tartja fent. Az elmúlt tíz év tanulságai alapján nagyon tisztában vagyok azzal, hogy legtöbbeteknek nem jön könnyen az elmondás szóban vagy irásban, magyar vagy angol nyelven. De, elmondanunk kell családi, sőt történelmi hagyatékként!
Az idő haladtával irásaitok annyira megcsappantak, hogy egyre nehezebb feltölteni évenként kétszer megjelenő lapunk oldalait hasznos mondanivalóval. Szomorúsággal érzem, hogy hamarosan elérkezünk oda, amikor elfogynak a lapok, megszűnik a megjelentetés lehetősége –mondanivalónk többsége pedig leiratlanul marad. *(Rétfalvi László, 2013 okt. 15, Vancouver, BC)*

A Nyugat-Magyarországi Egyetemen az 2013-14 tanévnyitó ünnepség keretében osztották ki a Sopron Alumnik által adományozott ösztöndíjakat:

Dr. Roller Kálmán Ösztöndíj-at kapott (~CAD 500) Bartos Iván, Rozovits Ferenc, Silnicki Ádám és Szokolai Attila érdőmérnök hallgatók, amelyeket Dr.Grátzer Miklós nyújtott át.

Dr. Grátzer Miklós Ösztöndíj-at kapott (~USD 500) Dalya László Benedek és Kránitz Dávid érdőmérnök hallgatók, amelyeket (Grátzerné) Martinek Anna nyújtott át.
(Nyugat-Magyarországi Egyetem)

The most recent (August 8, 2013) information on:

	Sopron Alumni Scholarship	Sopron Alumni Fellowship:
Market value on March 31, 2013:	$68,767	$55,505
Spending allocation:	$2,167	$1,732
Restoration of Endowment Value:	$(1,337)	$(1,727)
Allocated for spending:	$830	$5
Projected award value 2013-14:	$825	0

(A. Szalkai)

Gyarapodik is a Soproni Család

Utódok
Varga Pál és Sharon negyedik unokája,
Brendan Endré Paul Varga,
2013 marcius 17.-én
Báthy István és Margaret 15. unokája,
Teak Mitchell Caldwell
2013 október 4.-én, Edmonton AB-ban

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry-Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőnökök, akik szoros kapcsolatot tartanak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye.
Szerkesztő: Rétfalvi László, [4646-West 5th Ave, Vancouver, BC, V6R 1S8; Tel/Fax: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)]

SOPRON ALUMNI

Adamovich László
Ambach Mihály
Andódy Edit 1932-1993
André Béla
Apt Kamill
Apt Ödön 1901-1990
Apt Ödön
Bajzák Dénes
Bakó József
Bakonyi Nándor
Bakos Tibor 1935-2010
Balatinecz János
Balpataki György
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János
Báthy István
Bella Imre
Benkő Géza
Benyovits Gyula?
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyai Elemér
Bölecz Béla
Boncz Ernő
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre
Császár Rudolf
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István
Csizmadia Ferenc
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly
Dibúz Jenő 1933-2011
Dibúz (Bruckner) Judit
Dobozy Tamás
Domsa Zoltán
Draskóy György
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István
Fodor Gyula 1890-1982
Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet
Fónagy Sándor
Frey Otto
Fülöpp Zoltán
Für Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József
Gerencsér László 1914-1976
Gőgös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Hähn Fülöp
Hajdu Csaba
Héder István
Héjja Anna
Héjjas József
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla
Hokhold Ferenc
Homoky István 1929-2013
Horváth Cz.Emil
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor 1933-2013
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly
Ifjú Géza
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-†?
Kalmár Lajos
Kercsó (Jagodits) Edit
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István
Komlóssy József
Komondy Gyula ?
Kondor György 1934-2012
Koós Béla
Korán Zoltán
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós
Kozák Antal
Krajczár Ernő
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc
Kurucz János
Leskó György
Leskó (Rácz) Anna
Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
Magasi László
Major Richárd
Markó Imre
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály
Nagygyőr Sándor
Németh József
Németh Lajos 1931-2011
Németh László
Németh Zoltán †?
Noviczky Zoltán 1936 -1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933 - 2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta
Orosz Iván 1937- 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János
Pandák László
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László
Pataki István 1937-2009
Pách Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla
Puskás László
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György
Szabó Tivadar
Szalamin Gábor
Szalkai András
Szalkai (Somogyi) Eszter
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László 1933-2012
Szármes Kornél
Szász István
Szász (Kubinyi) Júlia
Szauer János
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc
Takács József
Takaró László
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tőgel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet
Tóth Géza
Tóth János
Tóth József
Tóth Tibor
Tresó Bertalan 1930-2008
Tresó Ferenc 1932-2012
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-2000
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor 1933-2013
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön 1937-2012
Weidinger Imre 1934-2013
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak,
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggyőztek egy messzi világot,
De ma sem mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akademiát,
Szívből köszöntik: Vivát! Vivát! Vivát!

Vargha Domokos